Професійно-технічна освіта України

Популярна енциклопедія робітничих професій для учнів старших класів загальноосвітньої школи

щомісячний методичний веб-журнал

Початок розміщення на веб-порталі професійно-технічної освіти України (www.proftekhosvita.org.ua): січень 2013 р.
за інформаційної підтримки Відділення науково-методичного змісту професійно-технічної освіти
Інституту інноваційних технологій і змісту освіти
Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

Випуск 1(1), січень 2013 р.

Відділення науково-методичного змісту ПТО ІІТіЗО МОНМС України

Відповідальний за випуск Бугай Н.І. –методист вищої категорії відділу відділення науково-методичного змісту ПТО ІІТіЗО МОНМС України
Погоджено:
Заступник директора Інституту інноваційних технологій і змісту освіти, начальник відділення науково-методичного змісту професійно-технічної освіти
Паржницький В.В.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

За зміст і правдивість інформації перед третіми особами несуть відповідальність автори.

Матеріали подаються в авторській редакції

Методичний веб-журнал „Популярна енциклопедія робітничих професій для учнів старших класів загальноосвітньої школи" розміщується лише на веб-порталі професійно-технічної освіти МОНМС України www.proftekhosvita.orq.ua

Популярна енциклопедія робітничих професій для учнів старших класів загальноосвітньої школи

методичний веб-журнал

Початок розміщення на веб-порталі професійно-технічної освіти України (**www.proftekhosvita.orq.ua**): січень 2013 р.
за інформаційної підтримки Відділення науково-методичного змісту професійно-технічної освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

Випуск 1 (1), січень 2013 р.

Зміст

Популярна енциклопедія робітничих професій для учнів старших класів загальноосвітньої школи

А-Е

Вступ ……4
1. Агент з організації туризму …… 4
2. Агент з постачання ……..6
3. Адміністратор ……..10
4. Асистент референта ……14
5. Бармен …….. 15
6. Бджоляр ……17
7. Бетоняр ……..18
8. Брошурувальник ……..20
9. Верстатник деревообробних верстатів ……21
10. Верстатник широкого профілю ……23
11. Взуттьовик з ремонту взуття ……25
12. Виробник художніх виробів з дерева . ……30
13. Виробник художніх виробів з кераміки ……31
14. Виробник художніх виробів з лози ……34
15. Вишивальниця ……36
16. Візажист ……42
17. Візажист-стиліст ……43
18. Водій автотранспортних засобів ……45
19. Водій вантажного автомобіля ……47
20. В'язальниця трикотажних виробів та полотна …..49
21. Гувернер ……53
22. Декоратор вітрин ……..54
23. Демонстратор одягу ……55
24. Діловод ……..56
25. Друкар офсетного друкування ……60
26. Друкар трафаретного друкування ……...61
27. Екскурсавод ……62
28. Електрик ……..63

29. Електрогазозварник ……65
30. Електрозварник на автоматичних і напівавтоматичних машинах ……68
31. Електрозварник ручного зварювання ..……71
32. Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин ……...72
33. Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж ……..……74
34. Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування ……76
35. Електромонтер з ремонту та обслуговування апаратури пристроїв зв'язку ……77
36. Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування ……78
37. Електромонтер контакної мережі ..……..82
38. Електромонтер пристроїв сигналізації, централізації і блокування ……84
39. Електромонтер станційного устаткування телефонного зв'язку ……85
40. Електрослюсар будівельний ……87
41. Електрослюсар підземний ……..90

Популярна енциклопедія робітничих професій для учнів старших класів загальноосвітньої школи

А-Е

Популярна енциклопедія робітничих професій для учнів старших класів загальноосвітньої школи**. А-Е** / Упорядник Бугай Н.І. – Київ: _____, 2013. - _____с.

Популярна енциклопедія робітничих професій для учнів старших класів загальноосвітньої школи дає вичерпні відомості про професії, допоможе учням дізнатися про різноманітність існуючих професій, сформувати повагу до праці людини. Енциклопедія буде корисною для педагогічних працівників шкіл і професійно-технічних навчальних закладів, які займаються профорієнтаційною роботою, а також для батьків, вихователів. Матеріали подані в алфавітному порядку за типовою схемою, прийнятою для енциклопедичних видань.

Мета енциклопедії популярних робітничих професій – допомогти старшим школярам усвідомити власну професійну спрямованість, визначити особисті інтереси, нахили, здібності, необхідні для оволодіння певними спеціальностями, та співставити ці знання із реальною ситуацією на ринку праці.

До даного видання увійшли окремі кращі розробки Всеукраїнського огляду-конкурсу 2011-2012 навч. року на тему: «Популярна енциклопедія робітничих професій в регіонах України»

Редакційна колегія

Паржницький В.В. – заступник директора, начальник відділення змісту професійно-технічної освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти, кандидат педагогічних наук.

Астряб Ю.С. – заступник начальника відділення змісту професійно-технічної освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти

Редакційна колегія висловлює подяку директорам Навчально(науково)-методичних центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти за надані матеріали до Всеукраїнського огляду-конкурсу 2011-2012 навч. року на тему: «Популярна енциклопедія робітничих професій в регіонах України»

ISBN _____

Відділення змісту професійно-технічної
освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти
Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України

Вступ

Професія – покликання людини,
Про це, ми знаємо із давніх пір!
Тож ти отримуй насолоду від своєї,
Будуй, твори, живи і вір!

Вибір професії – чи не найголовніший чинник того, як складеться Ваше подальше життя. Адже всім хочеться не лише заробляти гроші, але й реалізувати свій потенціал та отримувати справжнє задоволення від власної діяльності.

Проблема тут полягає в тому, що молоді люди часто самі не знають, чим би їм хотілось займатися. Батьки, в переважній більшості, також мають туманні уявлення про сучасні професії та їхні особливості. Інколи трапляються щасливі випадки, коли особливі задатки старшокласників помічають родичі або знайомі.

Молодь, вибираючи професію, часто спирається на критерії престижності, вигідності. Але потрібно пам'ятати, що висока оплата вимагає великих інтелектуальних, психічних чи фізичних зусиль. Самі по собі великі гроші та посада не гарантують задоволення роботою та собою. Існує багато цікавих, творчих, необхідних професій, тож потрібно вибрати саме ту, яка найбільше до душі. Для початку визначимося: які професії є популярними в нашому регіоні, що про них ми знаємо?

Сподіваємося, наша енциклопедія стане в пригоді, буде для Вас цікавою, пізнавальною, допоможе зорієнтуватися у безмежному просторі людської праці.

Вирішуючи, яка професія цікавить Вас найбільше, намагайтеся враховувати не лише думку своїх батьків, друзів і знайомих, а, в першу чергу, те, що подобається саме Вам. Подумайте, могли б Ви займатися цією справою день за днем, протягом, можливо, не одного року, докладаючи максимум зусиль і старань? Адже зараз, щоб досягнути в житті успіху, потрібно прагнути бути кращим в будь-якій з вибраних галузей.

Агент з організації туризму

Туризм є однією з процвітаючих галузей малого і середнього бізнесу України. Незважаючи на сезонність такого виду послуг, кількість туристичних фірм в нашій країні постійно збільшується. Без спеціальної підготовки працювати в туристичному бізнесі неможливо, тому попит на висококваліфікованих фахівців дуже високий. Охочих освоїти цю професію з кожним роком стає все більше і більше.

Агент — з французької мови - «agent» — збудник. Агент з організації туризму працює з метою збудження у клієнта бажання придбати туристичну путівку.

Коротка історія професії

Туризм - продукт тривалого історичного розвитку. Передумови його появи сягають далекої давнини.

Відомо, що процес пізнання людиною довкілля тісно пов'язаний із подорожами. Вже в давні часи народи Середземномор'я мали у своєму розпорядженні географічні описи, що давали загальне уявлення про сусідні території.

Розвиток обміну торгових зв'язків вимагав достовірної й докладної інформації про країни, їх населення та звичаї. Фактично першими мандрівниками (організаторами подорожей) були купці. Подорожами по своїй країні для давніх греків були поїздки до Олімпії на Олімпійські ігри. Істотний внесок у розвиток подорожей зробило паломництво. Масове перемі-щення людей у середньовічній Європі відбувалося в часи хрестових (організованих) походів, які розпочали євро-пейські лицарі та купці, що пливли за ними, щоб захопити чужі багатства і території.

За багаторічну історію подорожей, географічних відкриттів, промислового освоєння нових територій, розширення господарських зв'язків були накопичені численні наукові та літературні матеріали, звіти і щоденники. У багатьох людей з'явилася природна потреба побачити нові країни, ознайомитися з життям і звичаями інших народів.

Характер роботи. Агент з організації туризму подає інформацію про сферу діяльності туристичної фірми, оформляє виїзну документацію на клієнтів туристичної фірми, організовує туристичні тури, ділові та комерційні поїздки, супроводжує туристичні групи до місця призначення, визначає туристичні маршрути в залежності від вимог клієнта, розміщує клієнтів в залежності від класу тура, контролює дотримання правил з техніки безпеки під час туристичних маршрутів, бере участь в реалізації планів підвищення економічної ефективності туристичної фірми.

Агенти вивчають законодавчі акти, постанови та інструкції, що стосуються роботи в туристичних фірмах; поняття і терміни сучасного бізнесу; правила оформлення бухгалтерських документів; правила оформлення страхових, виїзних, медичних документів.

Ринок праці. Агент з організації туризму може працювати:

– в туристичних агентствах,

– туристичних фірмах,

– туристичних базах за напрямками:

• розповсюджувач туристичних послуг;

• реалізатор туристичних послуг;

• розроблювач туристичних маршрутів;

• адміністративний менеджер туристичної діяльності.

Освітня підготовка. Отримати професію можна в професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження. Тяжкі форми серцево-судинних захворювань, хронічні форми захворювань будь-яких органів або систем організму, захворювання опорно-рухової системи, психіки, дефекти зору, слуху та мови.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей. Туристичному агенту потрібні: високий рівень розвитку комунікативних і організаторських здібностей, врівноваженість, винахідливість, енергій- ність, ініціативність, емоційна стійкість, виразна дикція, грамотна мова, інтелект – вище середнього.

Оскільки робота агента з організації туризму базується на встановленні контактів між людьми, то нею, як правило, займаються люди дипломатичні, привітні та кмітливі, які уміють прихилити до себе інших. Професія агента з туризму протипоказана людям неврівноваженим, конфліктним, некомунікабельним, які не вміють контролювати свою поведінку.

Перспективи. Заробітна плата агента з туризму становить певний відсоток від вартості проданих ним туристичних путівок і премій. Здебільшого заробітна плата агента з туризму досить висока і є комерційною таємницею.

Споріднені професії: екскурсовод, реалізатор туристичних послуг.

Літаком чи пароплавом,
Потягом чи пішохідь
З вами всюди побуваєм –
Від тайги до пірамід.

Від Нью-Йорка до Парижу,
Від Пекіна до Москви –
Буде все вам в дивовижу,
Тільки поспішайте ви!

Україну - нашу неньку,
Треба знати над усе.
Тож ходімо помаленьку
По стежках і по шосе.

І по горах, і по долах,
По степах, і по лісах,
Глянь яка краса навколо,
Тож лети, як вільний птах!

Дуже ти не переймайся:
Де, куди і що, і як –
Ти до нас мерщій звертайся,
Ми ж агенти, як не як!

Вмить усе організуємо,
Ти собі відпочивай,
І по світу помандруємо,
Тільки грошики віддай.

\+ + +

Авжеж, люблю я мандрувати,
Годинами можу я атлас гортати.
Ех, жалко, що мало у мене часу!
Нічого, я вас світ любити навчу,
Тепер вас у мандри я можу послати,
Захочете, можу вам все показати:
Такі краєвиди, і ріки, і море,
Урочища хочу відкрити я в горах,
Радійте зі мною світанкам і зорям,
Заходьте в печери, у замки в Карпатах,
Мандруйте скоріше і хлопці, й дівчата,
У мене для вас пропозицій багато.

Агент з постачання

Потрібна реклама?
Давай до нас!
Будь-який слоган вам складемо,
Разрекламуємо увесь товар,
Договір легко укладемо!
Грошей не багато за це візьмемо!

Знайомтися: агенти з постачання!
Фахівці попиту, актуальності товару
Насправді, це провідники
Між виробником і покупцем товару.
Прилавкам порожними навіть і не бути
А спілкування з ним – ніколи не забути!

Характер роботи

Професія агента досить різноманітна і багатогранна. Передусім, агент - це довірена фізична або юридична особа, яка виконує доручення або здійснює угоди на користь якої-небудь зацікавленої сторони.

Професія агента з постачання досить різноманітна і багатогранна. Передусім, агент - це довірена фізична або юридична особа, яка виконує доручення або здійснює угоди на користь якої-небудь зацікавленої сторони.

Вже давно минув той час, коли слово "продажа" стійко асоціювалося з видом нелюб'язної тітоньки в брудному халаті, що недбало кидає шмат ковбаси; або вусатого молодця на колгоспному ринку, що непомітно підсовує фрукт, що підгнив, серед інших; або нав'язливого спекулянта, що пошепки пропонує дефіцитні товари "з - під пали". Сьогодні продажі - це цілком гідний вид діяльності.

Умови роботи

Робота агента з постачання – важлива для виробника, оскільки через нього товар продається в торгову точку і потім – споживачеві. Правильно побудована робота агентів з постачання дозволяє якісно управляти товаро-потоком, боротися з конкурентами, збільшувати обсяг продажу, присутність в торгівельних точках. Звичайно ж, і торговій точці та споживачеві важливо, щоб потрібний товар був завжди присутній на полицях. Агент з постачання повинен чітко знати асортимент, з яким працює точка, товари, які мають найбільший попит серед покупців, уміти правильно розрахувати потрібну кількість товару, яку потрібно поставити в торгову точку, щоб не було надлишку між наступним відвідуванням і попереднім постачанням, але і не було нестачі товару, бо, якщо недостатньо товару хоч би на день, то втрачає на цьому як дистриб'ютор так і виробник. Через відсутність товару кінцевий споживач почне купувати продукцію конкурента, і не факт, що після того, як потрібний товар з'явиться в торгівельній точці, споживач знову почне купувати товар потрібного виробника.

Як і у будь-якої професії, у роботі агентом з постачання є свої достоїнства і недоліки. Для того, щоб добре заробляти, агент повинен уміти донести інформацію до потенційного клієнта, бути комунікабельним і заповзятливим. Особливо удачливі агенти по постачаннях згодом, як правило, створюють власні торговельні компанії. В цілому у агентів існує досить багато можливостей для успішного розвитку власної кар'єри і самоудосконалення.

Ринок праці

Торгівельні зали та бази, магазини і фірми тощо

Освітня підготовка

Потрібно знати: основи організації матеріально-технічного постачання і вантажно-розвантажувальних робіт; правила і порядок приймання і відправлення вантажів, замовлення контейнерів і транспортних засобів, оформлення документів на одержані і відправлені вантажі; номенклатуру і норми витрат сировини, матеріалів та інших товарно-матеріальних цінностей, умови їх зберігання і транспортування; правила внутрішнього трудового розпорядку.

Потрібно вміти: Одержувати за нарядами, заявками та іншими документами товарно-матеріальні цінності (сировину, матеріали, устаткування, комплектуючі вироби, інвентар, канцелярське приладдя тощо). Оформляти документацію на одержані і відправлені вантажі, замовляти контейнери і транспорт для їх перевезення. Виконувати позапланову закупівлю матеріалів. Відправляти товарно-матеріальні цінності за адресою підприємства або супроводжувати вантажі під час їх перевезення, забезпечувати їх зберігання, своєчасне доставлення. Контролювати дотримання вимог охорони праці під час вантажно-розвантажувальних робіт. Брати участь у реалізації заходів щодо підвищення економічної ефективності використання матеріальних ресурсів шляхом зниження витрат, пов’язаних з їх придбанням, доставкою і зберіганням.

Медичні обмеження

За родом своєї діяльності «Агент з постачання» повинен багато пересуватися. Не завжди є можливість користуватися транспортом, тому все навантаження ляже на його ноги. Це можливо тільки тоді, коли опорно-руховий апарат та судини знаходяться у бездоганному стані.

Здорова нервова система, без органічних ушкоджень, нормальний психічний стан – це необхідна вимога для роботи агентом, адже протягом робочого дня йому доводиться мати безліч психологічних контактів із різними за віком та характером людьми. Нервово-психічне напруження, швидкий темп роботи можуть призвести до небажаних конфліктів із клієнтами.

Вимоги до індівідуально-психологічних особливостей

Агенту з постачання необхідно грамотно розмовляти, мати достатній словниковий запас, привітну зовнішність, бути чесним, пунктуальним, ввічливим, витриманим.

Привітність агента викликає у клієнтів задоволення, залишає приємне відчуття від обслуговування, народжує бажання ще раз відвідати це місце. Професійна майстерність адміністратора складається у створенні вільної, невимушеної обстановки, в якій кожен клієнт відчував би себе бажаним гостем.

Слід зазначити й такі якості, як алертність (розслаблена зібраність, миттєва готовність до адекватної дії без суєти й перенапруги) і тверезість (підхід до життя й ситуацій у ній, при якому відбувається об'єктивна, щира оцінка подій, що відбуваються, і дій всіх осіб, що беруть участь у них, у тому числі й себе самого).

Вимоги до морально-ділових якостей

Агент з постачання – одна із наймодніших і престижних сфер діяльності людини. Проте ті, хто бажає присвятити себе такій привабливій справі, повинні бути готовими і до труднощів, які вона в собі несе. Головне завдання агента з постачання – продаж товарів, зв'язок постачальників з покупцями. Агент веде переговори з представниками, які займаються закупівельною діяльністю. Оскільки він укладає угоди з продажу, він повинен уміти проводити переговори, рекламні компанії, укладати угоди,

працювати з клієнтом, консультувати його. Успішно працювати агентом з постачання, звичайно, зможе не кожний. Професійна діяльність агента вимагає від працівника енергійності, високої оперативності, комунікативних здібностей, емоційної стійкості. Діяльність агента з постачання проходить у зоні постійних ділових контактів, тому потребує від працівника проникливості, наполегливості, сміливості, самостійності, рішучості, високого самоконтролю. Він повинен володіти даром переконання, уміти правильно оцінити широке коло факторів, що впливають на можливість укладення угоди.

Для досягнення компромісного рішення при укладанні угоди агенту потрібно володіти сильним характером, гнучкістю мислення, здатністю «прорахувати» комбінації і розуміти мотиви поведінки окремої особистості.

Вимоги до емоційно-вольової сфери

Привітність агента викликає у клієнтів відчуття симпатії до нього. Агент повинен кожного клієнта зустрічати добрим поглядом і ввічливим привітанням.

Ввічливість – це норма спілкування з клієнтами, показник уваги до нього. Справедлива стара істина: «Ніщо не обходитися так дешево і не цінується так дорого як ввічливість». Агент завжди повинен бути стриманим та тактовним, навіть тоді, коли йому доводитися спілкуватися з агресивними клієнтами. Професійна майстерність дозволяє працівнику підходити до праці творчо, бути не просто виконавцем, а віртуозом своєї справи. Майстерність агента помітна навіть зовні. Приємно дивитися, коли працівник без метушны, вправно спілкується з клієнтом.

Перспективи

Як і у будь-якої професії, у роботи агентом є свої достоїнства і недоліки. Для того, щоб добре заробляти, агент повинен уміти донести інформацію до потенційного клієнта, бути комунікабельним і заповзятливим. Особливо удачливі агенти по постачаннях згодом, як правило, створюють власні торговельні компанії. В цілому у агентів існує досить багато можливостей для успішного розвитку власної кар'єри і самоудосконалення.

Споріднені професії

Менеджер по продажам, експедитор, торгівельний представник, консультант, продавець торгівельного залу, інш.

Хіба завод спроможний працювати
Без постачальників, що трудяться щоденно?
І де, і скільки, і по чому взяти
Вони, звичайно, знають достеменно.

Загляньмо в глибину століть -
І зразу стане зрозуміло:
Без постачальників вовік
Ніяке не вершилось діло.

Зростали села і міста,
Шосе, мости і залізниці,
І постачальникам за це
Нам треба низько поклонитися.

А щоб базар не пустував:
Ятки, крамниці, магазини,
Агент поставить їм товар,

Замовить транспорт, інвентар.

Він збільшить обсяги продаж,
Асортимент, номенклатуру,
Він знає як розрахувать
Товарів кількість і фактуру.

Він знає як заповнить бланк
Всіх необхідних документів,
Як виявити швидко брак,
Перемагати конкурентів.

Отож, агенти з постачання
Дадуть вам відповідь завжди
На всі поставлені питання:
Де взять, продать, кому, куди?!

Адміністратор

Біля входу перший нас зустрічає
усім увагу приділяє
Він гарний та багато знає
"Адміністратор" - управляє!
Керівника надійная рука
Улагодить усі конфлікти,
Клієнтові він зможе догодити
А ще – він допоможе все рішити!

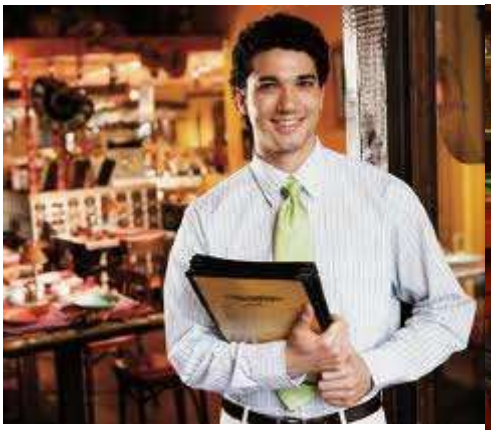

Адміністратор - працівник підприємства, що здійснює роботу з ефективного і культурного обслуговування відвідувачів, консультує відвідувачів із питань, що стосуються послуг, які надаються.

На сьогоднішній день адміністратор потрібний практично у всіх сферах діяльності — від салону краси до найбільшого виробничого підприємства.

Коротка історія професії

На сьогоднішній день неможливо уявити собі роботу будь-якого підприємства без адміністратора. Необхідність в адміністраторах виникла із зростанням кількості магазинів, торгових точок, кафе і ресторанів і т. д. Адміністратор може відповідати за напрямок діяльності компанії або за роботу персоналу. Ця професія досить нова. Однак прототип її виник дуже давно.

Ще з часів античності мандри здійснювались заради торгівлі, завоювань і з релігійною метою. У часи Середньовіччя переважали релігійні мандрівки. Щоб розмістити усіх паломників, стали виникати будинки для постояльців, як різновид готелю,

які утримувались релігійними орденами. Тому можна сказати, що церква створила першу мережу готелів.

Із розвитком торгівлі і бажанням людей побачити інші міста і землі, купці і мандрівники зупинялись на заїжджих дворах і в караван-сараях, де функції адміністратора виконував хазяїн. Він зустрічав і розміщував своїх постояльців у номерах, піклувався про їх харчування, відкривав кредит і пропонував різні послуги.

У 1929 році в Бостоні відкрився "Тремонт-Хаус". Це був перший повністю оформлений готель з адміністратором.

У нинішній динамічний час керування будь-яким підприємством, організацією є досить складною роботою, яку неможливо виконати тільки завдяки стандартним простим схемами управління. Необхідний кваліфікований фахівець, який може вміло керувати організацією, виробничими процесами, а також грамотно розподіляти роботу серед персоналу компанії. Адміністратор повинен добре розбиратися у всіх внутрішніх і зовнішніх процесах діяльності підприємства.

Характер роботи

Професія адміністратора широка та багатогранна. Спектр завдань дуже великий, до обов'язків входить: координація роботи офісу; прийом і реєстрація замовників і клієнтів, отримання дзвінків, робота з документами. Займається діяльністю з обслуговування відвідувачів, створення для них комфортних умов. Контролює збереження матеріальних цінностей. Надає інформацію відвідувачам з питань, що стосуються послуг, які надаються. Приймає заходи із запобігання конфліктних ситуацій. Розглядає претензії, пов'язані з незадовільним обслуговуванням відвідувачів, проводить необхідні заходи щодо їх усунення. Контролює дотримання підлеглими працівниками трудової і виробничої дисципліни, правив і норм охорони праці, вимог виробничої санітарії і гігієни. Забезпечує виконання працівниками вказівок керівництва підприємства, установи, організації.

Сьогодні без адміністратора не обходиться жоден сучасний заклад, ресторан чи магазин, комп'ютерна фірма або склад. В обов'язки адміністратора входить розпорядження в будь-якому закладі або управління персоналом компанії. Існує кілька різновидів професії адміністратора, всі вони входять у так звану базову групу адміністративно-управлінського персоналу.

Умови роботи

Адміністраторами можуть працювати як жінки, так і чоловіки різного віку.

Зазвичай заробітна плата кваліфікованого адміністратора перевищує середню заробітну плату в промисловості.

Ринок праці

Сучасний ринок праці вимагає від адміністратора певних знань і вмінь:

Адміністратор повинен знати:

- постанови, розпорядження, накази, інструкції та інші нормативні документи і керівні матеріали, які стосуються організації підприємства;
- організацію і зміст роботи керівника;
- організаційну структуру управління підприємства;
- права і обов'язки працівників, режим їх роботи;
- правила та методи організації процесу обслуговування відвідувачів;
- правила користування технічним засобами оброблення документів, усної та писемної документаційної інформації, основи комп'ютерних інформаційних технологій;
- технологічні процеси оброблення інформації;
- стандарти систем організаційно-розпорядчої документації;
- ділову мову асортимент послуг, що реалізуються;
- основи маркетингу;
- принцип планування і оформлення приміщень, вітрин, організацію реклами;

- основи естетики, етики, психології і обслуговування відвідувачів, основи галузевої економіки, економічні досягнення для успішного виконання знань і обов'язків, організації праці і управління;
- основи трудового законодавства;
- правила внутрішнього трудового розпорядку.

Адміністратор повинен уміти:

- забезпечувати роботу з ефективного і культурного обслуговування відвідувачів. Створювати для них комфортні умови;
- здійснювати контроль за збереженням матеріальних цінностей;
- консультувати відвідувачів з питань наявних послуг. Вживати заходів щодо запобігання і ліквідації конфліктних ситуацій;
- розглядати претензії, пов'язані з незадовільним обслуговуванням відвідувачів, і вживати відповідних організаційно-технічних заходів;
- здійснювати контроль за раціональним оформленням приміщень, стежити за оновленням і станом реклами у приміщеннях і на будівлі. Забезпечувати чистоту і порядок в приміщеннях і на прилеглих до них територіях;
- контролювати додержання робітниками підприємства, установи, організації трудової і виробничої дисципліни, правил і норм охорони праці, вимог виробничої санітарії і гігієни, протипожежного захисту;
- інформувати керівництво підприємства, про наявні недоліки в організації обслуговування відвідувачів, вживати заходів щодо їх ліквідації, здійснювати контроль за виконанням працівниками вказівок керівництва підприємства.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічних навчальних закладах.

У професійно-технічних навчальних закладах, які готують фахівців з професії «Адміністратор» провідними навчальними дисциплінами є:

- планування, організація і технологія управління персоналом;
- основи роботи на ПК;
- ділова активність;
- українське ділове мовлення і редагування службових документів;
- основи діловодства;
-документаційне забезпечення управління;
- організація обслуговування відвідувачів;
-психологія роботи з людьми;
- основи професійної етики та естетики;
- основи роботи в Інтернет.

Медичні обмеження

Адміністратором може працювати практично будь-яка здорова людина, але недоцільно опанувати цю професію людям, які мають певні протипоказання: робота протипоказана особам, мають хронічні інфекційні захворювання, хвороби шкіри, опорно-рухового апарату і серцево-судинної системи, зниження слуху і зору.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей

Кожна професія висуває певні вимоги до індивідуально-психологічних якостей людини. Професія адміністратора також передбачає певні риси характеру та якості, нахили, вміння.

Висока стресостійкість.

Хороший рівень уваги (вміння тримати у полі зору багато об'єктів).

Гнучкість мислення.

Хороша пам'ять.

Виразна мова.

Вміння управляти емоціями, емоційна стійкість.

Розвинені комунікативні навики (вміння викладати інформацію, переконувати тощо).

Доброзичливість, гнучкість, організованість, відповідальність, самостійність, комунікабельність.

Для роботи адміністратором потрібно бути людиною відповідальною, активною, повною рішучості, а також комунікабельним, стриманим.

Бажано також мати приємну зовнішність, уміти грамотно і чітко говорити.

При роботі адміністратором можуть виникнути різні труднощі, тому потрібно вміти швидко знаходити правильне рішення, пропонувати клієнтові якийсь компроміс. Найчастіше для вирішення різних конфліктних ситуацій адміністратору можуть стати в нагоді знання з психології.

Перспективи

Навчаючись у ПТНЗ, учні з професії адміністратор, набувають фахових знань, умінь і навичок, готуються застосовувати їх у своїй подальшій професійній діяльності.

Під час проходження виробничої практики на підприємствах, учні вдосконалюють свою професійну майстерність, набувають нових знань та навичок. Крім цього, під час практики роботодавці мають нагоду оцінити професійний рівень молодих фахівців і запропонувати їм після закінчення навчання робочі місця.

Випускники з професії «Адміністратор» можуть працювати в закладах громадського харчування (ресторанах, кафе, барах), готельно-туристичного обслуговування (готелях, тур фірмах), у сфері побутового обслуговування (салони, перукарні, будинки побуту), сфері торгівлі.

Споріднені професії

Спорідненими професіями фахівця з професії адміністратор є: менеджер, метрдотель, секретар-референт, продавець-консультант.

Адміністратор – слово іноземне
Та добре вже знайоме всім,
Бо з розпорядником, напевно,
Не раз вже зустрічались ви.

Тож хто такий адміністратор –
Гід, виконавець, керівник?
Так, він всьому організатор,
За все відповідати звик.

Він створює для всіх клієнтів

Порядок, затишок, комфорт,
Щоб подолати конкурентів,
Він вміє здійснювати контроль.

Як забезпечить дисципліну,
Підлеглих працю спланувать,
Як дати діям їх оцінку
Адміністратор має знать!

Він управлінець і психолог,
Рекламодавець і юрист,
Знавець новітніх технологій,
І аудитор, й фінансист.

Він вмить конфлікти всі розв’яже,
І документам раду дасть,
Своє вагоме слово скаже
Про те, як треба працювати!

Асистент референта

Асистент референта – перший, з ким зустрічається відвідувач в установі. Від його поведінки та зовнішнього вигляду залежить престиж фірми, організації, де він працює, настрій партнерів, клієнтів.

З’явились нові варіації назв секретарської посади: асистент референта, помічник із загальних питань, офіс-менеджер, секретар керівника. Слово "секретар" спочатку означало "довірена особа". Секретарі з'явилися в Стародавньому Римі як охоронці чужих секретів. Потім секретарі з довірених осіб королів, царів, герцогів і перів поступово перетворилися в діловодів. Традиційно в ролі секретарів виступали чоловіки. І тільки в кінці 18 століття з'явилися жінки-секретарі.

Характер роботи

Асистент референта:

– бере участь в упровадженні системи взаємозв’язків, застосовує і підтримує її відповідно до встановлених вимог і порядку, які забезпечують координацію внутрішньої управлінської діяльності між керівником підприємства і керівниками структурних підрозділів та іншими працівниками, взаємовідносин керівника підприємства з представниками інших підприємств, партнерами, конкурентами та клієнтами.

– готує, опрацьовує відповідні інформаційні матеріали, проекти доповідей, співдоповідей;

– організовує робочий час керівника, розклад його роботи;

– складає щомісячний графік звітів керівників структурних підрозділів про результати господарської діяльності;

– здійснює планування та організацію поїздок керівника;

– надає допомогу керівнику в прийманні відвідувачів чи співробітників;

– за дорученням керівника або референта готує інформаційні, дорадчі, матеріали діяльності;

– за дорученням керівника або референта вступає в ділове спілкування з партнерами через комп'ютерний та телефонний зв'язок;

– бере участь у підготовці для подання відповідним органам статистичної, науково-технічної та іншої інформації.

Умови роботи

У процесі роботи асистент референта невимушено змінює робочу позу, темп і ритм рухів. Рухливість його протягом робочого дня необмежена. Увага під час роботи вимагає постійного переключення. Свідомість спрямована на виконання декількох операцій: підготовка документів, спілкування з співробітниками та відвідувачами, друкування матеріалів, телефонні переговори.

Ринок праці

Професія асистента референта користується попитом на ринку праці. Діяльність у сферах управління, менеджменту, на підприємствах, в організаціях та державних установах. Потреба у кадрах постійна.

Освітня підготовка

Професію асистент референта здобувають у професійно-технічних навчальних закладах.

Медичні обмеження

Працювати за цією спеціальністю протипоказано людям із захворюваннями нервової системи, хронічними психічними захворюваннями, хворобами серця, опорно-рухового апарату, з недостатнім кровообігом, людям з поганим зором і слухом.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей

– комунікабельність, організованість;
– відповідальність, пунктуальність;
– дипломатичність, уміння зберігати службову таємницю;
– гарна пам'ять, інтелігентність;
– працьовитість, сумлінність;
– охайність, доброзичливість.

Перспективи

Старший секретар, референт, завідувач канцелярії. Можливе призначення на посаду офіс-менеджера, виконавчого директора.

Споріднені професії

Секретар, адміністратор, оператор з обробки інформації та програмного забезпечення, друкарка, стенографіст, референт, діловод.

Бармен

Бармен у перекладі з англійської мови – «людина за барною стійкою», що займається приготуванням напоїв і коктейлів. Бармен – це справжній маг. Він готує чудодійні коктейлі, показує барвисті вистави і за лічені секунди перетворює наше життя у свято. Він здатний прочитати наші думки й, немов старий друг, відверто надати пораду. Крім бездоганного володіння професійними навичками, бармену потрібно мати певні психологічні і фізичні дані. Гарний бармен – психолог або навіть психоаналітик: він повинен уміти слухати й чути, спілкуватися, відчувати людину. Від бармена часто чекають не тільки напоїв, але й розуміння, співчуття або просто гарного настрою. Часом

саме бармен стає тим професіоналом, який допомагає пережити кохання, заспокоює після трудового робочого дня.

Коротка історія професії

Професія бармена зародилася в Сполучених Штатах Америки за часів «золотої лихоманки». Тоді в торгівельних місцях в поселеннях продавалося відразу все. Господарі, щоб збільшити товарообіг, стали тут же пропонувати і випивку. Потім приміщення магазину перегородив бар'єр, що розділив «торгівельну зону» і «місце для відпочинку», яке стало називатися баром. Тоді ж з'явилися і перші бармени.

Коктейлі в їх сучасному вигляді з'явилися також в США. У 1862 році вийшла «Bartender's Guide» — перша книга, що містить відомості про напої, рецептуру коктейлів і професійний кодекс бармена. Її автор — Джері Томас, сам багато років відпрацював за барною стійкою.

Назва професії походить від англійського слова "бар", що означає загородка, прилавок, стійка, які відгороджують продавця від покупця. Якщо раніше бари були тільки самостійними підприємствами, то тепер вони невід'ємна частина ресторанів і кафе. За асортиментом, технічним оснащенням бари поділяються на молочні, пивні, гриль, експрес, винні, а за призначенням - на танцювальні, концертні. В останній час з'явилися салатні і супові бари. У сучасних барах відвідувачі можуть відпочити в затишній обстановці, послухати музику, потанцювати, подивитись відеопередачу, виступ артистів вар'єте.

Бармен повинен знати:
– види і асортимент напоїв;
– товарознавчу характеристику сировини, температурний режим їх зберігання;
– технологію приготування напоїв;
– правильне оформлення звітних фінансових документів.
Бармен повинен уміти:
– працювати на спеціальному устаткуванні;
– готувати напої за рецептурами;
– оформляти звітні фінансові документи;
– швидко робити розрахунки.

Умови роботи. Працювати доведеться в нічний час, серед гучної музики, сигаретного диму та, здебільшого, з не зовсім тверезими відвідувачами. Не завадить уміння з гумором сприймати критику на свою адресу. Одна з обов'язкових умов – відмінна фізична форма та відсутність схильності до вживання алкоголю.

Ринок праці. Бармен може працювати у ресторанах та барах різного призначення.

Освітня підготовка. Професію можна отримати в професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження. Захворювання опорно-рухового апарату, хронічні інфекційні захворювання, шкірна алергія, епілепсія, різко виражені неврози, зниження слуху, хвороби серцево-судинної системи.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей. Бармен- професіонал – це і актор, і психолог, адже віднього багато в чому залежить атмосфера закладу, його популярність серед клієнтів. Бармен знає сучасні технології виробництва, він фізично підготовлений, комунікабельний, ввічливий, тактовний, володіє гарними манерами, здатний запобігти конфліктним ситуаціям.

Перспективи. На сьогоднішній день професія бармена є престижною. Бармени з усього світу беруть участь у конкурсах, різних шоу. У наш час проходить багато Міжнародних конкурсів барменів з «флейрингу» (жонглювання пляшками і стаканами при виготовленні напоїв), у них беруть участь кращі бармени всього світу.

Споріднені професії: кухар, офіціант, буфетник.

Бджоляр

Україна – одна з провідних держав світу, яка має розвинене бджільництво і входить до п'ятірки країн – найбільших виробників меду. У світі країну визнають як батьківщину культурного бджільництва.

Життя бджіл дуже цікаве і повчальне. Не одне тисячоліття люди знаються з цими комахами. Спілкування з бджолами збагачує людину духовно, дозволяє краще пізнати природу. Пасічникові для успішного ведення бджільництва потрібні уважність, акуратність, кмітливість. Робота на пасіці, де чисте повітря, наповнене ароматом квітів, меду, запахом перги, благодійно впливає на здоров'я, заспокоює нервову систему, фізично зміцнює людину. Працювати з бджолами корисно кожному. Для одних бджільництво – пристрасть, для других – добра сімейна традиція, для третіх – професія.

Ще в сиву давнину люди запримітили і використовували у своєму житті лікувальні, бальзамуючи та чудодійні властивості продуктів бджільництва: меду, воску, маточного молочка, пилка, бджолиної отрути, прополісу. Продукти бджільництва використовували не тільки для лікувальних цілей, вони відіграють велику роль в повсякденному житті людини.

Сьогодні бджільництво – розвинена галузь сільського господарства з цілою системою засобів і технологій утримання бджіл, з механізацією і комп'ютеризацією

виробничих процесів, з новими економічними методами господарювання, застосування різних хімічних засобів лікування та профілактики хвороб бджіл.

Перехід бджільництва на наукову основу забезпечували нові знання з біології, технології, селекції бджіл, медоносних рослин та їх запилення.

Характер роботи. Бджільництво – це не тільки приємний відпочинок, це нелегка праця. Мед не дається даром ні бджолі, ні пасічникові. Для успішного розвитку бджільництва пасічник повинен добре знати теорію бджільництва і вміло застосовувати її на практиці, мати знання у столярній справі, бути розумним економістом, розуміти біологію бджіл і фізіологію рослин, розбиратися в електромеханіці.

Бджоляр займається вивченням і розведенням бджіл. Він досліджує життя бджіл в разних її проявах в штучних і природних умовах життя.

Умови роботи. Щоб розводити бджіл, необхідно навчитися спілкуватися з ними, мати спеціальний інвентар, бути в курсі сучасних технологій бджолярства. Крім знання біологічних особливостей бджіл, важливо розбиратися в польових квітах, сортах меду, в способах переробки воскової сировини.

Заняття бджільництвом змінює спосіб життя людини. Бджоли не виносять різких неприємних запахів, зокрема парфюмерії, алкоголю і тютюну.

Ринок праці. Фермерські господарства, власні пасіки.

Освітня підготовка. Професію можна отримати в Бериславському професійному аграрному ліцеї.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей:

– інтерес до природи;
– спостережливість;
– активність;
– сміливість;
– терпіння.

Перспективи. Ви можете влаштуватися на роботу бджолярем у фермерське господарство і отримувати 300-400 у.о. в місяць. А можете зайнятися підприємництвом. Сьогодні переважна більшість домашніх бджіл в Україні належать приватним особам. В цьому випадку доходи залежатимуть від розміру виробництва.

Бетоняр

Загальна характеристика професії

Бетоняр - це робітник, який приймає участь у виготовленні стінових панелей, плит, блоків, маршів тощо. Закладання фундаментів і покриття бетоном доріг - ось далеко не повний перелік робіт бетонника на будівельному майданчику.

Коротка історія професії

Науково-технічний прогрес, переведення будівництва на індустрі-альні рейки з широким використанням машин та механізмів, засобів авто-матизації багато в чому залежать від того, скільки виробляється і застосо-вується бетону, який рівень забезпечення ним будівництва країни. Бетон як будівельний матеріал не можна назвати новим. Ще в глибокій давнині будівельники добре знали, достойно цінували і активно використ-товували бетон . Правда, у ті часи з нього зводили не масові, а окремі, унікальні споруди, свідками чого є побудовані за 36 століть до нашої ери піраміда Німуса у Єгипті або на початку ери храм Пантеона у Римі, який має діаметр купола більше 40м. Для

захисту від нападів могутніх сусідів з бетону споруджували високі стіни фортець й укріплені замки, які пережили не тільки війни, але й нищівні навали століть. Міцною стіною з бетону, наприклад, був обнесений стародавній Херсонес. Залишки стіни і сьогодні збереглися біля нинішнього Севастополя.

Характер та умови роботи

Укладання бетонної суміші в опалубку колон, стін, балок, плит, мостових опор, бичків. Укладання бетонної суміші на похилу площину (в укоси греблі, дамби, каналів тощо). Укладання спеціальних та важких бе тонних сумішей у конструкції атомних електричних станцій (АЕС). Облаштування та ремонт чистих цементних підлог з нарізуванням на смуги і шашки. Улаштовування чистих бетонних підлог методом вакуумування. Обробка крайки швів та поверхні дорожнього цементно-бетонного по-криття. Виготовлення на полігонах будівельних майданчиків блоків плитних прогонових будівель мостів. Електро- й паропрогрівання бетону. Бетоняр приймає участь у виготовленні стінових панелей, плит, блоків, маршів тощо. Закладання фундаментів, зведення колон, будівель і споруд, бетонування фундаментів і покриття.

Весь комплекс робіт, які виконує бетоняр в цеху чи на будівництві, складається з таких операцій:

- монтаж і установлення опалубки, облаштування підтримуючих ришту-вань, підмостків, робочих настилів;
- монтаж і установлення арматури, анкерних болтів і частин, що закладаються;
- бетонування конструкції, приготуван-ня і транспортування бетонної суміші, пода вання її у конструкцію, укладання і ущільнення;
- обробка поверхні бетону і робочих швів у процесі бетонування;
- доглядання за бетоном у процесі його твердіння.

Освітня підготовка Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні протипоказання

- хронічні захворювання органів дихання;
- захворювання нирок і сечовивідних шляхів (із частими загостреннями);
- патологія й деформація опорно-рухового апарату;
- хвороби серцево-судинної й нервової системи з вираженою патологією;
- суттєвий спад зорової й слухової чутливості.

Сфера професійного використання

Бетоняр - це одна з найбільш поширених професій на будівництві. З розширенням будівництва потреба у цих фахівцях як в державних, так і в приватних та комерційних структурах постійно зростає, тому ймовірність працевлаштування після оволодіння професією висока і не викликає сумніву.

Споріднені професії

- арматурник;
- муляр;
- монтажник сталевих і залізобетонних конструкцій;
- тесля-бетоняр;
- штукатур.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей

- гарна фізична підготовка й витривалість;
- гарне почуття рівноваги й відсутність страху висоти (для роботи на висоті);
- відмінний слух;
- добре сприйняття кольорів;
- точний окомір;
- добра просторова уява;
- вміння зосереджувати й розподіляти увагу.

Брошурувальник

Повинен знати

Технологічний процес брошурування книг і палітурних робіт. Властивості матеріалів, які застосовують при брошуруванні художніх видань.

Повинен вміти

Виконувати процес брошурування вручну. Приклеювати ілюстрації на паспорту і стрижень. Крити блоки обкладинкою вроспуск. Приклеювати складні елементи на обрізну обкладинку. Виконувати комплекс операцій по брошуруванню художніх видань і сигнальних екземплярів. Фальцювати аркуші. Приклеювати і вклеювати елементи оформлення. Комплектування. Крити блоки обкладинкою.

Загально-професійні вимоги:

- Раціонально та ефективно організовувати працю на робітничому місці;
- Додержуватись норм технологічного процесу;
- Не допускати браку в роботі;
- Знати й виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці і навколишнього середовища, додержування норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;
- Використовування в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ;
- Знати інформаційні технології.

Вимоги до освітнього рівня

Повна загальна середня освіта та базова середня освіта без вимог до стажу роботи.

Сфера професійного використання

Видавнича справа, поліграфічна промисловість, відтворення друкованих матеріалів.

Верстатник деревообробних верстатів

Загальні поняття

Верстатник деревообробних верстатів – фахівець, який займається спеціалізованою обробкою деревини.

Коротка історія професії

З давніх давен деревина широко використовується в будівництві. Із деревини будують будинки, виготовляють вікна, двері, паркет, меблі. Популярність деревини обумовлена, в першу чергу, її високими споживчими якостями: екологічністю, механічною міцністю, низькою теплопровідністю, легкістю в обробці.

Сучасні досягнення у галузі деревообробки дають змогу виготовляти все нові і нові вироби з деревини. На сучасному етапі застосовуються нові верстати для обробки деревини та лінії по збиранню столярно-будівельних конструкцій. А для виконання цих робіт необхідні висококваліфіковані робітники за спеціальністю „Верстатник деревообробних верстатів ”.

Характер роботи

Верстатники деревообробних верстатів виконують поздовжній та поперечний розкрій пиломатеріалів з деревини м'яких та твердолистяних порід на однопильних верстатах, випилюють деталі з деревини за розміткою на стрічкопиляльних верстатах, розкроюють деревину та заготовки під кутом та по шаблону на круглопиляльних верстатах; виконують свердління отворів у деталях на одношпиндельних свердлильних верстатах з механічною подачею; вибирають пази в деталях на свердлильно-пазувальних верстатах, налагоджують ці верстати. Виконують стругання в кут крайки та пласті брускових деталей на фугувальних та рейсмусових верстатах, фрезерувальні роботи на фрезерних верстатах. Виконують точіння деталей середньої складності.

Соціальна значущість професії у суспільстві

В умовах ринкової економіки та з розвитком деревообробної галузі в людей зросла потреба до комфорту, краси та якості виробів з деревини, а одноразово зросла потреба в кваліфікованих робітниках з професії Верстатник деревообробних верстатів. Ця професія є однією з найбільш затребуваних в нашій області, так як у нас найбільш широко використовуються площі лісів для виробництва виробів з деревини. Саме тому в даному регіоні потрібен кваліфікований робітник, який буде вміти працювати на сучасних верстатах та лініях по переробці деревини.

Масовість і унікальність професії

Ефективність роботи верстатника деревообробних верстатів залежить не тільки від технічного і технологічного оснащення підприємства, але і від кваліфікації кадрів, які працюють на устаткуванні, від їх уміння підготовити до роботи верстат, своєчасно передбачити неполадки, які виникають при роботі устаткування, і вчасно їх ліквідувати.

Ризики професії

Робітник даної професії повинен мати хорошу координацію рухів, бути спокійним, зваженим, фізично витривалим, не мати алергії на пил та інші хімічні засоби, які використовуються в деревообробці. Верстатник повинен добре знати верстати, на яких працює, так як найбільш високий ризик полягає в неправильному використанні та недотриманні правил охорони праці при роботі на них.

Умови праці

Сучасна деревообробка є високомеханізованим та високопродуктивним і в той же час небезпечним і шкідливим виробництвом.

Небезпека і шкідливість деревообробки пояснюється наявністю двох груп специфічних особливостей:

- перша група особливостей пов’язана із специфікою матеріалів, що обробляються та застосовуються;
- друга група особливостей пов’язана із специфікою конструкції технологічного обладнання та режимами їх роботи;

Верстатники працюють у різних умовах: на будівельному майданчику, на деревообробних підприємствах. Вони працюють з інструментами і механізмами, які мають різальні органи, швидкообертаючі частини. При роботі використовують захисні засоби: навушники протизвукові, захисні окуляри, робочий одяг, взуття.

Ринок праці

Верстатники працюють у сфері виробництва, будівництва, обслуговування, комунальному та сільському господарстві, приватному секторі.

Представники даної професії затребувані при комплексній механізації і автоматизації технологічного процесу деревообробного виробництва, а також при впровадженні обладнання з програмним керуванням.

Верстатник деревообробних верстатів повинен знати:

- будову верстатів, які обслуговує;
- породи, види та дефекти обробки деревини,
- правила заточування дерево ріжучого інструменту;
- припуски та допуски на обробку;
- правила встановлення різального інструменту;
- як застосувати шаблони при обробці матеріалу;
- призначення контрольно-вимірювальних інструментів;
- технічні умови на продукцію, деталі, що обробляються;
- способи розкрою плитних матерыалів;
- вимоги до якості обробки.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічних навчальних закладах.

Медичні обмеження

Протипоказано освоювати професію верстатника особам:

- із захворюванням органів дихання, слуху;
- порушенням опорно-рухового апарату;
- із захворюванням нервової системи;
- хворим на бронхіальну астму;
- з нестійкою увагою;
- недостатньо швидкими та неточними реакціями.

Вимоги до індивідуально –психологічних особливостей

Верстатник повинен мати:

- добре розвинені м’язові відчуття;
- точний окомір;
- просторову уяву;
- точне відчуття кольорів та відтінків;
- розвинену вольову організацію;
- врівноважений характер;
- повинен бути рішучим;
- самостійним, акуратним, зібраним і відповідальним;
- добре креслити і малювати.

Перспективи розвитку

Перспективи розвитку верстатника деревообробних верстатів, як спеціаліста, пов’язані із самовдосконаленням, необхідністю розширення знань у галузі техніки, технології, що сприяє престижу фахівця, одержанню більш високого рівня кваліфікації, обрання на більш відповідальну посаду, матеріальним винагородам. Перспективи росту пов’язані також з розвитком приватного сектора і економіки держави. Верстатники належать до категорії працівників, що мають навички роботи з деревиною, роботою на верстатах, автоматичних лініях тощо.

Споріднені професії

Професія верстатник деревообробних верстатів та столяра є вдалим поєднанням родинних професій, представляючи унікального співробітника, що займається як безпосередньою підготовкою лісоматеріалу до подальшого використання; його обробітку, так і майстра з конструювання і збирання столярно – будівельних виробів за заздалегідь розробленим ескізом.

Робота верстатника, як правило пов'язана з механічною обробкою деревини і перетворенням необробленої деревини в деталі та заготовки для столярних виробів. А столяр займається виготовленням та конструюванням дверей, вікон, арок, сходів та інших виробів з масиву деревини з можливим застосуванням фанерування, шпонування та ламінування.

Верстатник широкого профілю

Верстатник широкого профілю – фахівець, який обробляє деталі з металу і інших матеріалів на токарних, фрезерних, свердлувальних і шліфувальних верстатах.

Верстатник широкого профілю - це професія, яка поєднує кілька верстатних професій. Процес оволодіння цим комплексом професій потребує глибоких комплексних знань, поступового вивчення загально-технічних дисциплін з переходом до професійної підготовки, потім виробничої діяльності. Предметом виробничої діяльності верстатника широкого профілю є технологія і цілісна система: верстат – пристрій – інструмент – заготовка. Засобом його діяльності є різальні, контрольно-вимірювальні та допоміжні інструменти, технологічне устаткування у вигляді токарних, фрезерних, свердлильних і деяких інших верстатів, пристроїв та технологічних засобів. Суть виробничих завдань, які вирішує робітник – верстатник, зводиться до того, що на основі креслення деталі, заготовки, наявного технологічного процесу, оснастки і верстата виготовити деталь

потрібної точності і жорсткості. При цьому він повинен уміти користуватися контрольно-вимірювальними інструментами, виконувати настройку верстата на заданий розмір, налагоджувати інструмент і проводити його заміну.

Коротка історія професії

Спеціальність виникла у зв'язку з необхідністю оперативного виготовлення невеликих партій деталей різної складності для ремонту верстатів і механізмів.

Поява більш досконаліших металообробних верстатів тісно пов’язана з організацією підприємств заводського типу. Значний вклад у розвиток верстатобудування вніс відомий механік Нартов А.К. У 30-х роках XVIIIст. він сконструював верстат з механічним супортом.

Починається масовий випуск металорізальних верстатів.

В Україні до 1917 р. верстатобудування фактично не існувало. У 1913 році тут були вироблено тільки 65 металорізальних верстатів.

У 1924 р. в Одесі було організовано виробництво болторізальних, а згодом свердлильних верстатів; з 1926 р. у Лубнах почався випуск токарних верстатів. Організується випуск верстатів – автоматів у Києві, Житомирі, радіально-свердлильних – у Краматорську. І до цього часу ці міста є центрами вітчизняного верстатобудування.

Характер роботи. Професія верстатник широкого профілю поєднує кілька верстатних професій: токар, фрезерувальник, шліфувальник, оператор верстатів з програмним керуванням. Верстатник працює на металообробному виробництві, в ремонтних майстернях, ремонтних цехах різних підприємств. Спеціальність виникла у зв’язку з необхідністю оперативного виготовлення невеликих партій деталей різної складно- сті для ремонту верстатів і механізмів. Верстатник обробляє деталі з металу і інших матеріалів на токарних, фрезерних, свердлувальних і шліфувальних верстатах.

Керуючись кресленням деталі, визначає послідовність її виготовлення. Підбирає необхідні для цього інструменти. Використовує довідники і проводить необхідні розрахунки. Вибирає режим різання, проводить наладку верстата, встановлює інструмент і заготівку, здійснює обробку деталі. Вивіряє за допомогою оптичних приладів розміри деталі і якість її обробки. Використовує ручні інструменти, механічне устаткування (токарні, свердлувальні, фрезерні, шліфувальні верстати) і вимірювальні прилади.

Умови роботи. Верстатник працює у закритому приміщенні, при доброму освітленні, нормальній температурі повітря. Робота двозмінна, режим вільний. Тривалість робочого дня – 8 годин. Робота токаря кваліфікується як праця середньої важкості. Вона добре механізована, виконувати її можуть

як чоловіки, так і жінки. Працює токар, в основному, стоячи.

Заробітна плата верстатника залежить від кваліфікації і складності виконуваної роботи. На підприємствах, крім цього, діє система матеріального заохочення: премії за виконання виробничих планів, за хорошу якість продукції, за раціоналізацію і винахідництво.

Ринок праці. Підприємства машинобудівної промисловості, транспортної галузі, будівництва та сільського господарства.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження. Робота не рекомендована людям, які страждають на захворювання:

– серцево-судинної системи (пороки серця, серцева недостатність та ін.);

– органів травлення (виразка шлунку, хронічний гастрит та ін.);

– опорно-рухового апарату (хронічний ревматизм, деформації грудної клітки та ін.);

– нервової системи (менінгіт, запаморочення та ін.);

– органів зору (знижена гострота зору та розрізнення кольорів);

– органів слуху (знижена гострота слуху);

– шкіри, з локалізацією на кистях рук (екзема та ін.).

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей:

– фізична сила;

– нормальна гострота зору та слуху;

– точне розрізнення кольорів;

– тонке вміння сприйняти предмет на дотик;

– точний лінійний та об’ємний окомір;

– точна зорово-рухова координація (на рівні рухів обох рук);

– добре просторове уявлення;

– наочно-образне мислення.

Перспективи. Спеціалісти цієї професії завжди користуються попитом. Професія має 2-6 розряди. На експериментальному виробництві верстатникам високої кваліфікації може бути присвоєний 7 і 8 розряди.

Споріднені професії. Токар-універсал, токар-шліфувальник, свердлувальник, фрезерувальник, заточувальник, слюсар-ремонтник.

Взуттьовик з ремонту взуття

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ПРОФЕСІЇ

В усі часи в суспільстві панували певні погляди, смаки, художні уявлення про взуття. І це пов'язано з професією взуттьовика. Вона є однією з найдавніших, однією з найсучасніших і найнеобхідніших людям професій. Результатом праці взуттьовика є взуття, літнє, зимове, осінньо-зимове весняно-літне та спеціалізоване.

Взуття - це частина одягу людини, що призначена для захисту ніг від шкідливих дій. З того часу, як людина відкрила цей засіб захищати ноги від холоду, гострого каміння, і т.п., вона постійно потребує взуття.

В стародавні часи не було різниці між чоловічим взуттям і жіночім, зимовим та літнім, але неухильно виконувалось єдине: кожен рід носив взуття свого зразка. Взуття вказувало на причетність до роду, до певної групи людей. Найстародавніше взуття-сандалії-це була дощечка, яка прив'язувалася до стопи ремінцями. По взуттю власника визначали його стан в суспільстві: лише дворяни мали можливість і були зобов'язані носити взуття на високих каблуках, лише князям дозволялося носити червоні чоботи в Київській Русі.

Конструкція взуття поступово вдосконалюється. В ній з'являються нові конструктивні елементи-устілка, яка дозволяла кріпити підошву не тільки жилами або нитками, а й дерев'яними шпильками і металевими цвяхами. З появою швацьких машин змінюється конструкція взуття-верх стали виготовляти з декількох **правої і лівої стопи (до цього його виготовляли на симетричній** колодці, однакової для обох ступній).

У місцях з більш холодним кліматом чоботи виготовляли у вигляді панчіх. Форму такого взуття формувала сама ступня під час його ношення. Нижня частина такого взуття, яка прикривала слід ступні, зношувалась значно раніше ніж верхня частина. Щоб подовжити строк ношення такого взуття, знизу стали прикріплювати ще одну пластину шкіри (підошву) і декілька додаткових пластин шкіри в п'ятковій частини, що потім отримало назву «каблук».

Взуття-це один з елементів матеріальної культури людства. Він відображає суспільний лад, ступінь розвитку економіки, техніки, своєрідність національної культури окремих народів, особливості побуту, природні умови, художній смак і традиції. Зміна форм і вдосконалення взуття відбуваються на кожному етапі розвитку суспільства.

Спочатку робочим місцем взуттьовика з ремонту взуття був низенький верстак. Майстри взуттєвої справи середньовіччя працювали шилом та голкою, потім стали вкручувати у підошву звичайні шурупи. На зміну шурупам прийшов дріт, потім підошву почали прикріплювати декількома шпильками. В XVI сторіччі з'явились дерев'яні шпильки, на зміну гвинтам прийшли цвяхи, вид яких з часом удосконалювався. Ними з'єднували підошви з верхом взуття. З'явилась мода на взуття з твердими та товстими підошвами. У XVIII сторіччі з'явились перші машини для затяжки взуття на колодки та прикріплення підошов.

В 1910 році був розроблений клей для кріплення підошов. В кінці 40-х років набуває розвитку новий метод виготовлення взуття-гаряча вулканізація. Він показав себе як економічний та високопродуктивний, використовувався на взуттєвих фабриках.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОГОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЇ

Ремонт взуття є одним із найбільш поширених видів побутового обслуговування населення, який має велике значення: своєчасний та високоякісний ремонт взуття подовжує термін його використання, відновлює первинну форму взуття, покращує зовнішній вигляд взуття під час його носіння, що в кінцевому рахунку веде до збереження його споживацьких якостей.

Ремонтнопригодним взуттям є взуття постійного використання, умови носіння якого обумовлюючи можливість відновлення експлуатаційних дефектів, що спричинили

потребу в його ремонті, а сам ремонт є доцільним в технічному та економічному відношенні.

Основним видом підприємства з ремонту взуття є механізована майстерня термінового ремонту, яка виконує дрібний та середній ремонт шкіряного взуття, головним чином, в присутності замовника. Зовнішнє оформлення таких майстерень, оснащення його обладнанням та умови роботи не йдуть ні в яке порівняння з раніше діючими ремонтними майстернями.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ОБОВ'ЯЗКІВ

Робота взуттьовика з ремонту взуття полягає в наступному:

- ✓ Прийом взуття від замовника в ремонт;
- ✓ Проведення профілактичного огляду взуття;
- ✓ Виявлення зношених або пошкоджених частин взуття і потертих місць поверхні, фарбування;
- ✓ Підбір і підготовка до роботи необхідних інструментів і матеріалів;
- ✓ Виконання дрібного ремонту взуття;
- ✓ Виконання середнього ремонту взуття;
- ✓ Великий ремонт взуття;
- ✓ Фарбування шкіряного взуття;
- ✓ Ремонт гумового взуття;
- ✓ Ремонт і відновлення валяного взуття;
- ✓ Перевірка якості ремонту.

ЗАГАЛЬНІ РЕМОНТНІ РОБОТИ:

- ✓ Розширення, звуження, подовження і скорочення халявок жіночих чобітків;
- ✓ Розтяжка взуття;
- ✓ Прикріплення пряжок, ґудзиків, бантів, блочків, крючків;
- ✓ Заміна і вставка нових застібок, замків типу «блискавка»;
- ✓ Утюження верху взуття;
- ✓ Чистка, освіжування, апретування верху взуття;
- ✓ Набивання косячків та набойок на каблуки;
- ✓ Наклеювання захисної підметки низу взуття;
- ✓ Заміна підошов;
- ✓ Ремонт гумового взуття;
- ✓ Ремонт і відновлення валяного взуття;
- ✓ Перевірка якості виконаних ремонтних робіт.

ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ РОБОТИ ВЗУТТЬОВИК З РЕМОНТУ ВЗУТТЯ ПОВИНЕН:

- ✓ Дотримуватись технологічної та виробничої дисципліни, встановленого розкладу дня в цеху і на підприємстві, використовувати робочий час для продуктивної праці, своєчасно і точно виконувати розпорядження адміністрації і замовлення клієнтів.
- ✓ Запродовжувати передові методи праці і досвід роботи новаторів.
- ✓ Економічно і раціонально використовувати матеріальні та паливно-енергетичні ресурси.
- ✓ Своєчасно і якісно підготовляти до роботи своє робоче місце і утримувати його в чистоті.
- ✓ Готувати до роботи інструмент та обладнання і утримувати його в належному стані.
- ✓ Дотримуватись вимог інструкції з охорони праці на своєму робочому місці (посадової інструкції) та інструкцій з безпеки праці, перелік яких встановлюється на кожному підприємстві відповідно до умов та видів робіт. Суворо дотримуватись внутрішнього трудового розпорядку. Вміти користуватись

засобами попередження і гасіння пожежі на своєму робочому місці, дільниці або в цеху.

ВЗУТТЬОВИК З РЕМОНТУ ВЗУТТЯ ПОВИНЕН УМІТИ

Виконувати середній ремонт усіх видів взуття:

- ✓ Виконувати заміну застібок «блискавка»;
- ✓ Розширювати, звужувати, подовжувати та скручувати висоту жіночих чобіт;
- ✓ Виконувати заміну супінаторів шкіряних, набірних та гумових каблуків;
- ✓ Відновлювати порушені скріплення підошов та рантів шкіряного взуття;
- ✓ Укріплювати пластмасові та дерев'яні каблуки з ремонтом обтяжки;
- ✓ Виконувати ремонт підметкової частини підошов немодельного взуття.

ВЗУТТЬОВИК З РЕМОНТУ ВЗУТТЯ ПОВИНЕН ЗНАТИ:

- ✓ Види і властивості матеріалів для ремонту взуття;
- ✓ Основні технологічні параметри для ремонту взуття;
- ✓ Принципи дії обладнання, яке застосовується для ремонту взуття, способи усунення несправностей;
- ✓ Оснащення та інструменти для організації праці;
- ✓ Правила техніки безпеки і промислової санітарії;
- ✓ Основи конструювання окремих деталей взуття;
- ✓ Основи трудового законодавства

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЦЕСУ ПРАЦІ

Робота взуттьовика з ремонту взуття ручна, із застосуванням малої механізації. Процент ручної праці в загальному обсязі виконуваних ним робіт досить значний, бо навіть за високого рівня механізації, деякі операції доцільно виконувати вручну.

Ще одна характерна особливість праці взуттьовика з ремонту взуття-це різноманітність робіт, які він виконує. Протягом робочого дня він може займатись виготовленням окремих деталей верху і низу взуття, зшиванням, ремонтом швів, склеюванням, встановленням латок, заміною каблуків і підошов тощо.

ОСНОВНИЙ ІНСТРУМЕНТ І ПРИЛАДИ, ЯКИМИ КОРЕСТУЄТЬСЯ ВЗУТТЬОВИК З РЕМОНТУ ВЗУТТЯ:

- Ножі взуттьові (закрійний і шевський);
- Допоміжні ножі (рантовий, урізний);
- Молотки взуттьові;
- Кліщі затяжні;
- Кусачки;
- Цвяховитягувач;
- Рашпілі;
- Шила прямі і криві;
- Шила-крючки прямі і криві;
- Гладилки;
- Отводки крокульні, геленочні.

ОСНОВНІ МАТЕРІАЛИ

- ШКІРА
- ШТУЧНА ШКІРА
- ТЕКСТИЛЬНІ МАТЕРІАЛИ:
- ГУМОВІ ПЛАСТИНИ
- ПЛАСТМАСА І ДЕРЕВИНА
- ВЗУТТЬОВІ ЦВЯХИ І ВЗУТТЬОВА ПРОВОЛОКА

- ВЗУТТЬОВІ НИТКИ
- КЛЕЇ
- ВІСК, ПІДОШОВНА ФАРБА, ВЗУТТЬОВА АПРЕТУРА, СПЕЦІАЛЬНА НИТРОФАРБА

СТУПІНЬ ТЯЖКОСТІ ТА НАПРУЖЕНОСТІ ПРАЦІ

Взуттьовик з ремонту взуття працює в закритих приміщеннях, часто сидячі майже в одній позі. Його робоча поза вважається нормальною. При цьому в роботі задіяні м'язи верхніх кінцівок, плечового пояса, м'язи спини і шиї. Ступень фізичного напруження може коливатись в незначних межах, залежно від характеру виробничих операцій. Найбільш трудомісткими є: розбирання взуття, заміна шкіряних підошов у модельному взутті, заміна високих каблуків, затягування заготовок на колодку, кріплення деталей низу взуття.

Взагалі роботи що виконує взуттьовик з ремонту взуття, можна віднести до робіт середньої тяжкості.

МЕДИЧНІ ТА ПСИХОФІЗИЧНІ ВИМОГИ

Якість та ефективність праці взуттьовика багато в чому залежить від стану та розвитку його зорових та рухових органів.

Для роботи за цією професією необхідна **повноцінна функція верхніх кінцівок, гарний зір, сприйняття кольору**.

Професія взуттьовика з ремонту взуття потребує швидкої **координації руху рук, його точності і швидкості.** Робочі рухи, які складають моторну частину навичок, прості за формою, але вимагають значних фізичних зусиль.

Високі вимоги професія взуттьовика-ремонтника до психомоторики, тобто розвитку і сили рухів працівника. Йому треба мати **стійкість, точність рухів рук** (фрезерування, затяжка на колодку, розбирання взуття, тощо), **координацію рухів, точність ударів** (при кріпленні підошви, каблуків), координацію рухів при склеюванні, шліфуванні.

Для успішної роботи за даною професією, перш за все, необхідний **певний рівень розвитку сенсорних процесів і перцептивних дій** (тобто зорового, слухового і кінетичного сприймання).

За допомогою зору та окоміру взуттьовик контролює весь процес ремонту. Йому необхідно добре розпізнавати форму, розмір, колір матеріалів.

На всіх етапах ремонту взуття необхідна м'язово-суглобна і дотикова чутливість: при видаленні пошкоджених частин підошви, зрізанні швів, які забезпечують кріплення підошви і ранту.

За допомогою дотиків робітник визначає чистоту обробки, наявність нерівностей та жорстокість поверхні, наявність внутрішніх швів у взутті, що ремонтує. Тут важлива **висока чутливість пальців**.

Охайність та увага - обов'язкові властивості кваліфікованого взуттьовика з ремонту взуття; ці якості гарантують відсутність порушень послідовності операцій з ремонту взуття.

Щоб стати професіоналом – взуттьовиком з ремонту взуття, треба мати інтерес до техніки, сфери обслуговування схильність до кропітливої одноманітної роботи. Йому мають бути притаманні **терпіння, відповідальність, уважність.**

Взуттьовик з ремонту взуття повинен мати **розвинуту образну пам'ять, добру оперативну та короткотермінову пам'ять, розвинуте наочно-дійове, наочно-образне мислення, просторове уявлення.**

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПОЧАТКУВАННЯ ВЛАСНОЇ СПРАВИ

В сучасних умовах, коли скорочуються обсяги робіт на фабриках індпошиву та ремонту взуття, багато хто з взуттьовиків-ремонтників, маючи відповідні знання, навики, досвід відкривають власну справу, пропонуючи населенню послуги щодо ремонту взуття, займаються індивідуальною діяльністю.

Ризик безробіття у взуттьовиків з ремонту взуття – мінімальний і пов'язаний, перш за все, з недостатнім досвідом або кваліфікацією.

Виробник художніх виробів з дерева

Професію виробника художніх виробів з дерева відносять до декоративно-прикладного мистецтва, яке виникло в процесі трудової діяльності народу і нерозривно зв'язане з його життям і побутом.

Виробник художніх виробів з дерева повинен знати:

види художніх виробів з дерева середньої складності, їх конструкцію та технологію виготовлення;

призначення інструментів для художнього різьблення та інтарсії, техніку їх використання;

правила розмітки простого малюнку та малюнку середньої складності; композиційні закономірності розміщення декоративних елементів; правила побудови різних орнаментів;

прийоми виконання тригранного, виїмчастого (у тому числі геометричного і контурного), скобчато-виїмчастого та рельєфного різьблення простих і середньої складності малюнків;

можливі види браку при виготовленні художніх виробів з дерева середньої складності та способи його попередження;

основи композиції, властивості кольорів, типи орнаментів;

основи економіки, організації та оплати праці; основи підприємницької діяльності.

Виробник художніх виробів з дерева повинен уміти:

виготовляти і заточувати інструменти для різьблення по дереву та інтарсії;

виконувати ескізи композицій художніх виробів з дерева середньої складності та робочі креслення на їх основі;

виготовляти художні вироби з дерева середньої складності за власними композиціями.

Народне декоративне мистецтво зародилося у первісному суспільстві, коли людина жила в умовах родового ладу. В процесі трудової діяльності розвивалися естетичні почуття людини. За допомогою найпростіших інструментів вона відображала бачене на камені, дереві та в глині.

В умовах соціального та національного гноблення народне мистецтво не переривається, воно живе, зазнаючи в певні періоди піднесення та спади. Народ у своїй творчості відображає історичну практику пізнання та освоєння навколишньої дійсності, суспільний лад і побут.

Протипоказання до навчання та роботи:

- слабкий зір;
- захворювання серцево – судинної системи;
- бронхіальна астма;
- алергія на деревний пил;

- хвороби нервової системи та психіки;

- ревматизм.

Виробник художніх виробів з дерева повинен добре знати креслення, вміти малювати.

Професія вимагає доброго здоров'я й фізичного розвитку. До роботи допускаються фізично здорові люди з нормальним зором і слухом. Від спеціаліста вимагається сенсомоторна координація, точність рухів, охайність, увага, розвинена фантазія, художній смак, творча і художня активність.

Виробник художніх виробів з кераміки

Загальні поняття

Виробник художніх виробів з кераміки — фахівець, який виготовляє згідно керамічної технології гончарні вироби з випаленої гончарної глини: посуд, іграшки, прикраси, сувеніри художні композиції, інші ужиткові вироби тощо.

Коротка історія професії

Вироблення художніх виробів з кераміки тісно пов'язано з розвитком гончарства, яке виникло в епоху неоліту і знаменувало собою значний крок у розвитку продуктивних сил. Гончарство існувало там, де були придатні для цього глини. Добуту глину очищали від механічних домішок, потім місили, виготовляли з неї вироби, підсушували їх і випалювали. Спочатку вироби ліпили вручну і випалювали на відкритих вогнищах або у звичайних печах.

З винайденням гончарного круга гончарство стало окремим ремеслом. Із часів енеоліту гончарні вироби починають оздоблювати орнаментом, який наносили глиняними кольоровими фарбами.

Гончарство в Україні відоме з кінця мезолітичної доби. Досягло високого розвитку в добу трипільської культури.

Від XVI—XVII століть гончарство безперервно розвивалося, ставши в XIX ст. однією з найважливіших галузей української кустарної промисловості. Гончарі продавали свої найрізноманітніші вироби на ярмарках, а часом розвозили у віддалені райони.

Головними районами українського гончарства були:

- Полтавщина — колишні повіти Миргородський, Зіньківський (зокрема, Опішня), Констянтиноградський;
- Чернігівщина — Городнянський (зокрема, Олешня), Ніжинський, Кролевецький, Новгород-Сіверський, Глухівський повіти та інші;
- Київщина — Чигиринський, Черкаський, Уманський повіти;
- Харківщина — Валківський, Охтирський, Ізюмський повіти;
- Східне Поділля — Кам'янецький, Проскурівський, Гайсинський повіти;
- Волинь — гончарство було зосереджене біля Овруча, Корця, Звягеля;
- Херсонщина — біля Цибулева, Павлиша;
- Галичина — на Розточчі (Глинсько, Немирів), Гаваречина (Гаварецька кераміка);
- Гуцульщина, Покуття, зокрема Гуцульська кераміка, тощо.
- У сучасному світі гончарні вироби майже повністю замінила набагато дешевша фабрична керамічна, скляна, пластмасова продукція. Гончарні вироби у XXI сторіччі цінують як автентичні народні вироби, колекціонують як сувеніри або витвори мистецтва. Нині основні центри гончарства — Опішня, Хомутець, Бубнівка, Дибинці, Ічня, Косів.
- Громадською організацією «Київське регіональне об'єднання творців родових помість» у рамках проекту відродження старовинних народних промислів створена Школа гончарного мистецтва у Києві.

Сучасне українське гончарство

- Опішня
- Національний музей-заповідник українського гончарства в Опішному
- Меморіальний музей-садиба гончарської родини Пошивайлів
- Музей гончарного мистецтва О. Г. Луцишина
- Національний архів українського гончарства
- Гончарська Книгозбірня України
- Київська гончарна майстерня
- «Інша кераміка» — сучасне київське гончарство

Відомі українські гончарі

- Шиян Ольга Галактіонівна — майстер народної керамічної іграшки та скульптури.
- Селюченко Олександра Федорівна (1921—1987) — українська керамістка, народна майстриня.
- Поросний Василь Васильович(1873, с. Міські Млини — 1942, Москва) — український радянський народний майстер художньої кераміки.
- Юрко Лебіщак (1873—1927) — видатний український технолог-кераміст, завідувач Опішнянського гончарного навчально-показового пункту Полтавського губернського земства (1912—1921).
- Остап Ночовник (1853—1913) — видатний український гончар, творець барокової глиняної скульптури; уродженець Міських Млинів.
- Коломієць Захар Йосипович — опішнянський гончар.
- Пошивайло Гаврило Ничипорович (7 квітня 1909 – 24 січня 1991) — один із творців української народної кераміки II половини XX століття, представник опішнянської школи художньої кераміки.
- Пошивайло Явдоха Данилівна (Бородавка) (1910 р. — 1994 р.) — гончарна малювальниця, представниця опішнянської школи художньої мальовки. Оздоблювала твори чоловіка Гаврила рослинними й зооморфними декоративними композиціями.
- Омеляненко Василь Онуфрійович — заслужений майстер народної творчості Української РСР.

• Матейко Катерина Іванівна (1910—1995) — український науковець, етнограф, кераміст, гончар, публіцист, краєзнавець та громадський діяч.

Характер роботи

Виробник художніх виробів з кераміки – творча та популярна професія, яка вимагає від майстра вміння володіти всіма прийомами ліплення, використовуючи народні художні традиції та сучасні вимоги, починаючи процес від ескізу та завершуючи творчою роботою. Самостійно виконуючи всі підготовчі та завершальні етапи, дотримуючись встановленої технології.

Повинен знати: правила пофарбування виробів та поєднання форми із малюнком; прийоми художнього розпису; властивості керамічних фарб; зміни кольору глазурі та процес обпалювання; основи побудови скульптурних виробів; режим термічної обробки виробів із керамічними фарбами, прийоми розробки дизайнерського проекту керамічних виробів, основні техніки графічної та живописної грамоти.

Повинен уміти: виготовлювати художні керамічні вироби середньої складності; обробляти вироби багатотоновою глазур'ю, ліпити прості та середньої складності скульптурні вироби, запобігати та уникати дефектів керамічних виробів, проектувати керамічні вироби середньої складності, виконувати живописні та графічні роботи.

Умови роботи

Виробниками художніх виробів з кераміки можуть працювати як жінки, так і чоловіки різного віку.

Виробник художніх виробів з кераміки працює з різними видами глини в приміщеннях, які обладнані гончарними кругами, печами.

Ринок праці

Попит на виробників художніх виробів з кераміки на сучасному ринку праці є високим.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічних навчальних закладах**.** У професійно-технічних училищах, які готують виробників художніх виробів з кераміки, провідними навчальними дисциплінами є: технологія художніх виробів з кераміки, пластична анатомія і ліплення, малюнок і живопис, креслення і перспектива, матеріалознавство, охорона праці, дизайн художніх виробів з кераміки, історія кераміки.

Поряд із вивченням цих предметів учні освоюють загальноосвітні дисципліни. Основи професійних знань, вмінь та навичок майбутні робітники отримують у навчально-виробничих майстернях.

Медичні обмеження

Виробником художніх виробів з кераміки може працювати практично будь-яка здорова людина, але недоцільно опановувати цю професію людям, які мають певні протипоказання, зокрема:

- патологія й деформація опорно-рухового апарату;
- аутоімунні захворювання.

Вимоги до індивідуальних-психологічних особливостей

Кожна професія висуває певні вимоги до індивідуально-психологічних якостей людини.

Професія виробника художніх виробів з кераміки також передбачає певні риси характеру та якості, нахили, вміння: потрібно постійно думати, аналізувати, співставляти, порівнювати, мати добру просторову уяву, точний окомір, не боятись експериментувати, бути творчим, наполегливим, витривалим, терпеливим, добре сприймати кольори.

Перспективи

Навчаючись у ПТНЗ, учні з професії «Виробник художніх виробів з кераміки» набувають фахових знань, умінь і навичок, готуються застосовувати їх у своїй подальшій професійній діяльності.

Під час проходження виробничої практики у керамічних цехах, приватних підприємствах художнього профілю учні вдосконалюють свою професійну майстерність,

набувають нових знань та навичок. Крім того, під час практики роботодавці мають нагоду оцінити професійний рівень молодих фахівців і запропонувати їм по закінченні навчання робочі місця.

Споріднені професії

Спорідненими професіями виробника художніх виробів з кераміки є гончар, скульптор, майстер виробничого навчання.

Виробник художніх виробів з лози

Загальні поняття

Виробник художніх виробів з лози – фахівець, займається виготовленням виробів із природних рослинних матеріалів (лози, верби, рогози, листя початків кукурудзи, бересту тощо).

Коротка історія професії

Плетіння – одне з найдавніших ремесел. Воно виникло, як і кераміка, раніше, ніж обробка дерева, металу, які вимагали відповідних знарядь виробництва. Розвитку плетіння сприяла і наявність у достатній кількості матеріалу. Міцні і гнучкі пагони лози використовувались для плетіння огорожі, для виготовлення кошиків, бочок, меблів, знарядь рибацтва і мисливства.

Віками народжувались технічні прийоми обробки матеріалу для плетіння, уміння використовувати його практичні можливості та художні особливості.

Наприкінці XIX століття в Російській імперії, так як і в Європі, почали відкриватись школи, де навчали обробці матеріалу, початкам плетіння і виготовлення виробів. Такі школи були в Полтаві, Києві, Черкасах та інших містах країни. Почали будуватись фабрики з виробництва плетених виробів; з’являлись майстри, які могли зробити річ, що задовільнила б будь-який смак.

Плетені вироби виготовлялись як для заможних людей, так і для бідних верств населення.

Характер роботи

Виробник художніх виробів з лози займається виготовленням, плетених виробів з лози за власними розробками, та за відомими проектами.

Самостійно шукає і заготовляє сировину для плетіння, готує її до плетіння.

Умови роботи

Заготівля сировини проводиться самостійно на ділянках вирощування верби.

Виробничий і технологічний процеси проходять у спеціально облаштованих майстернях і з примусовою вентиляцією.

Під час роботи використовується гостро-ріжучі інструменти, електрообладнання.

Використовуються лакофарбові матеріали для остаточної обробки виробу та сировини.

Ринок праці

Після закінчення навчання випускники можуть працювати на підприємствах по виробництву художніх виробів

підприємствах виробництва плетених виробів з лози, наприклад СЛАТ «ТУР»

При бажанні можна започаткувати власну справу з виготовлення власної плетеної продукції.

Освітня підготовка. **З**добути професію «Виробника художніх виробів з лози» можна у професійно-технічних навчальних закладах.

Продовжити навчання можна у:

Київському державному інституті декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. Бойчука (КДІ ДПМД).

Закарпатському художньому інституті.

Київському національному університеті культури і мистецтв.

Київському національному університеті технологій та дизайну (КНУТД).

Львівській національній академії мистецтв (ЛНАМ).

Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури.

Харківській державній академії дизайну і мистецтв (ХДАДМ).

Медичні обмеження

Медичних протипоказань немає.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей

- творчі та художні здібності;
- уміння донести, передати основний задум (ідею) за допомогою графічного зображення, макета;
- аналітичні здібності;
- високий рівень розвитку уяви;
- розвите просторово-образне мислення, гарні зір і окомір;
- почуття гармонії і смаку;

•здатність сприймати та розрізняти широкий спектр кольорів і їх відтінків.

Перспективи

По завершенні навчання випускники з професії виробник художніх виробів з лози можуть працювати:

•сфера культури і побуту,
•художньо-конструкторські підрозділи на промислових підприємствах,
•палаци культури,
•власний бізнес, індивідуальна зайнятість.

Вишивальниця

Вишивальник – професія «невтомних рук», які завжди могли годувати цілу родину.

Вишивка:

- орнаментальне або сюжетне зображення на тканині, шкірі, виконане різними ручними або машинними швами;

- один із найпоширеніших видів ручної праці українських жінок і, зокрема, дівчат.

З давніх часів люди прагнули прикрасити свій одяг і предмети домашнього побуту різними візерунками, орнаментами, малюнками.

Жінки були зобов'язані володіти мистецтвом вишивання і проводили багато часу за цим заняттям, прикрашаючи одяг і чимало предметів домашнього побуту. Це мистецтво не вимагає численних пристосувань, тканина, нитка і голка є у кожному домі.

Коротка історія професії

Вишивка – один з давніх і найбільш розповсюджених видів народного декоративно-прикладного мистецтва. Вона виникла дуже давно і передавалася від покоління до покоління. Археологічні знахідки доби палеоліту, зокрема Мізина на Чернігівщині та його аналогів, засвідчують наявність вишивки на тернах України. У похованнях перших століть нашої ери знайдено залишки вовняного одягу, оздобленого різнокольоровою вишивкою. Про масове побутування вишиваних виробів в Україні свідчать численні історичні, літературні, фольклорні та речові пам'ятки.

З давніх часів паралельно з традиційним домашнім виготовленням вишивок побутувало виробництво вишиваних виробів у спеціалізованих цехах, майстернях. Відомо, що у XI ст. княгиня Анна, сестра Володимира Мономаха, започаткувала навчання вишивки в монастирських школах. Тут вчили дівчат вишивати, гаптувати золотими і срібними нитками. Шиття золотом виникло на основі народного вишивання і було поширене переважно в середовищі великоможних міщанок, жінок княжого роду.

Значного розповсюдження набуло гаптування в XVI-XVII ст. у Києві, Чернігові, Корці та інших містах. Вишивальний цех створено 1658 р. у Львові. Для опанування ремеслом і отримання звання майстра учень після п'ятирічного навчання повинен був два роки мандрувати і виконувати іспитову роботу.

У XVII ст. багато ремісників гаптування мешкало в Києві та інших великих містах. Крім найрізноманітніших виробів побутового призначення тут вишивали унікальні твори мистецтва – фелони, плащаниці, інші культові атрибути. У них орнамент сюжетно поєднувався з сюжетним зображенням. Зображені фрагменти вишивок X-XIII ст. засвідчують високий рівень композицій цих творів з древніми антропомор фними (зображення людини), зооморфними (зображення тварини) та геометризовано–рослинними мотивами-символами. Наприклад, в епітрахилі XII ст. , знайдені у Софійському соборі, зображено жіночу постать – Оранту, п'ять чоловічих(двоє святих і три святителі) та двох ангелів. Між ними за компонований рослинний орнамент у вигляді галузок, завитків, листочків тощо. Сюжетно-орнаментальні композиції вишивок зображені також на фресках та іконах періоду Київської Русі.

На рубежі XVII-XIX ст. вишиванням, у тому числі й гаптуванням, активно займалися в поміщицьких та монастирських майстернях. Серед значної кількості вишиваних виробів виділяються скатертини, рушники, простирадла з вишуканими в художньому відношенні орнаментальними та сюжетними композиціями (Полісся, Поділля, Карпати, Галичина, Середнє Подніпров'я, Слобожанщина). У XIX ст. вишивка перетворюється на ремесло. Це

розповсюджених у той час тамбурної та бісерної вишивок.

Зі середини XIX ст. сільські та міські промисли потрапляють під значний вплив замовників, які великою мірою диктували майстрам свої смаки. Це негативно позначилось

на художньому рівні виробів. У цей час унаслідок зародження капіталістичних відносин на місцевих ринках з'являється дешева фабрична продукція, яка поступово стала витісняти вироби ручної роботи. Це зумовило скорочення виробництва і призвело до занепаду вишивального промислу. Заходів щодо відродження народного мистецтва, в тому числі й вишивки, вживали Київське, Полтавське, Чернігівське, Подільське земства, а в Галичині – «Стала комісія для промислових справ». Однак і вони не змогли оберегти народну вишивку від антихудожніх впливів.

На початку XX ст. у традиційних осередках художнього промислу Полтавщини, Вінничини, у Львові, Косові на базі колишніх земських майстерень почали працювати художньо-промислові артілі. У післявоєнні роки вони об'єднувалися в кооперативи, а 3 1960 р. реорганізовані у фабрики художніх виробів та виробничо-художні об'єднання.

Нині вишивкою займаються на всій території України. Найбільше вишиваних виробів виготовляють у домашніх умовах. Цей вид народного мистецтва поширений і на підприємствах художніх промислів.

Характер роботи. Вишивальниці виконують вручну або на вишивальних машинах різні малюнки, портрети, картини, емблеми, символи різноманітними видами вишивки: гладдю, хрестом, напівхрестом, розписом, технікою «вологодське скло», «венеціанське шиття»…

Оформлення виробу вишивкою – творчий процес, оскільки вишивка – один з елементів композиції. Вишивальниця по ескізах художника або самостійно розробляє технічний малюнок вишивки, підбирає необхідні по кольору і фактурі нитки, бісер. У виробах можливе сполучення ручної і машинної вишивки.

Вишивання – не тільки захоплення, а й професія, яка в котрий раз стає модною, сучасною і допомагає стверджувати естетичний смак.

Умови роботи

Праця вишивальника проходить у приміщенні з мікрокліматом, близьким до побутових норм. Продуктивності праці та зняттю втоми сприяють засоби відео екології:

стіни у приміщенні фарбують у спокійні пастельні тони, широке розповсюдження набули в інтер'єрі цехів кімнатні рослини, які естетизують середовище а також виконують роль гігієнічного фактору, що поліпшує мікроклімат.

Фізична праця середньої складності. Її специфічною особливістю є вимушена фіксована поза у процесі виробничої діяльності, обмеження загальної рухливості. Типова робоча поза характеризується нахилом уперед зі зміщенням шийного відділу хребта.

Ринок праці. Майстрині-вишивальниці працюють на великих швейних підприємствах, в маленьких ательє і вдома.

Вишивальник ручної вишивки повинен знати:

- матеріали та інструменти для ручної вишивки;
- основи малюнка та живопису;
- види, технологію виконання початкових швів та їх призначення;
- види та технологію виконання технік прозоро - рахункової групи;
- види та технологію технік поверхнево-нашивної не рахункової групи;
- види та технологію виконання аплікації;

- прийоми зміни величини малюнків та перенесення їх на тканину;
- способи перенесення їх на тканину;
- стандарт вишитих виробів;
- основні види дефектів, причини їх виникнення та способи усунення;

Вишивальник ручної вишивки повинен вміти:

- організовувати своє робоче місце;
- робити зарисовки вишивок;
- виконувати нескладні композиції для різних видів технік вишивки;
- виконувати початкові шви, обробку країв виробів ними;
- виконувати техніки прозоро-рахункової-групи;
- виконувати техніки поверхнево-нашивної не рахункової групи;
- виконувати аплікацію різних видів;
- виконувати остаточну обробку виробів;
- усувати дефекти під час виконання роботи;
- дотримуватись правил техніки безпеки, пожежної безпеки.

Вишивальник машинної вишивки повинен знати:

- класифікацію вишивальних машин, їх основні
- конструктивні характеристики;
- номери голок та ниток;
- види і властивості вишивальних матеріалів;
- прийоми зміни величини малюнків та нанесення їх на
- тканину;
- види та технологію виконання машинних строчок, швів,

- технік: машинної строчковишивки, ажурної вишивки,
- машинної гладі, машинної аплікації;
- основи побудови малюнків;
- основи перспективи кольорознавства;
- види дефектів, причини виникнення, способи
- попередження та усунення;

Вишивальник машинної вишивки повинен вміти:

- організувати своє робоче місце;
- виконувати регулювання та ліквідовувати нескладні неполадки в машині; наносити малюнок та узор на тканину; виконувати машинні строчки та шви;
- виконувати техніку машинної строчковишивки, ажурної вишивки, гладі, аплікації;
- усувати дефекти під час виконання роботи; виконувати остаточну обробку виробів;
- дотримуватись правил техніки безпеки, пожежної безпеки.

Освітня підготовка

Навчають професії вишивальника у професійно–технічних училищах, де 30% навчального часу відводиться на отримання професійних теоретичних знань, 70% - на професійні практичні знання. Строки навчання: 2 – 3 роки для осіб з базовою загальною середньою освітою, та 1 – 2 роки для осіб із повною загальною середньою освітою.

Медичні обмеження

Вишивальником може працювати будь – яка жінка чи дівчина з хорошим зором та кольоросприйманням, з хорошою координацією рухів кінцівок та пальців рук. Професійне середовище, яке притаманне творчим колективам декоративно – ужиткового мистецтва, благотворно впливає на стан здоров'я, а іноді стає засобом трудової терапії.

Психофізіологічні та психологічні обмеження:

- погана координація рухів;
- низький рівень просторового уявлення;
- підвищений тремор рук (мимовільне скорочення м'язів, що викликає дрижання рук);
- недобросовісність, неохайність;
- відсутність терпіння та витримки;
- низька концентрація уваги;
- підвищенні комунікативні здібності, непосидючість.

Робота не рекомендується людям які мають захворювання:

- верхніх відділів хребта,що обмежують рухливість рук;
- органів травлення (виразкова хвороба, цукровий діабет та ін.);
- нирок і сечових шляхів;
- органів зору.

Вимоги до індивідуальних психологічних особливостей

Вишивка є заняттям людей посидючих та терплячих, або ж закоханих у рукоділля. Цей вид рукоділля вимагає не лише високої дисципліни праці, терпіння, наполегливості, витримки та уяви, але й здатності передбачення, просторової уяви, потрібної для створення узору, його поступової реалізації. Вишивання – процес творчий, він приносить радість, дозволяє виразити себе, побачити у звичайному, повсякденному, красу і гармонію, виявити свою фантазію, смак, майстерність.

Вишивальнику повинні бути притаманні такі якості:

- розвинена координація рухів, рухливість, гнучкість, стійкість кистей рук;
- добрий окомір, сприйняття кольору;
- тактильна чутливість (чутливість пальців рук на дотик);
- добре розвинута рухова та оперативна пам'ять;
- добрий розподіл і уміння швидко переключати увагу;

• риси характеру, що сприяють засвоєнню професії (уважність, акуратність, дисциплінованість).

Вишивальник, перш ніж приступити до роботи, повинен подумки уявити просторове розташування орнаменту на полотні. Чітко виконуючи задум автора – художника, він з великою точністю відтворює по-декілька разів один і той самий елемент орнаменту, або групи елементів, ритмічно чергуючи їх між собою, виявляючи конструктивні здібності. Оперуючи візерунками, творчо поєднуючи різні елементи узору, він створює свій витвір. Досвід кваліфікованого вишивальника рівнозначний досвіду конструктора.

Діяльність вишивальника проходить за умов постійного напруження уваги. Тому робітник повинен повністю зосередитись на об'єктиві праці. Спілкування з іншими працівниками розглядається як перешкода, тому що відволікає увагу. Підвищений рівень комунікативності особливо небажаний для вишивальника машинної вишивки, бо може призвести до травматизму. Цей вид діяльності найбільш підходить для інтровертованих осіб. Саме інтроверти легше виконують монотонну роботу такого типу. Особи, «не швидкі за характером», досягають більших успіхів в майстерності ручної вишивки. Особам, за характером більш темпераментним, буде цікаво засвоїти складне обладнання вишивальних автоматів та напівавтоматів, поєднавши майстерність ручної та машинної вишивки.

Діяльність вишивальника також вимагає від виконавця спокою. Будь-яке емоційне напруження проявляється на психомоторному рівні у вигляді тремору (мимовільному скороченню м'язів), що суттєво впливає на точність роботи.

Вимоги до морально-ділових якостей. Висока виконавча дисципліна, вміння планувати свою діяльність, передавати свій досвід, здатність до оволодіння нової техніки, пристосовуватися до змін виробничого середовища (гнучкість), працювати руками, продемонструвати свою роботу.

Перспективи

Учням професійно–технічних навчальних закладів найчастіше надається декілька споріднених професій: «кравець, вишивальник», «килимарниця, вишивальник», «вишивальник, швачка», «майстер з виготовлення художніх виробів та одягу».

Працюють вишивальники в ательє індивідуального пошиття, виконуючи вишивання безпосередньо на моделях одягу замовників, на спеціалізованих фабриках, що входять до системи художніх промислів, театральних майстернях. Вишивальник - професія, яка і сьогодні виявляється сучасною, необхідною, такою, що допомагає жити, утверджувати красу. Разом з тим, вона дає можливість працювати за індивідуальною формою організації праці та збувати свої вироби самому або через торгову мережу чи посередницькі організації.

Споріднені професії:

Фахівці вишивальної справи можуть працювати вишивальниками на машині; живописцями порцелянового виробництва; мереживниками; майстрами художнього промислу; художниками – оздоблювачами народного костюму при народних ансамблях; килимарницями; виготовляти штучні квіти та прикраси із бісеру та стеклярусу; передавати набуті навики іншим, працюючи викладачами на курсах та керівниками гуртків вишивання.

Візажист

Візажист – майстер, який під-креслює окремі риси обличчя за допомогою вмілого нанесення макіяжу з урахуванням форми обличчя, кольору шкіри, волосся, очей .

Косметикою користуються з давніх часів. Фарба для підведення очей була знайдена в єгипетських похованнях, що відносяться до 3000 року до нашої ери. Римські дами використовували пофарбовану пудру і бронзові ложки з довгими ручками для витягу і змішування косметичних засобів.

Довгий час уживання декоративної косметики вважалося аморальним. На щастя, останнім часом думка змінилася, і абсолютно усі жінки можуть вільно користуватися декоративною косметикою.

Візажист повинен знати:

– склад, компоненти косметичних засобів та декоративної косметики;
– історію макіяжу;
– технологію та техніку виконання різних видів макіяжу: повсякденного, ділового, вечірнього, святкового, авангардного, сучасного макіяжу для дефіле, портфоліо моделей, кіно, телебачення;
– основи професійного гриму;
– технологію виконання face– , body-art;
– основи корекції обличчя за допомогою зачіски та декоративної косметики;
– анатомічні особливості голови людини;
– основи анатомії та фізіології шкіри обличчя;
– основи техніки малюнка та живопису, закони кольорознавства і композиції;
– психологічні аспекти впливу кольору.

Повинен уміти:

– правильно користуватись професійним інструментом, обладнанням;
– виконувати підготовчі роботи для обслуговування клієнтів;
– виконувати демакіяж та підготовку обличчя клієнта до роботи;
– виконувати макіяж різних напрямів та стилів, створювати імідж

клієнтів шляхом виконання творчих робіт композиційної системи «костюм» (зачіска, макіяж, вбрання);

– виконувати корекцію різних форм і деталей обличчя.

Умови роботи. Візажист працює в приміщеннях, стоячи з невеликим нахилом вперед з великим навантаженням на спину.

Ринок праці. Майстри працюють в інститутах косметології, спеціалізованих медичних установах, які надають косметологічну допомогу (косметологічні лікарні і кабінети), спеціалізованих установах у сфері побутового і комунального господарства (косметичні кабінети, салони, перукарні, лазні, готелі, будинки моди).

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження. Професія візажиста протипоказана людям, які страждають:

– алергією на косметичні засоби;
– психічними розладами;
– слабким зором (гострота зору з корекцією нижче 0,8 на кращому і нижче 0,5 на гіршому оці);
– дальтонізмом;
– порушеннями опорно-рухових функцій, особливо кистей рук;
– судинними захворюваннями кінцівок;
– органічними ураженнями центральної нервової системи;
– епілепсією;
– захворюваннями шкіри.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей:

– художні здібності;
– здатність установлювати контакт з людьми;
– розвинута творча уява;
– розвиток образної пам’яті;
– високий рівень розвитку колірного сприйняття;
– почуття гармонії і симетрії;
– гарний зір.

Перспективи. Досвідчені візажисти можуть очолити підприємство або організувати свою справу.

Споріднені професії: перукар, перукар-модельєр, стиліст**.**

Візажист-стиліст

Візажист-стиліст - це, у першу чергу, художник, який малює не на полотні, а на обличчі або тілі; віртуоз стильного образу справжньої особистості.

З історії професії

Косметичне ремесло зародилося в 1930-х роках. Важливо зазначити, що візажисти-стилісти того часу не особливо користувалися популярністю, оскільки багато з них були безробітними акторами, які крім акторської майстерності займалися макіяжем та створенням стилю. Ось чим можна пояснити той факт, що актори (артисти театру чи кіно) повинні були самі вміти наносити собі макіяж та підбирати костюми і зачіски.

Однак до кінця ери німого кіно студії почали наймати людей, які були відповідальними у сфері стилю та макіяжу – ось це і було народженням професії стиліста-візажиста.

Характер роботи

Робота візажиста-стиліста складається з кількох етапів: по-перше – це визначення кольоротипу людини; по-друге – це корегування і зорове поліпшення контуру обличчя, що виконується за допомогою різноманітних косметичних засобів, а також створення цілісного образу людини; по-третє – поєднання класичних прийомів із модними тенденціями макіяжу та стилю.

Зазвичай візажисти-стилісти працюють разом із перукарями, доводячи цілісний образ до досконалості.

Умови роботи

Професія візажиста-стиліста належить до розряду фізичної та розумової праці, адже майстер повинен докласти неабиякі зусилля, щоб проявити свою творчість. Займатися нею можуть як жінки, так і

чоловіки різного віку. Трудова діяльність здійснюється в перукарнях чи салонах краси, на відповідно обладнаних робочих місцях. Вони ж, у свою чергу, мають бути добре освітленими, оснащені ергономічними кріслами, різноманітними полицями для інструментів і косметичних засобів та дзеркалами. Візажист-стиліст працює в приміщенні, зазвичай стоячи.

Ринок праці

Візажисти-стилісти працюють в салонах-перукарнях, у фото-студіях, у весільних салонах, майстрами в/н, викладачами у вищих навчальних закладах, а також у невеликих приватних підприємствах. Потреба на ринку праці висока.

Освітня підготовка

Якщо ви бажаєте навчитись колориметрії, стилістиці, створенню неповторних цілісних образів та опанувати мистецтво розпису на тілі, відоме як bodi- та face-art – Полтавський професійний ліцей сфери послуг чекає на Вас! (Адреса м. Полтава, вул. Маршала Бірюзова 26/1).

Медичні обмеження

Професія візажист-стиліст протипоказана людям, які страждають різноманітними алергічними захворюваннями, вадами зору та вадами опорно-рухової системи.

Вимоги до індивідуально-психічних особливостей

Художні здібності, здатність встановлювати контакт з людьми, розвинута творча уява, образна пам’ять, здатність сприймати і розрізняти широкий спектр кольорів і їх відтінків, почуття гармонії і симетрії.

Перспективи

Ця професія має високий попит на ринку праці. Завдяки участі в конкурсах візажисти-стилісти мають перспективи кар'єрного росту і створення свого імені. Оплата праці – висока.

Споріднені професії: стиліст-перукар, стиліст-модельєр.

Водій автотранспортних засобів

Загальні поняття

Водій автотранспортних засобів – фахівець, який професійно управляє легковими і вантажними автомобілями всіх типів і марок, а також машинами спеціального призначення.

Коротка історія професії

Слово "автомобіль" - каляска самопересувна (вуатюоотомобіль) - так називався перший екіпаж з механічним двигуном. З часом, від цієї назви залишилося тільки слово "отомобіль", яке бере свій початок від грецьких "ауто" (сам) і латинського "Мобіліс" (той, що рухається). Саме ці два слова породили звичне для наших вух "автомобіль" і "авто".
Перші спроби створити автомобіль були ще в XVII ст. У цей же час французький інженер Нікола-Жозеф Кюньо створив перший паровий автомобіль-тягач, призначений для артилерійської зброї. Перші спроби не дозволили створити повноцінний автомобіль. За великим рахунком, не були автомобілями і парові омнібуси, що з'явилися в Англії в XIX ст. Але свою роль ці машини в історії автомобілів зіграли - була доведена можливість механічного пересування, створені та випробувані основні вузли і механізми. Однак саме ці, здавалося б, безглузді машини і дали початок історії автомобілів, а водночас і професії водій.

Спочатку XX ст. з'явилася класична компоновка, відома всім, яка прослужила основою для автомобілів довгі роки.

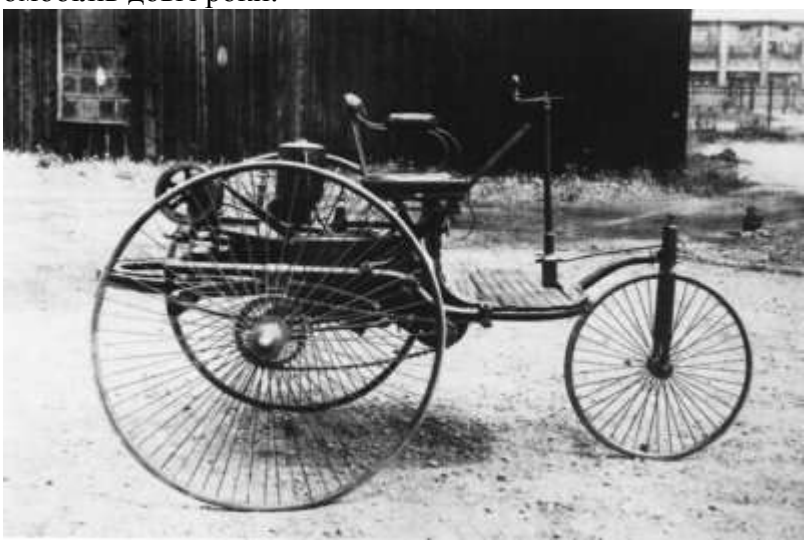

Калр Бенц і Готліб Даймлер були першими винахідниками автомобіля. Вони запатентували свої пристрої в 1885 році.

Перші автомобілі були звичайними каретами і колясками, тільки без віжок і з бензиновим двигуном, який заміняв коней. У конструкції автомобіля і до цього дня збереглося багато чого від каляски, звичайно в сильно зміненому вигляді: колеса, осі, ресори, рама, кузов, гальма та інші вузли.
Перші автомобілі були відкритими (можна сказати, кабріолетами), і, щоб захиститися від вітру, дощу, пилу і бруду, автомобілісти надягали шуби, шкіряні шоломи і великі окуляри. Вітрове скло з'явилося пізніше, і лише через деякий проміжок часу, став нормою засклений закритий кузов для пасажирів.

У сучасному світі автомобіль – не тільки найпопулярніший засіб пересування, але й індивідуальний транспортний засіб, який дозволяє його власникові бути достатньо мобільним для досягнення як особистих, так і професійних цілей.

Характер роботи. Для водія характерне поняття "робоче місце" - автомобіль і "робоча зона" - дорога, АТП, АЗС і т.п. Робоче місце - автомобіль є місцем підвищеної небезпеки.

Професія водія автотранспортних засобів – сама масова, щорічно тисячі молодих людей поповнюють ряди професіоналів. Автомобільний транспорт займає провідне місце, він використовується для перевезення людей і доставки вантажів, використовується і великими підприємствами, і приватними підприємцями. У загальному потоці машин можна бачити безліч вантажних автомобілів різного призначення. Із зростанням кількості автомобілів, ускладненням їх конструкцій, що поліпшують умови праці водія та підвищується їхня надійність, довговічність, економічність і екологічність, підвищуються вимоги до рівня професійної підготовки водіїв. Водій автотранспортного засобу повинен знати призначення, розташування, принцип дії механізмів і приладів легкового і вантажного автомобіля. Крім того, він повинен дотримуватися правил техніки безпеки при перевірці технічного стану автомобіля в обігу з експлуатаційними матеріалами: паливом, електролітом, маслами, охолоджувальними рідинами.

Умови роботи. Робота водія протікає на відкритому повітрі і пов'язана з впливом на нього метеорологічних факторів, що залежать від кліматичної зони, пори року, умов погоди.

Тривалість робочої зміни водіїв сягає в багатьох випадках 10-12 год. (при дотриманні місячного балансу робочого часу) без строго регламентованої обідньої перерви (її іноді важко регламентувати);

З двох видів навантажень, що діють на людину в процесі праці (фізичної і нервово-емоційною), у водія переважає нервово-емоційна.

Водій повинен уміти керувати автомобільними транспортними засобами, виконувати вимоги правил дорожнього руху, правил перевезень вантажів, пасажирів та багажу. Забезпечувати належний технічний стан автотранспортного засобу. Контролювати правильність завантаження, розміщення та кріплення вантажів у кузові. Усувати технічні несправності, які виникають під час роботи на лінії. Заправляти авто паливом та іншими експлуатаційними матеріалами. Оформлювати дорожню документацію.

Ринок праці. Водій – одна з найбільш потрібних професій на ринку праці. Вона дуже потрібна для нашого суспільства. Роботи для водіїв не зменшується. Люди цієї професії користуються все більшим авторитетом і попитом, як в державних структурах, так і в приватному секторі.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження. Для водія автотранспортних засобів немає вікових обмежень, головне – відповідний стан здоров’я. Складні умови діяльності водія

автотранспортних засобів ставлять високі вимоги до стану його здоров'я, особливо до зору, слуху, нервової системи. Водій повинен правильно розрізняти кольорові сигнали, швидко відновлювати зорову здатність після темряви і різкого освітлення. Водій весь робочий час проводить у малорухомій позі, його м'язи навантажені нерівномірно, тому особам, які страждають захворюванням опорно-рухового апарату та ревматичними захворюваннями, небажано обирати дану професію. Медичними протипоказаннями є також захворювання, які супроводжуються непритомністю (епілепсія) і серцевосудинні захворювання.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей. У роботі водія величезне значення має вміння ефективно діяти у напружених критичних ситуаціях, які нерідко складаються на дорогах. Високій рівень емоційної стійкості дає йому змогу діяти швидко, точно і правильно. Щоб стати водієм- професіоналом, необхідно володіти наступними особистими якостями: спостережливістю, рішучістю, спритністю; врівноваженістю, розсудливістю; емоційною зрілістю, соціальною пристосованістю; великим обсягом уваги; гарною зоровою пам'яттю; гарною моторною пам'яттю; гарною реакцією на можливі несподівані ситуації на дорозі.

Споріднені професії: слюсар з ремонту автомобілів, бульдозерист, таксист, комбайнер, тракторист.

Водій вантажного автомобіля

Загальна характеристика професії:

- керує транспортними засобами, призначеними для перевезення вантажів, а під час дотримання певних умов - людей
- здійснює контроль за правильністю навантаження і закріплення вантажу відповідно до правил дорожнього руху і технічних характеристик автомобіля;
- перед виїздом з гаража перевіряє наявність палива, масла, води, справність механізмів машини і системи електроустаткування;
- під час рейсів спостерігає за показаннями приладів, стежить за роботою всіх агрегатів, у разі появи сторонніх шумів повинен зупинити автомобіль, встановити причину появи несправності і усунути її;
- по поверненню в гараж виконує роботи щоденного технічного обслуговування (миття, заправку паливом і маслом, мастило, огляд і т.д.);
- робота переважно для чоловіків, змінна, з можливими відрядженнями, у складі бригади або індивідуальна;
- до несприятливих чинників відносяться підвищений шум, вимушена робоча поза, загазованість повітряного середовища.

Вимоги до індивідуальних особливостей фахівця:

- хороша фізична підготовка і витривалість;
- хороший окомір;
- хороший слух;
- хороша реакція на рухомі об'єкти;
- володіння великим об'ємом уваги;
- висока здібність до концентрації і розподілу уваги;
- розвинене наочно-образне мислення;
- просторова уява;

- висока емоційна стійкість;
- самовладання;
- дисциплінованість;
- відповідальність.

Робота протипоказана людям із захворюваннями:

- нервово-психічними;
- хребта;
- виразковою хворобою;
- дальтонізмом;
- епілепсією;
- мають монокулярний зір;
- порушення вестибулярного апарату.

Вимоги до професійної підготовки:

- математика, фізика, креслення і географія в межах шкільної програми;
- правила дорожнього руху;
- пристрій автомобіля;
- порядок і періодичність виконання робіт по техобслуговуванню;
- володіти достатньо високою технікою водіння автомобіля;
- проводити роботу по технічному обслуговуванню і ремонту.

Кваліфікаційні вимоги:

Повинен знати: законодавство України про автомобільний транспорт і дорожній рух; Правила дорожнього руху; правила перевезення вантажів (в т.ч. небезпечних, великовагових, негабаритних), порядок і умови перевезення пасажирів і багажу; призначення, розташування, будову, принцип дії агрегатів, складових одиниць, механізмів і систем автотранспортних засобів категорії С та правила їх технічної експлуатації; будову, правила експлуатації і технічного обслуговування причепів; основи керування автотранспортними засобами; можливі причини дорожньо-транспортних пригод та способи їх попередження; характер впливу природних умов (дощ, туман, ожеледиця та інше) на безпеку руху; несправності, що виникають в процесі експлуатації автотранспортних засобів, способи їх виявлення і усунення; порядок проведення технічного обслуговування; правила безпечного ведення робіт, протипожежної безпеки та санітарії під час технічного обслуговування автотранспортного засобу та при роботі на лінії; особливості користування експлуатаційними матеріалами (паливо, мастила, електроліт та інше); правила зберігання автотранспортних засобів на відкритій стоянці і в гаражі; правила надання першої допомоги потерпілим під час дорожньо-транспортних пригод; правові основи і відповідальність за порушення правил дорожнього руху, правил експлуатації автотранспортного засобу, завдання матеріальної шкоди та шкоди навколишньому середовищу.

Повинен уміти: Керувати автомобільними транспортними засобами, які відносяться до категорії С за різних дорожніх умов. Виконувати вимоги правил дорожнього руху, правил перевезень вантажів, пасажирів та багажу. Забезпечувати належний технічний стан автотранспортного засобу. Керувати спеціальним обладнанням, яке встановлене на цих автотранспортних засобах. Буксирувати автопричіп дозволеною максимальною масою до 750 кг. Перевіряти технічний стан автотранспортного засобу перед виїздом на лінію та після повернення з рейсу. Забезпечувати справність обладнання автотранспортного засобу відповідно до вимог стандартів, що стосуються безпеки дорожнього руху і охорони навколишнього середовища. Виконувати роботи з щоденного технічного обслуговування автотранспортного засобу. Подавати автотранспортний засіб для навантаження та розвантаження. Контролювати правильність завантаження, розміщення та кріплення вантажів (у тому числі – небезпечних, великовагових, негабаритних) у кузові. Усувати технічні несправності, які виникають під час роботи на

лінії і не потребують розбирання головних механізмів. Виконувати регулювальні роботи. Заправляє автотранспортні засоби паливом та іншими експлуатаційними матеріалами. Оформлювати дорожню документацію. Надавати першу медичну допомогу потерпілим під час дорожньо-транспортної пригоди.

В'язальниця трикотажних виробів та полотна

Загальні поняття

В'язальник – майстер, який за допомогою різних видів ниток виготовліє готові вироби.

Коротка історія професії

Це одна з найстародавніших професій, яка тісно пов'язана з духовною культурою суспільства. В'язання і ткацтво зі стародавніх часів ототожнювалось з мистецтвом.

В'язані шкарпетки, знайдені в коптських гробницях, датуються IV-V ст., найдавніші (III ст., Епоха Прато-Наска) в'язані речі Нового світу виявлені в Перу. Висока якість виконання речей з могил коптів дозволяє вважати, що техніка в'язання була відома набагато раніше. У 1867 році Вільям Фелкін висунув гіпотезу, що в'язання було відоме ще за часів Троянської війни.

Зображення на давньогрецьких вазах полонених троянців у вузьких, облягаючих штанях, дають підстави деяким дослідникам стверджувати, що грекам було відомо в'язання.

Можливо, що зображений в Келлській книзі (бл. 800 р.) пророк Данило одягнений у вузькі штани (прообраз сучасних модних), пов'язані Аранським візерунком.

У Скандинавії в епоху вікінгів практикувалося в'язання дерев'яною або кістяною голкою - більш трудомісткий вид створення трикотажного полотна, ніж гачком або спицями. Полотно, зв'язане голкою неможливо розпустити, потягнувши за кінчик нитки. Археологічні знахідки фрагментів речей, виконаних в цій техніці з Англії (Коппергейт), Фінляндії (Кокомакі), Німеччини (Мамма), Норвегії (Осло), Росії (Новгород) датуються X-XI ст. Способів в'язання голкою налічується близько тридцяти. При розкопках знайдені лише невеликі речі, виконані в цій техніці (рукавиці, шкарпетки, головні пов'язки).

Традиція в'язання голкою зберігалася в місцевостях із суворим кліматом аж до кінця XX століття.

У центральній і південній Європі мистецтво в'язання відродилося в XIII ст.. У

гробницях принців з роду де ла Серда в абатстві Санта-Марії-ла-Реаль-де-Лас-Хюлгас виявлені в'язані з шовкових ниток рукавички і наволочки.

У XVI столітті в Іспанії було широко поширене в'язання панчіх, тоді ж прийшла мода на в'язані рукавички. Перша гільдія, яка об'єднує в'язальників, була створена в Парижі в 1527 році.

Перший крок до механізації виготовлення панчіх був зроблений у Великобританії у 1589 році. Помічник приходського священика Вільям Лі винайшов верстат для в'язання.. Цей верстат було названо кулірним, так як для утворення на ньому петель нитка попередньо вигиналась в петлі, тобто кулірувалась.

В 1755 році англієць Крані винайшов першу основов'язальну мащину, де петлі утворювалися не з однієї нитки, а з цілої системи паралельно розташованих ниток, які називалися основою. Перша кругла трикотажна машина була винайдена у Франції в 1798 році. На ній виготовлялось кругле полотно у вигляді широкої трубки.

Широкого розвитку трикотажне машинобудування набуло у другій половині XIX століття. В цей час в європейських країнах було запатентовано значну кількість винаходів, спрямованих на вдосконалення трикотажно – в'язальних машин. Тоді ж в Англії було вперше сконструйовано язичкову голку. Машини стали постачатись механічним приводом.

Найбільший розвиток трикотажна промисловість набула в Західній Європі та Америці. У Росії в 1913 р. вона становила лише 0,6% усієї текстильної промисловості. Асортимент виробів, що випускались, був порівняно небагатий: в основному він складався з панчішних виробів, хусток, шапок, шарфів, рукавичок; пізніше з'явились білизна і спортивні вироби, купальні костюми. З верхніх виробів можна виділити светри і фуфайки, рейтузи.

Значне розповсюдження одяг із трикотажу набув тільки після Другої світової війни. Швидкими темпами реконструювали існуючі і будували нові фабрики. Зміна умов життя, нестача робочих рук спричинили і поступову зміну навичок.

Під впливом американського способу життя повсякденним одягом для працюючих жінок став комплект з спідниці та светра. Дуже практичним повсякденним одягом стали прямі, та овальні спідниці і сукні-костюми з джерсі. В основному застосовували однотонні дрібно-структурні в'язки.

Жінки починають носити брюки і светри, джемпери, спортивні куртки, близькі до чоловічих. Одяг спортивного стилю, а з ним і трикотаж тісно входять у побут.

Трикотаж можна сміливо назвати одягом XXI століття. Почавши розвиватись на початку XX століття, одяг із трикотажу завдяки своїм утилітарним якостям — легкості, м'якості, еластичності, гігроскопічності, спроможності зберігати тепло і формостійкості набув широкої популярності, зайняв значний сектор ринку. Сьогодні інтерес до в'язання дуже високий. Майстрині в'язання працюють на різноманітних в'язальних машинах, а при ручному в'язанні звичайними спицями та гачками.

Виготовлені з художнім смаком в'язані светри, сукні, костюми, шарфи та рукавички - це справжні витвори мистецтва. Всі ці речі, м'якенькі та теплі, виготовляються працьовитими руками вправного в'язальника.

Характер роботи

Професія в'язальника трикотажних виробів та полотна має ряд спеціалізацій.

В залежності від виду обладнання і асортименту продукції, в'язальник обслуговує різну кількість машин. Контролює їх технічний стан та якість пряжі. Під час роботи регулює натягнення і щільність в'язки. Відповідає за якість і комплектує вироби.

В'язальники високої кваліфікації можуть разом із художником-модельєром розробляти зразки трикотажних переплетень, виготовляти моделі за ескізами.

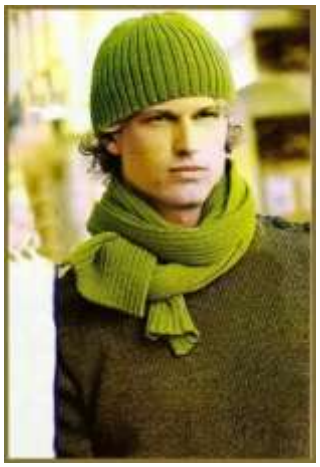

Умови роботи

За ступенем важкості та напруженості, праця в'язальника трикотажних виробів та полотна характеризується як фізична середньої тяжкості. Її специфічною особливістю є вимушена фіксована поза у процесі виконання діяльності, обмеження загальної рухливості. Обмежень за статтю та віком немає, але ця професія переважно жіноча.

Ринок праці

В'язальник трикотажних виробів та полотна повинен знати:

- будову і принцип роботи обладнання, правила догляду за ним;
- призначення замків, способи їх переміщення;
- призначення механізмів і пристосувань;
- види переплетень;
- основні заправні дані, лінійну густоту нитки або пряжі;
- перерахунок заправних даних за мірками замовника;
- норми відходів і заходи по їх зменшенню;
- правила регулювання щільності;
- режим чистки машини і змазки тер тьових поверхонь;
- вимоги до якості виробів, прийоми ліквідації дефектів в'язання;
- безпечні методи роботи , виробничі інструкції і правила внутрішнього розпорядку.

В'язальник трикотажних виробів та полотна повинен вміти:

- підготовлювати пряжу необхідних кольорів і заправляти її в машину;
- проводити заміну і правку голок, заміну бабин, ліквідовувати обрив нитки;розраховувати петлі і структуру в'язання;
- регулювати щільність в'язання;
- в'язати напіврегулярні та регулярні вироби верхнього трикотажу, оздоблювальні деталі всіх видів переплетень, різнокольорові та однокольорові вироби верхнього трикотажу, дитячі комплекти;
- спостерігати за технічним станом в'язального обладнання, здійснювати часткову чистку машин і змащування окремих деталей;
- піднімати петлі і підшивати зриви з відновленням малюнку;

- ліквідовувати дефекти в’язання;
- перевіряти якість виробів і визначати їх розміри.

Освітня підготовка

Здобути професію в’язальника трикотажних виробів та полотна можна в професійно-технічних училищах, навчально–курсових комбінатах. У ПТНЗ навчання організовується в тісному поєднанні з практикою. Термін навчання: після 11 класів – 1 рік.

Після закінчення курсу навчання випускники вміють в'язати вироби верхнього трикотажу, рукавні вироби, полотно, хустки, шарфи, багатоколірні та одноколірні вироби верхнього трикотажу, дитячі гарнітури, виконувати декорування виробів.

Медичні обмеження

Професія в’язальник належить до професій з підвищеним зоровим напруженням. Об’єкти праці знаходяться у постійному русі. Темп руху найчастіше середній.

Робітник повинен легко і швидко орієнтуватися у напрямках руху об’єктів, чітко визначити розміри та форму деталей, ідентичність або різницю пряжі. У зв’язку цим найбільш навантаженими органами в’язальника є очі. Зір дає робітникові 90% інформації про умови та характер роботи, тому він повинен бути достатньо гострим (природним або скоригованим) та бути стійким.

Також в’язальник повинен мати здорову серцево-судинну систему, бронхо-легеневу систему, здоровий спинномозковий хребет, відсутність порушень опорно – рухових функцій, захворювань шкіри, нирок.

Умови праці – шум, монотонна робота – вимагають здорової нервової системи та психіки.

Вимоги до індивідуальних психологічних особливостей

У в’язальника повинні переважати наочно– образна пам'ять – запам’ятовування деталей виготовлюваних виробів, просторового співвідношення частин і деталей тощо, наочно– дійове, наочно – образне мислення.

Для діяльності необхідні висока швидкість моторних реакцій, хороша зорово-моторна координація (на рівні рухів пальців рук), уміння розподіляти увагу і тривало її концентрувати в умовах монотонності.

Професія в’язальниці трикотажних виробів та полотна потребує від робітника художньої уяви і здібностей, розуміння художніх ефектів, наочно-образної уяви, схильності до творчості. Ця професія приваблива для тих, хто любить в'язати, кому подобається керувати складною технікою і відчувати себе причетним до створення нових моделей одягу.

Успішному виконанню роботи сприяють такі якості особистості, як несприятливість до перешкод, що проявляється у здатності зберігати зосередженість в умовах дії різних перешкод, витривалість (психічна і фізична); в’язальнику необхідна висока працездатність, терпіння, посидючість, вміння протистояти втомі в умовах монотонності і одноманітності виконуваних робочих рухів; урівноваженість – якість, що передбачає зібраність і витримку, дозволяє встановити рівномірний темп роботи; добросовісність, охайність, ретельність.

В’язальник працює з людьми, тому він повинен вміти встановлювати відповідні контакти. Для цього йому необхідні такі якості як доброзичливість, емоційна врівноваженість, самовладання. Висока емоційна стійкість є одночасно і доброю основою для формування перелічених вище рис характеру, які можна назвати для в’язальника професійно важливими.

Перспективи

Учням, які закінчили курс навчання та здали іспити, присвоюється виробнича кваліфікація та видається відповідний документ державного зразка (диплом, свідоцтво),

Особи, які закінчили професійно-технічні заклади освіти, мають повну зальну середню освіту, можуть продовжити своє навчання в навчальних закладах вищих рівнів

акредитації текстильної і легкої промисловості, набуваючи кваліфікації бакалавра, спеціаліста, магістра. Випускники, отримавши високу кваліфікацію, впевнено почувають себе у складних умовах ринкової економіки.

В'язальник - це і майстер-модельєр, і майстер-виконавець. Фахівці цієї професії працюють на трикотажних фабриках, в ательє, вдома.

Професія надає широкі можливості для індивідуальної трудової діяльності.

Споріднені професії

Вишивальник ручної вишивки, вишивальник на вишивальних машинах і напівавтоматах, мереживниця, майстер народного промислу (художній розпис, мініатюра), ткач, швачка.

Гувернер

Гувернер – це професіонал, що у приватному порядку допомагає батькам у вихованні і догляді за дітьми, сприяє фізичному, розумовому та духовному розвитку дитини.

Гувернери з’явилися у XVIII ст. Тоді це була суто чоловіча професія. Як правило, вони були добре освічені, часто гувернерів «виписували» з-за кордону. Мати в будинку вихователя-іноземця вважалося престижним. Їх наймали дворянським нащадкам з метою навчання хорошим манерам та іноземним мовам (переважно французькій мові вищого світу). Гувернери могли кілька років проживати в сім’ї свого підопічного. Їм надавалася кімната, харчування і оплата.

Час йшов, традиції змінювалися. До кінця XIX століття гувернантками (їх ще називали боннами) стали переважно жінки. Практично в кожній багатій родині була гувернантка.

Між батьком і вихователем є велика різниця. Завдання батьків – народити, годувати, любити і піклуватися. А «виховувати» – справа вихователя- професіонала, який знає, як передати дитині ті чи інші знання і навички.

У сучасного гувернера три основні функції: навчальна, власне виховна та комунікативна (дитині необхідно навчитися спілкуватися з дорослим).

Характер роботи. Гувернер – професія, сповнена світлом, добром і любов’ю, усвідомленням справжніх життєвих цінностей.

Як говорить словник, гувернер – це слово французького походження, яке означає: вихователь дітей у заможній родині. З відродженням професії з’явилася можливість вирішити багато проблем, що не під силу масовій педагогіці. Це індивідуальний підхід до

дитини, поглиблений розвиток її обдарувань, терапевтичний аспект виховання недужих дітей, соціальний захист малят з фізичними та психічними вадами. Багатьом сім'ям кваліфікований спеціаліст допоможе вирішити проблему «вирівнювання» дитини до рівня однолітків, підготувати дитину до школи.

Гувернер навчає дітей рахувати, читати, писати, організовує для них ігри, розповідає казки, цікаві історії, тому він повинен бути зібраним, організованим, терплячим, емоційно врівноваженим. Повинен знати вікову та соціальну психологію, педагогіку, основи медичних знань, професійну етику, бути комунікативною, широко освіченою, ерудованою людиною, бути здатним до співпереживання.

Гувернер – не тільки професія, гувернер – це стан душі. Він дивиться на світ очима дитини, виховує з позиції світу дитини. Виявляє ніжність і вимогливість, дивується і засмучується, радіє і сприймає довкілля разом із дитиною.

Умови роботи. Працює у родині. Постійно спілкується з дітьми.

Ринок праці. Працює у сім'ях. На ринку праці послуги кваліфікованого гувернера мають постійний попит.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Перспективи. Особи, що закінчили професійно-технічні навчальні заклади, мають повну загальну середню освіту, можуть продовжити своє навчання у вищих навчальних закладах.

Перспективи професійного росту гувернера залежать, в першу чергу, від рівня кваліфікації та таких факторів, як володіння іноземними мовами, сучасними інформаційними технологіями тощо...

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей:

– гувернер повинен мати гарні манери, високий рівень загального інтелекту, широкий кругозір, ерудицію, хорошу координацію рухів;
– повинен бути врівноваженою, бажано жвавою людиною із сильним характером, спостережливою, з високими показниками пам'яті, вмінням переключати і розподіляти увагу, мати розвинене наочно-образне і абстрактно-логічне мислення;
– бути охайним, акуратним, пунктуальним, приємним у спілкуванні, доброзичливим, готовим прийти на допомогу іншій людині, добрим, привітним, спостережливим і уважним.

Споріднені професії: вихователь, учитель початкових класів.

Декоратор вітрин

Повинен знати

Функціональне призначення магазинів закладів харчування), їх види та будову, фактори психологічної дії на споживача; сучасні форми та методи показу товарів, способи технічного оформлення вітрин та створення товарної художньо-декоративної) експозиції;

правила догляду за вітринами; основні властивості товарів, що використовуються для оформлення вітрин, способи запобігання їх ушкодження; типові підставки та допоміжні засоби застосування рекламних та інформаційних плакатів; основні символи-покажчики, які використовуються в інформаційно-рекламних цілях у вітчизняній та світовій практиці сфери торгівлі та послуг; техніку шрифту та технічного малюнка; правила та норми охорони праці, протипожежного захисту, виробничої санітарії та особистої гігієни.

Повинен вміти

Здійснювати роботи з художнього та художньо-декоративного оформлення внутрішнього простору магазину, малювати рекламні плакати, вивіски, щити, оформляти стенди, настінні панно, внутрішні та зовнішні магазинні вітрини. Розробляти та розміщувати у внутрішньому просторі магазину символи покажчики товарних та функціональних відділів підприємства або окремих товарних комплексів обідніх залів та фойє закладів харчування. Готувати для оформлення вітрини вітринну коробку та вітринний інвентар. Викладати товари та монтувати декоративні елементи вітрини. Надписувати та художньо оформляти цінники на товари, що розміщені на експозиційних стендах та у вітринах. Оформляти в торговому залі магазину «Куток споживача». Оформляти ялинкові та інші тематичні товарні базари. Розробляти технічні рішення та готувати за ескізами художника-оформлювача експозиційні стенди на виставках-продажах та ярмарках. Брати участь у розробці ескізів формового одягу для працівників магазину.

Загальні професійні вимоги

Повинен

1. Раціонально та ефективно організовувати працю на робітничому місці;
2. Додержуватись норм технологічного процесу;
3. Не допускати браку в роботі;
4. Знати й виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці і навколишнього середовища, додержування норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;
5. Використовування в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ;
6. Знати інформаційні технології.

Освітні вимоги. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Сфера професійного використання

Торгівля. Торгівля непродовольчими товарами за видами.

Демонстратор одягу

Історія професії

Професія демонстратор одягу порівняно нова, але її походження своїми коренями сягає у далеке

минуле. Зміст професійної діяльності - найвигідніше показати своє вбрання. В аристократичних колах завжди було прийнято проводити бали, де усі жінки хотіли вразити своїм вбранням. Таким чином, перший у людській історії бал можна назвати першим дефіле, а всіх жінок, що брали у ньому участь - першими демонстраторами одягу.

Професія такою, якою вона є на сьогодні, з'явилася з виникненням перших модельєрів і перших будинків мод, куди були потрібні дівчата для показу нового вбрання. На сьогодні ця професія особливо популярна серед молодих дівчат.

Характер роботи

Першочергове значення мають природні зовнішні дані молодої людини, отримання спеціальної освіти не потрібне, початок професійної діяльності доводиться на підлітковий (або навіть дитячий) вік, пік кар'єри наступає в 20-25 років, кар'єра закінчується до 30 років. Професія демонстратора одягу багато в чому схожа з акторською.

Робота демонстратора одягу включає демонстрацію одягу на технічних, художніх радах, методичних нарадах, показах, лекціях, виставках і інших переглядах; виробничі примірки зразків одягу при її виготовленні; відпрацювання сценарію показу; позування для фото- і кінозйомок. Демонстратор одягу повинен знати правила і специфіку демонстрації одягу залежно від її вигляду, характеру, стилю; особливості демонстрації на зйомках в студії і на показах; історію костюма і напряму моди; основи акторської майстерності.

Умови праці

Можлива робота в некомфортних умовах, у вечірній і нічний час, професійна діяльність пов'язана з частою зміною сценічних майданчиків. При цьому необхідно постійно стежити за своїм зовнішнім виглядом і відповідати досить жорстким вимогам до зовнішності.

Ринок праці: модельні і рекламні агентства, будинки моди, салони, магазини модного одягу.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей

Гарна зорова і моторна пам'ять, гнучкість мислення, емоційна стійкість, відповідальність, старанність, артистичні здібності і гарні зовнішні дані, пластичність, фізична витривалість.

Споріднені професії: актор, телеведучий, промоутер, демонстратор зачісок.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Діловод

Загальна характеристика професії

Кваліфікований секретар - права рука керівника, його незамінний помічник і, звичайно ж, обличчя фірми. Вважається, що це суто жіноча професія, проте секретарями можуть бути і чоловіки.

Ділова сфера – одна з основних життєво необхідних галузей діяльності людства. Саме за допомогою ділових паперів встановлюються офіційні, службові, ділові контакти між людьми.

Особливості сучасного діловодства полягають, насамперед, у переведенні його на державну мову, широкому застосуванні комп’ютерних систем оброблення та друкування документів, необхідності дотримання вимог чинних державних стандартів, впровадження раціональних прийомів роботи з документами в процесі управлінської діяльності.

Професія «Секретар керівника», не дивлячись на свій солідний трьохсотрічний стаж зараз має нову якість і є одною з надзвичайно актуальних сучасних і популярних професій серед молоді.

Секретар керівника організації, підприємства, установи – це професія, яка включає в себе багато функцій. Це не тільки адміністративний робітник, його функції набагато

ширші: він організовує службові відрядження і конференції, займається зовнішніми зв’язками, приймає гостей або клієнтів, які відвідують підприємство, офіс, фірму.

Від його роботи залежить престиж фірми, офісу.

Сучасний секретар керівника – це людина, без якої неможливе життя сучасної системи управління організацій різного рівня: фірми, банку, державного та приватного підприємств, вищого навчального закладу, школи, підприємств соціально-культурного призначення. Завжди можна виділити щось спільне, що об’єднує їх, незалежно від рівня, рангу, або призначення. Це – обробка документів, адже різні прийняті управлінські рішення повинні бути зафіксовані в документах і доведені до відповідних виконавців.

Секретар керівника оформляє різні документи, працює з кореспонденцією, веде протоколи, контролює виконання рішень. Через нього здійснюється зв’язок керівника із підлеглими та зовнішнім світом. Від вміння секретаря керівника орієнтуватися в складному потоці інформації, правильно та чітко класифікувати інформацію залежить оперативність роботи не тільки відділів, а й всього підприємства.

Історія професії

Слово «секретар» походить від середньовічного «secretarius» і спочатку означало довірену особу.

Секретарі з'явилися в Стародавньому Римі як охоронці чужих секретів. Потім із секретарів виділилися нотаріуси. А самі секретарі з довірених осіб королів, царів, герцогів і перів поступово перетворилися в діловодів.

Традиційно в ролі секретарів виступали чоловіки. І тільки в кінці XVIII століття з'явилися жінки-секретарі.

В Росії посада секретаря з'являється в XVIII столітті, спочатку як посада особистого секретаря імператора.

В першій четверті XVIII століття секретар стає посадовцем установи, і в законодавчих актах того часу обкреслені сфера його діяльності і службові обов'язки (27 лютого 1720 року був підписаний Генеральний регламент Петра I).

В даний час в словниках секретар визначається як «особа, що веде ділове листування окремої особи або якої-небудь установи, а також що відає діловодством».

Поняття секретар сьогодні достатньо складне і має багато градацій – від секретаря-помічника керівника, секретаря-референта, вченого секретаря, секретаря колегії, секретаря установи, секретаря структурного підрозділу до технічного секретаря. Звідси різноманітність їх обов'язків і прав, різні вимоги до освіти, професійних навичок.

Умови роботи. Специфіка роботи.

У обов'язки секретаря, як правило, входить:

- прийом відвідувачів, ведення діловодства (реєстрація вхідної і вихідної документації);
- обслуговування керівника (нерідко планування його робочого дня);
- прийом телефонних дзвінків, що адресуються керівникові;
- організація прийомів і нарад, замовлення готелів і авіаквитків (для керівника і для решти співробітників);
- замовлення канцтоварів і інших речей, необхідних для життєдіяльності офісу.

Привабливі риси і позитивні сторони:

• широке коло знайомств;
• володіння повною і достовірною інформацією про справи фірми;
• придбання навичок спілкування із фахівцями різних сфер діяльності;
• досвід організаційної діяльності;
• робота стабільна і не передбачає великого фізичного навантаження;
• можна суміщати роботу з навчанням.

Негативні риси професії:

• ненормований робочий день (приходити на роботу раніше керівника, а йти пізніше);
• не завжди є можливість реалізуватися;
• завжди добре виглядати і мати гарний настрій, незалежно від обставин.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Загальнопрофесійні знання з дисциплін:

- інформаційні технології;
- основи галузевої економіки;
- основи правових знань;
- діловодство;
- комп'ютерні технології;
- офісна техніка;
- українське ділове мовлення та основи редагування службових документів;
- іноземна мова за професійним спрямуванням;
- етика та психологія ділових відносин;
- охорона праці;
- виробниче навчання;
- виробнича практика.

Повинен знати:

- постанови, розпорядження, накази; положення, інструкції та інші керівні матеріали і нормативні документи стосовно діяльності підприємства і ведення діловодства;
- структуру і керівний склад підприємства і його підрозділів;
- організацію діловодства; методи оброблення і оформлення документів;
- архівну справу;
- машинопис;
- правила користування приймально-переговорними пристроями, технічними засобами оброблення документів, усної та писемної документної інформації, комп'ютерами і друкарськими машинами;
- стандарти системи організаційно-розпорядчої документації;
- правила друкування ділових листів з використанням типових форм;
- основи етики і естетики;
- правила ділового спілкування;
- основи організації праці і управління;
- правила експлуатації обчислювальної техніки;
- основи адміністративного права і законодавства про працю.

Повинен уміти:

- виконувати функції, що включають організаційно-технічне забезпечення адміністративно-розпорядчої діяльності керівника підприємства;
- приймати кореспонденцію;
- вести діловодство, виконувати різні операції із застосуванням комп'ютерної техніки, призначеної для збирання, оброблення і подання інформації;
- готувати документи і матеріали, необхідні для роботи керівникові;

- організовувати проведення телефонних переговорів керівника;
- за дорученням керівника складати листи, запити, інші документи;
- виконувати роботу з підготовки засідань і нарад, які проводить керівник;
- здійснювати контроль за виконанням працівниками підприємства виданих наказів та розпоряджень;
- вести контрольно-реєстраційну картотеку;
- забезпечувати робоче місце керівника необхідними засобами організаційної техніки, канцелярським приладдям, створювати умови, що сприяють його ефективній роботі;
- друкувати за вказівкою керівника службові матеріали, необхідні для його роботи;
- організовувати приймання відвідувачів;
- формувати справи відповідно до затвердженої номенклатури, забезпечувати їх зберігання і в установлені строки здавати до архіву;
- копіювати документи на ксероксі.

Професійно важливі якості і особливості

- здатність до тривалої концентрації уваги;
- хороша довготривала і оперативна пам'ять;
- емоційна стійкість;
- толерантність;
- навички ділового спілкування;
- конструктивне сприйняття критики на свою адресу;
- ініціативність;
- організованість;
- відповідальність;
- пунктуальність;
- працьовитість;
- сумлінність;
- чуйність і уміння адаптуватися;
- скромність;
- охайність;
- доброзичливість.

Медичні протипоказання

Діяльність не рекомендується людям, які страждають на захворювання:

- органів дихання (бронхіальна астма, туберкульоз та ін.);
- серцево-судинної системи (порок серця, гіпертонія та ін.);
- нервової системи (неврози, менінгіт, пухлини та ін.)

Перспективи

Які перспективи кар'єрного зростання існують у секретаря? Секретар - один з тих професіоналів, у якого існує відразу дві гілки розвитку кар'єри. Тобто, розвиватися можна по адміністративній лінії, а можна по лінії конкретної спеціалізації. Розвиток кар'єри секретаря по адміністративній гілці припускає, що секретар з часом може вирости в помічника керівника або в офіс-менеджера. В даному випадку йде мова про офіс-менеджера в його західному розумінні, тобто без виконання секретарських функцій. Розвиток по конкретній спеціалізації припускає, що з часом секретар стає асистентом конкретного відділу(маркетингу, продажів, персоналу, бухгалтерії) і далі молодшим співробітником, а потім і фахівцем цього відділу.

Якщо вибрано розвиток по адміністративній гілці, то є також подальші можливості для зростання, але істотно менше. Посада помічника керівника - сама високооплачувана з усіх позицій секретаря. У офіс-менеджера перспектив дещо більше. Через якийсь час, за

бажанням, можна розвиватися по лінії управління персоналом, обійняти керівну посаду(адміністративний директор) та ін.

Споріднені професії

- диспетчер на телефоні;
- референт;
- секретар-друкарка;
- співробітник довідкової служби.

Друкар офсетного друкування

Характер роботи. Кожна людина щодня стикається з роботою друкаря. Це можуть бути газети, журнали, різні рекламні брошури, буклети, календарі, наклейки тощо. Друкар бере безпосередню участь у виготовленні всієї цієї та іншої друкарської продукції.

Існує багато способів друкування, кожен із них має свої особливості, які можна побачити на відбитку. Дуже важливо, щоб друкування було якісним, передавало колір, який задумав оператор комп'ютерної верстки, дизайнер.

Офсетник друкує різноманітну поліграфічну продукцію: газети, журнали, книги, альбоми з мистецтва, ілюстрації, репродукції з музейних картин, обкладинки, етикетки, форзаци, вклейки, топографічні, географічні і спеціальні карти, ноти, плакати. Працює на однофарбових або багатофарбових плоскодрукувальних (офсетних) машинах. В обов'язки друкаря входить повний контроль над процесом друку, своєчасне усунення браку, якщо такий є і, звичайно ж, здача замовлення в строк.

Окрім друку різної поліграфічної продукції, друкар займається післядрукарською обробкою, тобто порізкою, ламінуванням тощо. Також він готує машину до друку, контролює процес друку і займається обслуговуванням друкарської машини.

Умови роботи. Друкарі працюють в рекламних агентствах, які мають власне виробництво. Також вони можуть працювати в друкарнях і дизайн- студіях, тобто там, де є друкарські машини. На роботу можна влаштуватися і без спеціальної освіти, але лише учнем. З набуттям досвіду роботи друкар отримує розряд, який з часом може зростати. Усього розрядів вісім, з них восьмий – найвищий.

Ринок праці. На сьогодні професія друкаря затребувана. Це пов'язано із зростаючим відкриттям рекламних агентств, які займаються виготовленням рекламної поліграфічної продукції.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження:

– стійке зниження зору;
– захворювання шкіри;
– дихальних шляхів;
– центральної нервової системи;
– порушення рухових функцій;
– хвороби внутрішніх органів;
– вегетативна дисфункція.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей:

– вміння чітко виконувати роботу;
– художній смак;
– наочно-дієве мислення;
– тонке розрізнення кольору;
– поєднання високої концентрації та розподілу уваги;
– спостережливість;
– чітка координація руху рук і пальців.

Перспективи. Отримавши робітничу професію на базі ступеневої освіти можна продовжити навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Молодший спеціаліст» та продовжити навчання в ВНЗ.

Вищі навчальні заклади, де можна продовжити навчання за фахом: Львівська академія друкарства, Кримський інститут інформаційно- поліграфічних технологій Української академії друкарства, Харківський національний університет радіо електротехніки.

Споріднена професія – друкар високого друку.

Друкар трафаретного друкування

Повинен знати

Технологічний процес друкування на однофарбовому напівавтоматі, способи його регулювання; друкарські й колористичні властивості фарб та їх взаємодію з використовуваними матеріалами.

Повинен вміти

Приладжувати форми і друкувати з трафаретних друкарських форм на одно фарбовому напівавтоматі; перевіряти комплекти трафаретних форм перед друкуванням; установлювати форму й виконувати її приведення; друкувати пробний відбиток на тиражному виробі; вибирати оптимальний режим роботи однофарбного напівавтомата; ліквідувати неполадки в роботі обслуговуваного устаткування. Приладжувати трафаретні друкарські форми й отримувати відбитки на гумованому папері (зсувна деколь), а також друкувати на виробах різноманітної конфігурації на верстатах за принципом вакуумного притримування задрукованого матеріалу.

Приладжувати трафаретні друкарські форми й друкувати з них на полімерних основах елементи карт, умовні знаки і шрифти на ручному верстаті. Наносити на відбитки спеціальний клей.

Загальні професійні вимоги

Повинен

1. Раціонально та ефективно організовувати працю на робітничому місці;
2. Додержуватись норм технологічного процесу;
3. Не допускати браку в роботі;
4. Знати й виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці і навколишнього середовища, додержування норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;

5. Використовування в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ;

6. Знати інформаційні технології.

Вимоги до освітнього рівня

Професію можна здобути у професійно=технічному навчальному закладі

Сфера професійнго використання

Видавнича справа, поліграфічні промисловість, відтворення друкованих матеріалів.

Екскурсавод

Екскурсійна справа - важливий розділ культурно-освітньої роботи серед населення. Йому понад сто років.

До кінця 1960-х рр. робота в якості екскурсовода не була професійною, вона являла собою вид аматорських занять для груп ентузіастів. Поява нової професії пов'язана із заходами, прийнятими у 70-і роки директивними органами щодо розвитку туризму і екскурсійної справи в країні. Зміна функцій екскурсій, перетворення їх з форми відпочинку в форму культурно-освітньої роботи з населенням, сприяла підвищенню ролі екскурсоводів, подальшому становленню нової спеціальності. Екскурсовода стали розглядати як педагога і вихователя, якому довірено нести знання людям.

Слово "екскурсія" походить від латинського "екскурсії". У російській мові воно з‘явилося в XIX столітті і спочатку означало "вибігання", "військову втечу", потім - "вилазка, поїздка".

Характер роботи

Діяльність екскурсовода – це організація і проведення екскурсій, робота із застосуванням знань історії, культури та географії регіону, визначних місць, принципів організації та методики проведення екскурсій, теорії міжособистісного спілкування і техніки публічних виступів, а також правил першої медичної допомоги та схеми дій при настанні надзвичайних ситуацій.

Умови роботи

Робочий день, зазвичай, проходить у русі: в ходінні по музею або в поїздках з групами. Пошуком потрібної інформації найчастіше доводиться займатися у вільний час.

Ринок праці

Екскурсовод може працювати в туристичних фірмах, музеях, тематичних фабриках (де демонструються різні народні промисли) і т.д.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження

Нервово-психічні розлади, поганий слух, хвороби опорно-рухового апарату.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей

Розвинені інтелект, комунікативні здібності, пам‘ять. Володіння літературною мовою, працездатність, критичність мислення, аналітичні здібності, уміння виділяти головне й важливе, впевненість у собі.

Перспективи

Кар'єрний ріст - перехід на менеджерську посаду в туристичних організаціях, в перспективі можливість заснувати власний бізнес у цій сфері діяльності.

Споріднені професії

Агент з організації туризму, гід, історик, культуролог, музейний працівник, етнограф.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі

Електрик

Загальні поняття

Електрика йшла «пліч-о-пліч» з людиною впродовж століть. Довгий час таємничі природні явища та взаємодії тіл давали їжу для роздумів філософам-матеріалістам та вченим. А сьогодні їх «електрична сила» встала на службу людям. Її ефективне, безпечне використання - заслуга кваліфікованих фахівців-електриків. Саме вони допомагають проводити «чарівне світло» в наші будинки, привносячи в них комфорт і затишок.

Коротка історія професії

Електрика (від грец Електрон -. Янтар) - "сукупність явищ, в яких виявляється існування, рух і взаємодію заряджених частинок".

Багато чого в історії електротехніки пов'язано з ім'ям Т. Едісона (1847-1931). Він є автором приблизно 1000 винаходів в області електротехніки. Едісон удосконалив лампу розжарювання, побудував першу в світі електростанцію громадського користування (1882). У 1880 році французький фізик М. Депре заявив про можливість передачі

електроенергії по проводах. Він же побудував першу лінію електропередачі.

В кінці XIX століття відбувається бурхливий розвиток електротехніки. Вчені продовжують працювати над проблемою використання електрики для освітлення та інших потреб. Знаменита «електрична свічка" П. Н. Яблочкова була першим споживачем струму.

Професія електрика з'явилася на світ в кінці позаминулого століття. Саме тоді, з появою перших електростанцій, виникла необхідність контролю дорогого устаткування і складних перетворень. Звичайно, спочатку хід цього нового роду діяльності було дано в Англії, США, і лише через кілька років заповітні лампочки з'явилися в царській Росії. Перші електрики моментально придбали популярність ... Тоді про принципи роботи установок було відомо дуже мало, та й як користуватися електрикою, ніхто не знав. Тому, встановлюючи обладнання в будинку аристократів, електрики виконували і роль професійних консультантів. Сьогодні коло обов'язків цих фахівців розширився, а завдання, що потребують виконання, ускладнилися ....

Однак з появою все більш різних електричних приладів, ускладненням електротехніки професія розгалужується на безліч спеціальностей: електромонтажник, електромеханік з ремонту устаткування (залежно від спеціалізації), електромонтер, технік-електрик, електрослюсар та ін. На сьогоднішній день існує декілька десятків спеціальностей електрика.

Домінуючі види діяльності професії електрик:

- прокладання кабелів силового живлення, електропроводки;
- підключення електроустаткування;
- розрахунок необхідного розміру кабелів для силового живлення устаткування;
- складання плану розміщення силового харчування та електропроводки;
- участь у профілактичному і поточному ремонті електричного обладнання;
- здійснення монтажних та інших робіт при реконструкції та впровадженні нового електричного обладнання;
- здійснення монтажу вторинних ланцюгів (управління, захист, сигналізація, вимірювання);
- прокладка кабелів і проводів в каналах, коробках і лотках;
- спресовування наконечників і приварювання їх до жил кабелів і проводів;
- монтаж з'єднувальних муфт, кабелів та мережі заземлення;
- установка ізоляторів, розмітка місць установки та встановлення приладів захисту та керування;
- продзвонювання змонтованих схем і вимірювання опору ізоляції;
- підготовка приладів і апаратів до включення і налагодження;
- ремонт та пошук несправностей при замиканні проводки

Якості, що забезпечують успішність виконання професійної діяльності електрика:

Здібності	Особистісні якості, інтереси і схильності
хороша координація рухів; технічне мислення; високий рівень стійкості і концентрації уваги; розвинена просторова уява; логічне мислення; хороша реакція	обережність; клопіткість; уважність; впевненість; ретельність; акуратність; відповідальність.

Якості, що перешкоджають ефективності професійної діяльності:

- необережність;
- недбалість;
- безвідповідальність;
- поганий зір;

- неуважність;
- безладність;
- схильність до вживання спиртних напоїв.

Області застосування професійних знань:

- виробничі та промислові підприємства;
- установи та організації;
- радіо і телебачення;
- електростанції;
- будівельно-монтажні управління;
- житлово-комунальні служби;
- метрополітен;
- транспорт.

Електрогазозварник

Професій безліч є цікавих, але свою обрати як,
Щоб за роботу – добра слава,
Тож ми собі міркуєм так:
Потрібно лікувати хворих, водить у космос кораблі,
Та і ракети і комбайни будуєм тут ми, на землі.
Знайти свою, щоб серце стисло, щоб зрозуміти, це – твоє,
Моя професія - найкраща, вона нам сили додає.
В ліцеї нас майстри навчили майстерно зварювати все,
Старанно вчились, всі трудились, бо втіху це для нас несе.
Робота наша скрізь потрібна, чекають рук наших завжди.
Без зварювальників всім відомо, і ні туди, і ні сюди.
Знання усім наші потрібні, і сила наша і мізки,
Щоб шов і виріб був надійним і простояв довгі роки.
Ми зварюємо все надійно: чи був би міст це, чи каркас.
В цехах, майстернях, будівництві ніяк не обійтись без нас.

Історія виникнення професії

Зварювання – це один із найпоширеніших технологічних процесів з`єднання металів. Воно широко використовується у всіх галузях металургії та значно економить час та метал при ремонтних роботах.

Ще у прадавні часи люди використовували паяння для виготовлення зброї, ювелірних виробів, знарядь праці. Існує думка, що слова «зварювання», «зварити» походить від імені слов`янського Бога ковальської справи Сварога. Перші прості методи зварювання застосовувались у V-II тисячолітті до н.е. в районах Єгипту та Ірану.

Зварювали в основу деталі з міді, які розігрівали і потім здавлювали. Так виникло так зване ковальське зварювання.

До виникнення ливарної справи привело зварювання, суть якого полягає в тому, що призначені для з`єднання зачищені і підігріті деталі розміщували у спеціальних формах, а місце їх з`єднання заливали рідким металом. Ливарне з`єднання використовувалось для виготовлення виробів із міді, бронзи, олива, благородних металів. Пізніше, з відкриттям легкоплавких металів, з`явився більш зручний і продуктивний метод їх з`єднання – паяння. Припої, які використовувались в ті часи, майже не відрізняються від сучасних.

Характер роботи. Електрогазозварник – одна з най- поширеніших робітничих професій. В умовах загальної нестачі робочого персоналу професія зварника на особливому рахунку. Зварювальні роботи потрібні практично на будь-якому виробництві: на великому і малому підприємстві, на будівництві і в ремонтних майстернях, а молодих майстрів дуже мало.

Електрогазозварник – це «вогняна» професія. Праця електрогазозварника належить до класу перетворюючих професій ручної праці і здійснюється переважно на відкритому повітрі в умовах перепадів температури і вологості. Без зварювання немає, напевно, жодної галузі народного господарства. Розроблено технології, створено устаткування і матеріали, що дозволяють виконувати зварювання в найрізноманітніших умовах на землі, під водою і в космічному просторі. Спеціалісти можуть зварювати спеціальні сталі, кольорові і рідкоземельні метали та їх сплави. Сучасні зварні конструкції не бояться високих температур, тиску і радіації. Вони призначаються для атомної промисловості, кібернетики та електромеханіки, інших галузей техніки.

Металеві конструкції – важливі елементи промислових, громадських, житлових, мостових, гідротехнічних, енергетичних та інших споруд. Як правило, кожна конструкція складається із великої кількості окремих деталей, які повинні бути надійно закріпленими.

Електрогазозварник має справу зі складним зварювальним обладнанням, володіє технікою дугового та газового зварювання, здійснює зварювання деталей в різних просторових положеннях шва. Паралельно з оволодінням професією електрогазозварника можна отримати додаткову професію газорізальника.

Умови роботи. Зварникам доводиться працювати в найрізноманітніших місцях: і у виробничому цеху, і в полі, і під землею. Робота електрогазозварника – це робота в приміщенні, цехах, на відкритому повітрі, на будівельних майданчиках, в замкнутих ємкостях. Виконує роботу як вручну, так і з використанням спеціального устаткування. Займається виробництвом нерозбірних деталей устаткування, монтажем трубопроводів, мостів, галерей для устаткування, металоконструкцій будівель.

Фізичне навантаження лягає на зварника під час піднімання і переносу заготовок, деталей і конструкцій, а також виконання повільних рухів з пальником, коли інші частини тіла залишаються нерухомими. У цьому разі на м’язи спини і ніг припадає значне

статичне навантаження. Встановлено, що у зварника втома виникає більше від статичної, ніж динамічної напруги. Напруженість праці зварника залежить від тривалого зосередженого спостереження за зоною зварки, від ступеня напруги зору.

Його робота вважається працею підвищеної важкості і шкідливості. Несприятливо діють на організм високі температури, ультрафіолетове випромінювання, шкідливі хімічні речовини (чадний газ, окис азоту, металеві аерозолі та ін..). Зварник часто працює у незручних позах (стоячи, сидячи, інколи і лежачи), у важкодоступних місцях з поганою витяжкою. Значному навантаженню під час виконання зварювальних робіт піддається центральна нервова система.

Професія зварника в основному чоловіча, праця жінок на зварювальних роботах у зв'язку з підвищеною важкістю і шкідливістю обмежена. Забороняється застосування праці жінок при зварюванні в закритих ємкостях (цистернах, котлах тощо), а також при виконанні зварювальних робіт на висоті.

До виконання зварювальних робіт допускаються особи не молодші 18 років, які мають кваліфікаційне посвідчення і пройшли інструктаж з техніки безпеки. Вини повинні також пройти попередній медичний огляд.

Електрогазозварник працює 7-годинний робочий день, йому надається встановлена чинним законодавством відпустка, до якої додається певна кількість тижнів за важкі і шкідливі умови праці. Передбачені пільги в пенсійному забезпеченні: чоловіки мають право виходу на пенсію в 55 років при стажі роботи не менше 20 років, жінки при стажі роботи 15 років йдуть на пенсію в 50 років.

Ринок праці. На сьогоднішній день – це найбільш затребувана професія. Можна працювати як в селі, так і в місті.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження. Професія протипоказана людям, які страждають захворюваннями дихальних органів, опорно-рухового апарату (радикуліт, остеохондроз тощо), серцево-судинної і нервової систем, розладами психіки і мають виражені дефекти зору і слуху.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей. Професія ставить підвищені вимоги до фізичної сили і витривалості спеціаліста, його гостроти зору і кольоросприйняття, гнучкості і рухливості рук, ніг і усього тіла, вестибулярного апарата. Електрогазозварник повинен уміти тривалий час сконцентровувати увагу, володіти хорошою зорово-моторною координацією, розвиненою просторовою уявою і технічним мисленням, бути акуратним і врівноваженим

Перспективи. У сучасних умовах потреба у робітниках цієї професії постійна і має тенденцію до зростання. У переважній більшості регіонів України електрогазозварники без особливих ускладнень знаходять роботу в будівельних організаціях, на фабриках, заводах, в авторемонтних майстернях та станціях технічного обслуговування тощо. Таким чином, професія електрогазозварника має сталий попит на ринку праці. Ризик безробіття у зварників мінімальний і пов'язаний перш за все з недостат- ньою кваліфікацією та досвідом роботи.

Електрозварник на автоматичних і напівавтоматичних машинах

Зварювальна наука дає можливість створювати раціональні, економічні, надійні та технологічні зварні конструк- ції.

Люди здавна володіли способом ковальського зварювання, але він був не настільки надійним, як електродугове або газове зварювання. Історія електричного зварювання бере свій початок в XIX ст. У 1939 р. під керівництвом академіка АН УРСР Євгена Оскаровича Патона були запроваджені автоматичне та напівавтоматичне зварювання під шаром флюсу. З 1948 р. промислове застосування отримав спосіб дугового зварювання в інертних захисних газах. На початку 50-х років XX ст. під керівництвом академіка Бориса Євгеновича Патона в Інституті електрозварювання ім.Є.О.Патона було розроблене електрошлакове зварювання. Сучасний стан зварювального виробництва України характеризується наявністю значних потужностей з випуску зварних конструкцій і зварювальних матеріалів і обладнання

Характер роботи. Неможливо оволодіти основами професії, не володіючи прийомами ручного зварювання. Зварювання ведеться за кресленнями та технологічними картами, де вказано методи, марки електродів та час, потрібний для зварювання. При необхідності зварити деталь, до якої немає технологічних карт та креслень, зварник самостійно визначає особливості параметрів зварювання, матеріалу, швів, електродів, режиму тощо. Електрогазозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах повинен мати добру підготовку у сфері фізики та хімії (розділи електрика, електротехніка), математики, металознавства. Він повинен знати будову зварювальних автоматів, напівавтоматів, плазмотронів та джерел живлення, які застосовує; властивості і призначення зварювальних матеріалів; основні види контролю зварних швів; вибір зварювальних матеріалів; причини виникнення внутрішніх напруг і деформації у виробах, які зварює, і заходи щодо їх запобігання; установлення режимів зварювання за даними параметрами; принципи раціональної і ефективної організації праці на робочому місці; вимоги нормативних актів про охорону праці і навколишнього середовища, правила безпечного поводження з устаткуванням, машинами і механізмами.

Умови роботи. Основним знаряддям роботи електрозварника ручної зварки є електрод. У процесі роботи електрозварник виконує поступальні і коливальні переміщення електроду, регулює температуру, довжину дуги і процес утворення шва. Для зварювання тонкого металу, кольорових металів, їхніх сплавів і чавуну використовується газовий паяльник, у якому відбувається змішування горючого газу з киснем і утворення полум'я. Газозварник, окрім зварювання, виконує роботи з нарізання деталей різної довжини і за різними контурами, здійснює наплавлення, паяння і підігрівання металу. Праця електрогазозварника в основному ручна, виконується індивідуально, при мінімальному діловому спілкуванні. Працює як в приміщенні, так і на відкритому повітрі. Для захисту від теплових і світлових випромінювань використовує спецодяг і маску (щиток), що має захисні кольорофільтри. Режим роботи в основному двозмінний, темп роботи вільний.

Ринок праці. Заробіток працівника залежить від обсягів виконаних робіт, кваліфікаційного розряду та спеціалізації підприємства, де він працює.

В сучасних умовах потреба в робітниках, які мають професію електрозварника на автоматичних та напівавтоматичних машинах, постійна і має тенденцію до зростання. Ризик безробіття у зварників мінімальний і пов'язаний, в першу чергу, з недостатньою кваліфікацією та досвідом роботи.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження. Успішно працювати електрозварником на автоматичних та напівавтоматичних машинах може не кожен. Ця професія вимагає, щоб робітник мав гарне здоров'я, а саме, добру зорово-рухову, короткочасну та оперативну пам'ять, зосередження та стійкість уваги, просторову уяву, практичне мислення.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей.

– добра зорова, короткочасна та оперативна пам'ять;
– зосередженість та стійкість уваги;
– практичне мислення;
– розвинена просторова уява;
– високий невербальний інтелект,
– емоційна стійкість, гнучкість і рухливість
– акуратність та зібраність,
– гострота зору та кольоросприйняття,

Споріднені професії: електрогазозварник, газорізальник, слюсар механо-складальних робіт, судоскладальник.

Електрогазозварник – це мужність, це сила.
Ним може стати справжня людина.
Зоркість в очах, точність в руках.
Робота нелегка кожної днини.
Все переборе він, все подолає,
В роботі сумнівів не має.
І якісний суцільний шов виходить -
Свою майстерність він усім доводить.
Слухняний метал в сильних руках.
Сполохи світла, як блискавки сяють,
І світиться радість в його очах.
Роботи кращої немає.
Всі це знають.

Електрозварник ручного зварювання

Характер роботи. Зварювальник – професія відповідальна, майже віртуозна, від якості роботи залежить багато чого: довговічність та стійкість будівельних конструкцій, робота і термін служби різної техніки. Зварювальні роботи застосовуються в багатьох галузях промисловості. Зварювальники працюють на будмайданчиках, створюючи конструк- ції та системи різних комунікацій, в промисловості, де застосовують свій досвід і навички, в машинобудуванні, суднобудуванні і в інших областях, таких як енергетика, нафтопереробна промисловість, сільське господарство. Важко назвати такий сегмент виробництва, де б не застосовулася праця зварника.

Зварник, як професія, підрозділяється на декілька спеціалізацій: зварник ручного дугового зварювання, газозварник, оператор автоматичних зварювальних апаратів. Робітники всіх цих спеціальностей займаються однією справою – з'єднанням металевих конструкцій, складних апаратів, деталей, вузлів методом сплавлення металів. Від майстерності зварників залежить якість зварювальних швів. Будь-які помилки, недбалість, що припускаються в роботі, можуть привести до катастрофічних наслідків. Страшно подумати, до чого могла б привести неякісна робота по зварюванню нафто– чи газопроводів. Зварник-професіонал повинен знати електротехніку, технологію плавлення металів, властивості газів, що застосовуються для антиокислення, методи і принципи дії використовуваних агрегатів та обладнання. Велике значення має дотримання техніки безпеки та виробничої санітарії.

Умови роботи. Газозварник працює як в приміщенні, так і на відкритому повітрі. Можливе виконання робіт на висоті і в дуже незручних та небезпечних позах. Велике навантаження на опорно-руховий і зоровий апарат. Для захисту від теплових і світлових випромінювань використовує спецодяг і маску (щиток), що має захисні світлофільтри. Режим роботи в основному двозмінний. Темп роботи вільний.

Ринок праці. Електрозварника чекають на виробництві (машинобудівна, нафтопереробна промисловість, суднобудування), в авторемонтних майстернях, будівельних компаніях, сільському господарстві, організаціях із забезпечення та ремонту засобів комунікації.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження:

– органічні захворювання і виражені функціональні порушення центральної нервової системи;
– психічні захворювання, наприклад, епілепсія;
– захворювання серцево-судинної, ендокринної систем;
– виражені захворювання верхніх дихальних шляхів;
– хронічні захворювання печінки і часто рецидивуючі захворювання жовчовивідних шляхів;
– виразкова хвороба шлунку і дванадцятипалої кишки;
– захворювання органів слуху;
– хронічні захворювання шкіри;
– алергічні захворювання.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей.

Робітник повинен бути зібраним, акуратним в роботі, відповідальним, наполегливим, мати силу волі. Головними психологічними показниками повинні бути врівноваженість, уміння зосереджуватися, мати добру зорово- моторну координацію, світлочутливість, витривалість.

Перспективи. Відточування професіоналізму (підвищення кваліфіка- ційного розряду, освоєння нових спеціальностей в рамках професії). Можливість претендувати на посаду бригадира, техніка, менеджера.

Споріднені професії. Електрозварник-урізувальник, газорізальник горновий, гальванік, сталевар, коваль, слюсар-монтажник, клепальник.

Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин

Ще не так давно ми тільки здогадувались, що таке комп'ютер, а вже сьогодні він є невід'ємною частиною нашого життя. Його ми зустрічаємо : в офісах, магазинах, пошті, побуті, школах, це вже не згадуючи про інтернет який є майже в кожній домівці.

А що робити, якщо щось вийшло з ладу, куди звернутись? Саме в нашому навчальному закладі готують висококваліфікованих робітників які зможуть полагодити ваш комп'ютер, встановити всі необхідні програми, хочете спілкуватись зі своїми родичами чи друзями через інтернет мережу, незалежно де вони знаходяться, будь-ласка наші випускники підкажуть, що для цього необхідно.

Комп'ютерна техніка яка на сьогодні розвивається та вдосконалюється шаленими темпами все ж таки потребує ремонту вона ж не вічна і саме в нашому навчальному закладі вас навчать як необхідно правильно провести діагностику, виявити несправність та усунути її. А якщо ви мрієте зробити щось своїми власними руками, будь-ласка в нас існує багато гуртків технічної творчості де учні під керівництвом досвідчених майстрів виготовляють свої творчі роботи.

Характер роботи електромеханіка:

- виготовляти друковані плати;
- усувати дефекти друкованого монтажу;
- здійснювати провідниковий електричний монтаж;
- паяти друковані вузли і блоки радіоелектронної апаратури;
- працювати з сучасними паяльними станціями та електромонтажним обладнанням
- проводити електрорадіотехнічні вимірювання з допомогою універсальних та спеціальних вимірювальних приладів
- ремонтувати і регулювати блоки живлення,
- виконувати обслуговування та ремонт лічильно-обчислювальних машин
- виконувати обслуговування, настроювання та ремонт принтерів, сканерів, касових апаратів;
- встановлювати операційні системи, програмне забезпечення;
- проводити модернізацію та вдосконалення комп'ютерів.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей:

Для електромеханіка найважливіше: бути уважним, акуратним, старанним, мати терпіння, наполегливість, бажання самовдосконалюватись, вміти логічно мислити, аналізувати і вибирати правильне рішення.

Ринок праці та перспективи випускника:

- на промислових підприємствах, об'єднаннях радіотехнічної галузі різних форм власності;
- на підприємствах телефонного зв'язку;
- у майстернях, сервісних центрах з ремонту лічильно-обчислювальних машин;
- на підприємствах з техобслуговування і ремонту комп'ютерної техніки, оргтехніки та техніки мобільного зв'язку;
- у сфері роздрібної торгівлі побутовими товарами, цифровою технікою.

Умови роботи:

а) раціонально та ефективно організовувати працю на робочому місці;
б) дотримуватися норм технологічного процесу;
в) не допускати браку в роботі;
г) знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці і навколишнього середовища, дотримуватися норм, методів і прийомів безпечного ведення робіт;
д) використовувати в разі необхідності засоби попередження і усунення природних і непередбачених негативних явищ (пожежі, аварії, повені тощо);
є) знати інформаційні технології;
ж) мати професійну підготовку в обсязі, достатньому для безпечного усунення несправностей та відмов, що виникають у процесі роботи, а також для участі в їх ремонті.

Освітня підготовка:

Освіту з професії «Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин» можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Споріднені професії:

«Радіомеханік з обслуговування та ремонту радіотелевізійної апаратури»
«Регулювальник радіоелектронної апаратури та приладів»
«Контролер радіоелектронної апаратури та приладів»

Медичні обмеження:

На професію «Електромеханік з ремонту та обслуговування лічильно-обчислювальних машин» приймаються абітурієнти по наступних медичних обмеженнях:

- Несприйняття кольорів
- Відсутність слуху та зору

Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж

Загальні поняття

Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж – це робітник, який на будівництві виконує роботи під час монтажу та демонтажу освітлювальних проводок і мереж.

Коротка історія професії

Професія електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж зародилася у Франції. Слово „монтаж" походить від французького „montage", що означає підйом, установлення, складання, або „monter" – піднімати.

Історія професії розпочалась, коли людина навчилася виробляти і використовувати електричну енергію. Усе це стало можливим завдяки відкриттям та винаходам багатьох вчених , винахідників та інженерів, які жили і працювали в різних країнах минулих століть.

В 1872 році О.Лодигін та Т.Едісон (незалежно один від одного) створили лампу розжарювання, а сучасне життя не можна навіть уявити без електричного освітлення та побутових приладів. Самих тільки ламп нараховується не один десяток: це лампи розжарювання, люмінесцентні, ртутні, автомобільні, сигнальні, прожекторні, а також багато інших джерел світла. Потужність штучних джерел світла міняється від долі вата до сотні кіловат.

Перші в історії електромонтажні роботи були зафіксовані саме у Франції в XIX ст.

В Україні професія електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж виникла в 50-х роках під час розвитку бурхливого індустріального та житлово-побутового будівництва.

Характер роботи

Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж здійснює всі види електромонтажних робіт з проведення освітлення, заряджає і монтує освітлювачі, сигнальні прилади, прокладає кабелі та повітряні мережі зовнішнього освітлення. Встановлює електродвигуни, пускоругулюючу апаратуру, розподільні щити, забезпечує заземлення, випробовує якість і ізоляцію електричних пристроїв.

Кінцевою метою роботи бригади електромонтажників з освітлення та освітлювальних мереж є складання електроосвітлювальної установки, підключення її до електричної мережі та забезпечення освітлення відповідно до вимог проектної документації.

Повинен знати: основи будови електроустаткування, що монтується, та мереж. Способи вимірювання опори ізоляції. Електричні схеми середньої складності. Способи з'єднання, оброблення кінців та приєднання проводів і кабелів усіх марок перерізом до 70кв/мм. Способи маркування стальних і пластмасових труб та кабелів. Правила переміщення вантажів. Будову та способи користування механізованим такелажним обладнанням. Будову монтажно-поршневих пістолетів, порохових пресів та правила догляду за ними. Правила комплектування матеріалів та обладнання для виконання електромонтажних робіт у промислових будовах та інженерних спорудах.

Повинен уміти: з'єднувати, обрамляти кінці та приєднувати проводи, жили кабелів до 70 мм всіма способами. Установлювати захисні пристрої, кожухи та загорожі. Маркувати прокладені труби, кабелі та відводи. Закріплювати конструкції та апарати за допомогою монтажно - поршневого пістолета. Опресовувати наконечник та сполучати труби пороховими пресами. Установлювати труби та металеві опорні конструкції. Закріплювати конструкції приклеюванням. Установлювати конструкції для тросових проводок. Прокладати сталеві та пластмасові труби у борознах, по підлозі, стінах, формах та колонах. Прокладати кабельні лотки та перфоровані монтажні кабелі. Комплектувати матеріали та устаткування для виконання електромонтажних робіт у промислових та інженерних спорудах.

Розмічати та прокладати проводи усіх видів і марок перерізом до 70 мм. Прокладати проводи у трубах усіх видів. Прокладати металеві рукава, заряджати та встановлювати світильники, що мають від 7 до 12 ламп. Установлювати прожектори, сигнальні прилади та апарати. Прокладати кабелі освітлювальних проводів. Установлювати одиночні короби для монтажу світильників. Монтувати трифазні розетки. Продзвонювати кабелі та проводи.

Умови роботи

Електромонтажник здійснює діяльність як в приміщенні, так і поза ним. При вступі на роботу, в першу чергу, оцінюють фізичну форму, витривалість і розвинене відчуття рівноваги майбутнього робітника. Специфіка їх діяльності вимагає від них гнучкості, координації рухів кистей і пальців рук, гарний зір і розрізнення кольорів, високий рівень розвитку образного і наочно-дієвого мислення. Непоодинокі в роботі фахівця цієї області позаштатні ситуації, де необхідно приймати швидкі та ефективні рішення.

Ринок праці

Ця професія надзвичайно розповсюджена, складна і відповідальна. Потреба в електромонтажниках дуже велика. Професія має сталий попит на ринку праці.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей

Велике значення в роботі мають:

- зорова моторна координація та розвинутий окомір,
- висока концентрація уваги,
- швидкість реакції,
- хороша координація кистей рук,
- обережність та спостережливість,
- відповідальність,
- зібраність та кмітливість.

Медичні протипоказання

Основне навантаження під час робіт припадає на зоровий та слуховий аналізатори, вестибулярний та опорно-руховий апарати. Тому основними медичними протипоказаннями до виконання функціональних обов'язків електромонтажником, а також здобуття цієї професії, є:

- захворювання серцево-судинної, дихальної систем;
- нервово-психічні розлади;
- судоми, втрати свідомості, вживання наркотиків, залежність від алкоголю;
- порушення зору, дальтонізм, розлади слуху;
- вестибулярні розлади, порушення відчуття рівноваги, тремтіння рук, розлади координації рухів;
- боязнь висоти;
- захворювання хребта, суглобів або нижніх кінцівок;
- хронічні інфекційні захворювання, алергії, шкірні захворювання;
- виражені фізичні недоліки.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Перспективи

Ризик безробіття у електромонтажників мінімальний і пов'язаний перш за все з недостатньою кваліфікацією та досвідом роботи. Висококваліфіковані електромонтажники, які володіють суміжними професіями, мають більші шанси щодо працевлаштування, в тому числі в порядку міждержавного обміну робочою силою.

Електромонтажник силових мереж та електроустаткування

Становлення і розвиток професії електромонтажника силових мереж та електроустаткування тісно пов'язані з розвитком електроенергетики. Електричні природні явища були знайомі людям давно. Їх вивчення розпочалося декілька тисяч років тому.

Електрика є єдиним видом енергії для електрифікації та електромеханізації. За її допомогою здійснюється водопостачання, прибирання, створення мікроклімату в приміщеннях.

Інтенсивно використовується вона в електротепловому устаткуванні.

Прогресивні види технології також застостовують її для роботи електрофільтрів та фарбування різних виробів в електричних полях.

Сушіння, нагрівання, дезінсекція, металізація виробів розпиленням, що здійснюються струмом високої частоти та ультразвуку, неможливі без електроенергії. Без неї не працюють ремонтні та переробні підприємства, на яких встановлена велика кількість технологічних ліній і машин, верстатів та агрегатів.

За її допомогою здійснюється переробка овочів і фруктів, молока, м'яса та іншої продукції, обробляються метали, виготовляються та ремонтуються вузли, деталі, машини. Електрика увійшла в життя і не можна уявити її відсутність у побуті, обладнанні підприємств побутового обслуговування й громадського харчування, промислових підприємств різного роду тощо.

Сучасний електромонтажник виконує роботи середньої складності з монтажу силових мереж та електроустаткування. Він повинен вміти: з'єднувати, обробляти кінці та приєднувати дроти, кабелі усіх марок різними способами; встановлювати захисні пристрої кожухів та загорож; маркувати прокладені труби, кабелі й відводи; встановлювати скоби і металеві опорні конструкції; прокладати стальні й пластмасові труби, кабельні лотки та

перфоровані монтажні профілі; комплектувати матеріали і устаткування для виконання монтажних робіт на інженерних спорудах і промислових будовах.

Електроенергетика – це не тільки сьогоднішній день, це майбутнє нашого покоління. Тому професія електромонтажника силових мереж та електроустаткування є сучасною і необхідною.

Електромонтер з ремонту та обслуговування апаратури пристроїв зв»язку

Характер та умови роботи

Повинен знати:

Правила виконання робіт з технічного утримання і ремонту повітряних ліній зв'язку; правила користування контрольно-вимірювальними пристроями; знання з електротехніки; будову, правила обслуговування і ремонт телеграфної і телефонної апаратури, джерел живлення, повітряних ліній зв'язку і СЦБ, кабельного господарства; будову апаратури та лінійного паркового гучномовного зв'язку, що обслуговується; основні види несправностей, способи їх виявлення та усунення; системи електроживлення; будову автоматичних та ручних телефонних станцій, звукозаписуючих пристроїв, радіоелектронних засобів; будову та правила експлуатації пристроїв оперативно-технологічного, поїзного, станційного радіозв'язку, телебачення, центральних годинникових станцій, що обслуговуються; способи монтажних робіт у схемах різної складності; основні види несправностей апаратури; способи їх виявлення та усунення; системи електроживлення; основи телемеханіки.

Повинен вміти:

- виконувати допоміжні роботи під час ремонту і технічного обслуговування повітряних ліній зв'язку; готувати траси для прокладання кабелю, виконувати слюсарні, теслярські роботи та електричні вимірювання;
- технічно обслуговувати, ремонтувати повітряні лінії зв'язку; усувати пошкодження високовольтної лінії; обслуговувати і ремонтувати телеграфні і телефонні апарати; прокладати повітряні і кабельні лінії;
- технічно обслуговувати та ремонтувати ручні і автоматичні телефонні та телеграфні станції; оглядати і регулювати основні комутаційні прилади та обладнання; виявляти та усуває механічні та електричні несправності в телеграфних апаратах;
- встановлювати, обслуговувати, ремонтувати, несправності в лінійних пристроях двостороннього паркового зв'язку та гучномовного сповіщання (переговорні колонки, гучномовці, мікрофонні лінії), електрогодинниках, автоматичних камерах схову ручної кладі;
- технічно обслуговувати та ремонтувати проміжні пункти вибірного зв'язку, погоджуючих пристроїв платформних та групових вокзальних покажчиків відправлення пасажирських поїздів, електрокомпостерів, квиткодрукуючих машин та розмінних автоматів;
- технічно обслуговувати та ремонтувати міжміські кабельні магістралі;

• технічно обслуговувати та здійснювати капітальний ремонт апаратури оперативно-технологічної, поїзної, станційного радіозв'язку, аналогових систем передачі; центральних годинникових станцій, пристроїв промислового телебачення для нагляду за пересуванням пасажирів на ескалаторах; перехідних коридорах та платформах;
• ремонтувати звукозаписуючі пристрої, нескладну радіоелектронну апаратуру, вузли.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей:

• технічний склад розуму;
• винахідливість;
• посидючість;
• уважність;
• добрий зір й слух;
• зібраність;
• точна координація кистей рук;
• акуратність.

Медичні протипоказання:

Робота не рекомендована людям із захворюваннями:
• серцево-судинної системи (гіпертонія, серцева недостатність тощо);
• опорно-рухового апарату;
• нервової системи (непритомність, мієліт тощо);
• органів зору (значне зниження гостроти зору);
• кістково-м'язової системи;
• порушення координації малих рухів.

Споріднені професії:

• монтажники радіоапаратури й приладів;
• налагоджувальник верстатів і маніпуляторів із програмним керуванням;
кабельник-паяльник.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування

Загальні поняття

Електрика - сукупність явищ, у яких виявляється існування, рух і взаємодія заряджених часток.

Коротка історія професії

Ще в VI столітті до н.е. люди відкрили, що тіла можуть бути приведені в особливий стан - наелектризовані. Цей факт описав грецький філософ Фалес Милетский. Закон взаємодії заряджених тіл був установлений П.І. Кулоном у

XVIII столітті. У 1883 році М. Фарадей відкрив електромагнітну індукцію - явище, що лягло в основу електротехніки. Він же ввів поняття електричного і магнітного полів. Багато чого в історії електротехніки пов'язано з ім'ям Т. Едисона (1847-1931). Він є автором приблизно 1000 винаходів в області електротехніки. Едисон удосконалив лампу накалювання, побудував першу у світі електростанцію суспільного користування (1882).

У 1880 році французький фізик М. Депре заявив про можливість передачі електроенергії по проводах. Він же побудував першу лінію електропередачі. Наприкінці XIX століття відбувається бурхливий розвиток електротехніки.

Знаменита "електрична свіча" П. Н. Яблочкова була першим споживачем струму. Для проведення проводів і кабелів необхідні були люди, які б розбиралися в електриці. Так у XIX ст. з'явилася професія електрика - спочатку, звісно, на Заході, в Англії, та через кілька років електричні лампочки з успіхом використовували вже в царській Росії. Чимало аристократів ще не знали, що таке вмикач та вимикач, як користуватися винаходом, а головне, як зробити таке "диво" у себе вдома. Тому в позаминулому сторіччі працівники з обслуговування "люстричества" - як називали тоді електрику, були на вагу золота.

Сьогодні електричною лампою нині нікого не здивуєш, а от професія електрика й досі має шалений попит на ринку праці.

Характер роботи

Професія "Електромонтер" відноситься до типу - "людина-техніка"; за характером праці є професією виконавського класу.

Це професія підвищеного ризику.

На сьогоднішній день електромонтери незамінні на різних підприємствах народного господарства. Затребувана їх майстерність і в побуті.

Умови роботи

Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування обслуговує силові і освітлювальні установки, здійснює перевірку, розбирання і складання схем керування електроустаткуванням, підключення до електросистеми цеху нового обладнання, його перевірку, регулярний нагляд за його роботою. Він виявляє вузли, де виникло замикання, здійснює вимкнення цих вузлів із мережі, розбирання, заміну, складання і вмикання установки.

Електромонтер здійснює діяльність як в приміщенні, так і поза ним.

Соціальна значимість професії

Значимість електрики для сучасної людини переоцінити складно. Клацання вимикача став таким звичним і невід'ємним звуком, що уявити собі життя без цього «чарівного світу » просто неможливо. На сьогоднішній день електромонтери незамінні на різних підприємствах народного господарства. Затребувана їх майстерність і в побуті.

З кожним роком електромонтери стають все більш затребуваними в сучасному суспільстві. Саме тому і ставлення до них міняється рік від року: зростають зарплати, забезпечуються додаткові можливості для відпочинку фахівців. Одним з прикладів людської пошани до праці електромонтера, стало відкриття пам'ятників у багатьох містах світу, що підтверджують складність та незамінність цієї професії у сучасному суспільстві.

Ринок праці

Сучасний «Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування» **повинен знати:**

- будову і принцип роботи устаткування, що обслуговується, його електромонтажні схеми і пускорегулювальну апаратуру;
- оптимальні засоби наладки щіткового механізму електродвигунів;
- принцип дії і правила користування вимірювальними приладами;
- правила безпечної роботи зі струмом.

Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування повинен вміти:

- розбирати, ремонтувати електрообладнання верстатів, добре читати електричні схеми;
- лудити, паяти, ізолювати, прокладати і з'єднувати електропроводи, кабелі, а також заземлювати електросилове устаткування; мати навички слюсарної роботи.

Перелік вимог, висунутих до майбутнього електромонтера, значний. Так як молодому спеціалісту належить працювати в небезпечних умовах, то, перш за все, увагу звертають на його фізичний стан.

Витривалість, відмінний зір і відчуття рівноваги - ось неодмінні умови успішної роботи електромонтера. Крім цього, він повинен бути готовий приймати швидкі, обдумані рішення в разі виникнення позаштатної ситуації.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження. Захворювання, протипоказані для професії "Електромонтер":

- нервово-психічні розлади;
- захворювання серця або порушення артеріального тиску;
- судоми, втрати свідомості;
- вживання наркотиків, залежність від алкоголю;
- некоректоване зниження гостроти зору;
- порушення кольоророзпізнання, бінокулярного зору;
- розлади слуху;
- вестибулярні розлади, порушення відчуття рівноваги;
- тремтіння рук; розлади координації рухів;
- боязнь висоти;
- захворювання хребта, суглобів або нижніх кінцівок;
- хронічні інфекційні захворювання;
- захворювання органів дихання;

- цукровий діабет;
- виражені фізичні недоліки.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей. Професійно-важливі якості професії "Електромонтер":

- охайність;
- дисциплінованість;
- організованість, самодисципліна;
- відповідальність;
- передбачливість;
- педантичність;
- самостійність;
- здатність планувати свою діяльність у часі;
- старанність, ретельність;
- в нормі розвинені властивості відчуттів і сприйняття (зір, слух, нюх, дотик);
- здатність до розпізнавання невеликих відхилень параметрів технологічних процесів від заданих значень за різними ознаками;
- розвинені властивості уваги;
- логічність мислення; предметність (об'єкти реального світу і їх ознаки) мислення;
- аналітичність (здатність виділяти окремі елементи дійсності, здатність до класифікації) мислення;
- технічне мислення;
- операційна пам'ять;
- пам'ять на умовні позначення (знаки, символи, плани, схеми, графіки);
- хороша координація рухів ведучої руки;
- навички точної маніпуляції і спритність;
- твердість руки, стійкість кистей рук (низький тремор);
- вміння швидко орієнтуватися в навколишньому середовищі;
- вміння вирішувати проблемні ситуації в короткі терміни;
- уважність, пильність, сприйняття багатьох речей на дотик, слух, зір.

Перспективи

Сьогодні професія електромонтера з ремонту та обслуговування електроустаткування – одна з провідних на промислових підприємствах, у будівельних організаціях та організаціях комунального господарства. Разом з тим вона застосовується практично в усіх галузях господарства і потреба у електромонтерах постійна.

У сучасних умовах для висококваліфікованих спеціалістів є шанс відкрити власну справу, пропонуючи населенню послуги щодо обслуговування та ремонту електрообладнання та інструментів здебільш побутового характеру: встановлення та ремонт побутової електротехніки, електроосвітлювального устаткування, прокладання та заземлення електропроводів, кабелів, обслуговування діючої техніки, встановлення та підключення до мережі лічильників, світильників тощо.

Але професія ця, як і раніше залишається небезпечною і стресовою, особливо для молодих електромонтерів.

Існує можливість адміністративного просування (електромонтер, старший електромонтер, бригадир, технік). У перспективі можлива організація приватного бізнесу.

Перспективи щодо працевлаштування після оволодіння професією у електромонтера вагомі та стабільні, а ризик безробіття незначний.

Споріднені професії. Із появою усе більш різних електричних приладів, ускладненням електротехніки професія електромонтер розгалужується на безліч спеціальностей: електромонтажник, електромеханік по ремонту устаткування (в залежності від спеціалізації), електромонтер, технік-електрик, електрослюсар та ін.

Електромонтер контакної мережі

Історичні данні

Залізниця - комплексне транспортне підприємство, що має всі технічні засоби для перевезення пасажирів і вантажів. Професія «електромонтер контактної мережі» пов'язана з появою залізниць.

Днем народження електричної тяги прийнято рахувати 31 травня 1879 року коли напромисловій виставці в Берліні демонструвалась перша залізнична дорога, довжиною 300 метрів, побудована Вернером Сіменсом. Електровоз нагадував сучасний електрокар, який приводився в рух електро - двигуном потужністю 9,6 кВт (13 к.с.). Електричний струм напругою 160 В передавався до двигуна по окремій контактній рейці, зворотнім дротом слугувала рейка по якій рухався електропотяг і три маленьких вагончики зі швидкістю 7 км за годину. Вагончики вміщували 18 пасажирів.

В той же час 1879р була пущена внутрішньо заводська мережа електричної залізничної дороги довжиною 2 км на текстильній фабриці Дюшель – Фурьє в Франції.

В 1880 році в Росії Ф.А.Пироцькому вдалося електричним струмом привести в дію великий вагон, який вміщував 40 пасажирів. 16 травня 1881 року було відкрито пасажирський рух на першій міській електричній дорозі Берлін Ліхтервельд.

Спочатку електрична тяга використовувалась на міських трамвайних коліях та промислових підприємствах, особливо на вугільних копальнях. Але дуже швидко з'ясували, що вона відмінна на перегонах, тунельних відрізках залізничних доріг, а також в приміському русі. Після першої світової війни до електрифікації залізничних доріг приєднується багато країн. Електрична тяга починає вводитись на магістральних лініях з великою щільністю руху. В Росії проекти електрифікації залізничних доріг були уже до першої світової війни С. Петербург Оранієнбаум, але війна не дала завершити цю справу. І тільки 1926 р було відкрито рух електропотягів поміж Баку та нафтовидобутком Сабучі. 16 серпня 1932 року вступила до ладу перша електрифікована ділянка Хамурі-Зестафані.

На теперішній час загальна довжина електрифікованих залізничних доріг в усьому світі сягає більше 200 тис. км, що складає приблизно 20% від загальної їх довжини. Техніка на залізниці за час існування змінилась таким чином, що тільки залишився принцип її дії. Обертання вісей локомотива приводиться в дію від електротягових двигунів, які використовують електричну енергію електростанцій.

Ця енергія підводиться до залізничної дороги по високовольтним мережам електропередачі, до

електрорухомого складу по контактній мережі. Зворотнім ланцюгом слугує рейка та земля. Використовують три різних типи електричної тяги – постійного струму, змінного струму зниженої частоти та змінного струму стандартної частоти 50Гц. Задачі системи тягового енергозабезпечення – забезпечити ефективну роботу електрорухомого складу з мінімальними втратами електричної енергії і при можливості зменшення витрат на споруди та обслуговування підстанцій контактної мережі, та ліній електропередачі.

Електрифікація наших залізниць дає дуже велику економію паливно-енергетичних ресурсів. Всі мабуть добре знають що з часом нафти та нафтопродуктів стає все менш і менш, тому ми та наші нащадки повинні зробити все щоб знайти такі енергозберігаючі технології, щоб наша Держава була розвинута і була незалежна не від кого. А для того щоб це все відбулося ми повинні навчити наших учнів вміло використовувати та впроваджувати нові технології у виробництво.

Зміст робіт. Проводить планово-запобіжний ремонт контактної мережі, сезонне регулювання проводів. Встановлює і замінює опори, консолі, кронштейн, фіксатори, секційні ізолятори і деталі підвіски. Перемикає роз'єднувачі контактної мережі. Здійснює монтаж і демонтаж обладнання контактної мережі. Контролює знос проводів. Готує заміси бетону, риє котловани під опори на відповідальних трамвайних і тролейбусних магістралях і на будівельних майданчиках із забезпеченням зміцнення котлованів і захистом підземних споруд. Встановлює і монтує апаратуру з дистанційним керуванням, веде її налагоджування і регулювання.

Приклади робіт. Перевірка опору контуру заземлення. Замірювання зносу та сезонне регулювання контактних проводів на трамвайних і тролейбусних лініях. Перевірка на опорах, фундаментах опор опорів та витікань струму. Перемикання роз’єднувачів контактної мережі в межах дистанції, що обслуговується, та у прилеглій. Заготівля і натягування поперечних тросів. Огляд ліній відсмоктуючої та живильної, повітряних ліній, які перетинають контактну мережу, консольних фіксаторних стояків, траверсів зі штирями для хвилеводів.

Повинен знати: технічні норми експлуатації, методи регулювання і схему живлення контактної мережі; допуски і норми, що вживаються при експлуатації і ремонті контактної мережі; роботу тягових підстанцій; пристрій, принцип дії і схему апаратури дистанційного керування на мережах і підстанціях; причини пошкоджень, несправностей контактної мережі, способи їх попередження і усунення.

Професія електромонтера контактної мережі є однією з самих перспективних в нашій країні. Від безперервної роботи електроприладів в багатому залежить ефективність будь – якого ефективного промислового об’єкту. Професійні навики електромонтера дуже корисні в повсякденному житті.

Електромонтерам контактної мережі приходиться часто виконувати різні слюсарні та збірні операції.

Тому робітники повинні чітко знати привила техніки безпеки при проведенні цих робіт, вміти організувати небезпечне виконання різних операцій.

До **ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВИХ ЯКОСТЕЙ** електромонтера можна віднести зосередженість, наполегливість і терпіння. Йому необхідні ретельність, уважність,охайність, точність, гарне логічне мислення, уміння концентрувати увагу.

ВІД ЕЛЕКТРОМОНТЕРА ВИМАГАЄТЬСЯ добра зорово-моторна координація, гарнорозвинені відчуття дрібних м'язів пальців рук, точність сприймання, розвинуте абстрактно - логічне мислення. Він повинен мати добру оперативну пам'ять, зосереджену увагу. Цю професію не можна обирати людині з холеричним типом темпераменту.

ІЗ ШКІЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ необхідними для оволодіння професією електромонтера є: фізика, математика, навички креслення, праця. Не можна

забувати про те, що успіх в діяльності здебільшого визначається схильністю людини до роботи з електротехнікою.

МЕДИЧНІ ПРОТИПОКАЗАННЯ: працювати за цією спеціальністю протипоказано людям із захворюваннями нервової системи, хронічними психічними захворюваннями, людям з поганим зором і слухом.

Електромонтер пристроїв сигналізації, централізації і блокування

Загальна характеристика професії

Електромонтер сигналізації, централізації і блокування (СЦБ) на залізничному транспорті обслуговує систему, що забезпечує регулювання і безпеку руху поїздів методами і засобами автоматичного і телемеханічного управління.

Характер та умови роботи:

Повинен знати: основи електротехніки і механіки; пристрій і принцип дії обладнання автоматичної сигналізації, централізації, автобло-кування; норми, допуски і правила технічного змісту пристроїв, що обслуговуються; основні види і причини пошкоджень і способи їх усунення; правила і порядок випро-бування пристроїв після капітального ремонту; будову, правила, норми технічного обслуговування підлогових пристроїв СЦБ, повітропровідних мереж, пневмопошти.

Повинен вміти: Виконувати монтажні роботи і капітальний ремонт обладнання автоблокування, електрич-ної і диспетчерської централізації стрілок, апаратури і пристроїв механізованих і автоматизованих гірок. Здійснювати ремонт, регулювання і заміну деталей семафорів, дисків, замикачів, замків і стрілок механічної централізації. Монтувати механічні і електричні пристрої систем зв'язку, централізації і блокування. Утримувати в справному стані, виконувати поточний ремонт, замінювати, регулювати, чистити підлогові пристрої СЦБ (світлофори, стрілочні електроприводи з гарнітурами кріплення, стрілочні, міжколійні та стикові з'єднувачі, перемички колійних і трансфор-маторних ящиків). Технічно обслуго-вувати повітропровідні мережі для гальмових засобів і пневмопошти сортувальних станцій. Уміти "читати" електричні й монтажні схеми; розмічати й прокладати проводки різних видів; монтувати освітлювальні мережі; використовувати спеціальні інструменти; проводити перевірку й налагодження змонтованого устаткування.

Медичні протипоказання:

Робота не рекомендується людям із захворюваннями:

- серцево-судинної системи (гіпертонія, серцева недостатність);
- опорно-рухового апарату;
- нервової системи;
- органів зору (значне зниження гостроти зору);
- кістково-м'язової системи;
- порушення координації дрібних рухів.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей:

- технічний склад розуму;
- уважність;
- зібраність;
- точна координація кистей рук;

- акуратність.
- фізична сила і витривалість;
- розвинене просторове мислення;
- дисциплінованість, організованість;
- відповідальність, передбачливість;
- розвинені властивості відчуттів і сприйняття (зір, слух, нюх, дотик);
- здатність до розпізнавання невеликих відхилень параметрів технологічних процесів;
- розвинені властивості уваги;
- логічність мислення; предметність (об'єкти реального світу і їх ознаки) мислення;
- аналітичність (здатність виділяти окремі елементи дійсності, здатність до класифікації) мислення;
- пам'ять на умовні позначення (знаки, символи, плани, схеми, графіки);
- навики точної маніпуляції і спритність;
- навички креслення;
- схильність до конструювання і проектування.

Сфера професійного використання: Залізничний транспорт.

Споріднені професії:

- електромонтер з ремонту електроустаткування;
- електромонтер з ремонту апаратури та пристроїв зв’язку.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Електромонтер станційного устаткування телефонного зв’язку

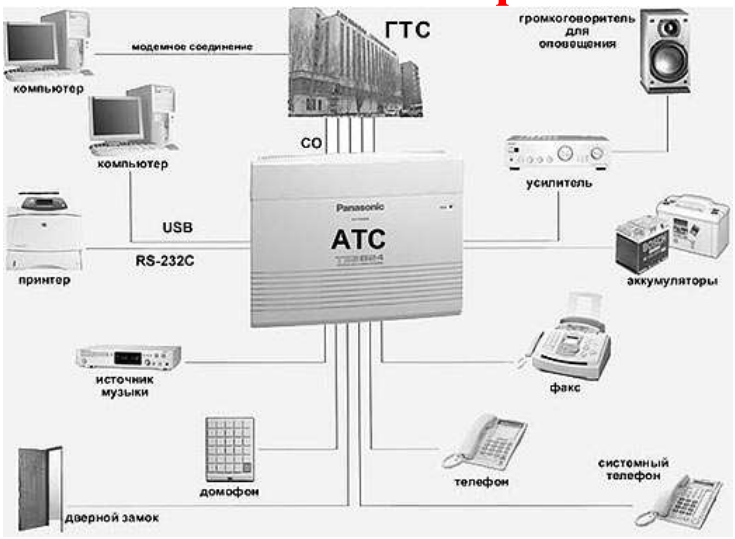

Потреба людини в спілкуванні існувала завжди. Розвиток зв’язку розпочався ще за тих часів, коли з’явилися перші ознаки людської цивілізації. Зміни в умовах життя й праці людей неминуче приводять до вдосконалення знарядь та засобів зв’язку.

В 1991 році на території України загальна кількість номерів стаціонарних телефонів становила 7630 тис., що складало 14,6 номера на 100 мешканців (на даний час кількість телефонів на 100 мешканців України складає 19,8). Тому одна з найзатребуваних професій в зв’язку – електромонтер станційного устаткування телефонного зв’язку.

Укртелеком забезпечує місцевим телефонним зв'язком майже 9 млн. абонентів. На телефонній мережі загального користування працюють 44 автоматичні міжміські телефонні станції, у тому числі 18 аналогових та 26 цифрових, а також 4 міжнародні центри комутації.

Сьогодні електрозв’язок – це не тільки місцевий та міжміський телефон. Це і телерадіомовлення, і різноманітні види радіозв’язку, широко розгалужена мережа сучасних кабельних, волоконно-оптичних, радіорелейних і супутникових ліній.

Послуги Internet та інші послуги передавання поширюються значними темпами. У розвинених країнах вже зараз обсяг обміну даних наздоганяє обсяг голосового обміну. У зв'язку з цим з'являються і поширюються нові перспективні послуги — послуги доступу в Internet з доданою вартістю (кероване абонентське обладнання, дроблення швидкості доступу, міжнародний роумінг, передавання даних за допомогою мобільних засобів тощо).

Характер роботи

Електромонтер станційного устаткування телефонного зв'язку:

- усуває механічні пошкодження на комутаційних елементах станції, пошкодження на загальностанційному устаткуванні комутації, у рядовій, груповій і загальностанційній сигналізації, в сигнально-викличних пристроях, в сигналізації кроссу;
- виконує поточний ремонт усіх видів устаткування, в тому числі електроживлення;

- вимірює електричні параметри устаткування;
- обслуговує і ремонтує не типове станційне устаткування;
- регулює прилади комутації;
- вимірює канали тональної частоти;
- обслуговує і ремонтує телефонні апарати вітчизняного та зарубіжного виробництва;
- обслуговує лінійні споруди зв'язку;
- обслуговує апаратуру групового тракту;
- перевіряє та ремонтує найпростіші печатні плати;
- регулює індивідуальні комплекти автоматичного зв'язку;
- виконує експлуатаційно-технічне обслуговування групових і релейних індивідуальних комплектів;
- виконує експлуатаційно-технічне обслуговування апаратури автоматичного визначення номера.

Умови праці

Електромонтер станційного устаткування телефонного зв'язку працює в приміщеннях автоматичних телефонних станцій, в яких створенні спеціальні, комфортні умови для обслуговуючого персоналу та для підтримки роботи обладнання зв'язку. Ці приміщення мають назви: автозал, кросс з'єднувальних ліній, бюро ремонту, акумуляторна, лабораторія електрозв'язку.

Ринок праці

За обсягом та діапазоном послуг електрозв'язку в Україні безперечним лідером у сфері вітчизняних телекомунікацій є Укртелеком. Товариство володіє первинною мережею, магістральними та зоновими лініями зв'язку, надає всі види основних та найсучасніших телекомунікаційних послуг: міжнародний, міжміський та місцевий телефонний зв'язок, проводове мовлення, радіозв'язок, радіомовлення і телебачення, документальний електрозв'язок,

відеоконференцзв'язок, супутниковий зв'язок, надання в оренду цифрових каналів, ISDN, доступ до глобальної мережі Інтернет. Тому основне місце працевлаштування електромонтерів станційного устаткування телефонного зв’язку – підприємства ПАТ «Укртелеком» та «Інтертелеком». Окрім того робочі місця надають НВФ «Свіч», ПАТ «Вікторія-Феліз», ПАТ «Свемон-Дніпро», та інші підприємства, що забезпечують населення регіону електрозв’язком.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження

Захворювання, протипоказані для професії «електромонтер станційного устаткування телефонного зв’язку»:

- захворювання серця або порушення артеріального тиску;
- нервово-психічні розлади;
- судоми, втрати свідомості;
- вживання наркотиків, залежність від алкоголю;
- порушення бінокулярного зору;
- вестибулярні розлади, порушення відчуття рівноваги;
- виражені фізичні недоліки.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей електромонтера станційного устаткування телефонного зв’язку:

- комунікабельність ;
- психічна активність;
- організованість та самостійність в роботі;
- емоційна врівноваженість;
- охайність в роботі;
- адаптація до умов праці.

Перспективи

Після отримання диплому кваліфікованого робітника учні мають змогу продовжити навчання у ВПУ №9 м.Кіровограда на базі другого ступеню професійно-технічної освіти отримати диплом молодшого спеціаліста за спеціальністю «Технічне обслуговування і ремонт апаратури зв’язку та оргтехніки». Закінчивши навчання в училищі вступити до Одеської національної академії зв’язку імені О.Попова за напрямками: «Телекомунікації» та «Системи технічного захисту інформації», до Української інженерно-педагогічної академії м.Харкова за напрямком «Телекомунікації, радіоелектроніка та зв'язок», до Кіровоградського національного державного технічного університету за напрямком «Комп’ютерні мережі та системи».

Споріднені професії

Електромонтер лінійних споруд електрозв’язку та проводового мовлення;

- Електромонтер підземних споруд та комунікацій електрозв’язку;
- Кабельник-спаювальник;
- Електромонтер охоронно-пожежної сигналізації;
- Монтажник устаткування зв’язку;
- Монтажник зв’язку-лінійник.

Електрослюсар будівельний

Загальні поняття про професію

Будівництво і реконструкція будь-якого промислового підприємства, а також спорудження житлових будинків, шкіл, лікарень, театрів неминуче пов'язані з виконанням значних обсягів електрослюсарних робіт.

Проведення таких складних робіт можливе лише при наявності в електрослюсаря необхідних теоретичних і практичних навичок.

Електрослюсар (будівельний) виконує роботи з виготовлення і монтажу будівельних електричних конструкцій за допомогою електрифікованих і пневматичних інструментів, механізмів, такелажних засобів.

Електрослюсар (будівельний) повинен знати електричні схеми, види електроконструкцій і деталей, основи улаштування електрифікованого і пневматичного інструменту, механізмів і правила роботи з ними; правила користування і улаштування механізованого обладнання, основи електротехніки, слюсарну справу.

Сучасний електрослюсар, крім професійної підготовки, повинен знати ринок сучасних матеріалів, нові технології та методи планування й організації робіт. Продумана і чітка організація електрослюсарних робіт є однією з основних умов підвищення продуктивності праці і зростання виробітку, скорочення термінів робіт і зниження їх вартості, створення належних умов праці та комфорту. Без електричної енергії неможливе нормальне життя. Професія електрослюсаря (будівельного) дуже цікава, корисна і відповідальна. Сучасні вимоги до знань висококваліфікованого робітника сягають за рівнем майже інженерних.

Коротка історія професії

Важко навіть уявити собі сучасний і майбутній світ без електрики. Усе це стало можливим завдяки відкриттям та винаходам багатьох учених, винахідників, інженерів.

1600 рік – англієць Гільберт увів у науку термін «електричний», як сукупність явищ, пов'язаних з наявністю і дією електричних зарядів.

1753 рік – Михайло Ломоносов запропонував теорію атмосферної електрики.

1785 рік – француз Ш.Кулон встановив закон взаємодії електричних зарядів.

1800 рік – італієць А.Вольт винайшов гальванічний елемент.

1802 рік – В.Петров сконструював електричну дугу та зазначив галузі її використання.

Багато чого в історії електротехніки зв'язано з іменем Т.Едісона (1847-1931). Він є автором приблизно 1000 винаходів в галузі електротехніки. Едісон удосконалив лампу розжарювання, побудував першу в світі електростанцію загального користування. У 1880 році французький фізик М.Депре заявив про можливість передачі електроенергії по проводах. Він же побудував першу лінію електропередачі.

У кінці XIX століття відбувається бурхливий розвиток електротехніки. Вчені продовжують працювати над проблемою використання

електрики для освітлення і інших потреб. Знаменита «електрична свічка» П.Н.Яблочкова була першим споживачем струму. Для проведення проводів і кабелів необхідні були люди, які б розумілися в електриці. Так з'явилася професія електрик.

Однак з виникненням різних електричних приладів, ускладненням електротехніки професія ділиться на багато спеціальностей: електромонтажник, електромонтер, електрослюсар.

Характер роботи

Електрослюсарі встановлюють, обслуговують і слідкують за справністю електромережі і електроустановок на будівельних майданчиках. Робочим завданням електрослюсаря є монтаж, наладка і обслуговування електроустаткування та електропроводки на різних будівлях і спорудах – промислових підприємствах, лікарнях, житлових будинках. Вони встановлюють, налагоджують і перевіряють електроустановку і електроустаткування, електропроводку (сукупність дротів і кабелів) та інше електрообладнання. Вони вибирають матеріали і методи для встановлення установки, виявляють і усувають несправності і пошкодження, проводять роботи спрямовані на обслуговування і утримання електроустаткування. При виконанні своїх робіт вони керуються діючими, загальноприйнятими нормативними документами, стандартами та інструкціями. Проводять у будівлях і спорудах монтажні роботи.

Умови роботи

Електрослюсарі працюють як зовні, так і всередині будівель, а також в інших нестандартних умовах – на висоті, в тунелях, у різних виробничих приміщеннях. Іноді їх робота вимагає чимало фізичних зусиль і напруження, часто працюють стоячи або постійно пересуваючись. Крім того, ця робота небезпечна, внаслідок чого електрослюсар повинен знати ризики, пов'язані з виконанням робіт. У своїй роботі застосовує відповідне спорядження, матеріали, інструменти, устаткування і механізми. Робочий час 9 залежить від графіка роботи на об'єкті, працює 40 годин на тиждень. Для роботи електрослюсаря передбачено робочий одяг, засоби праці і необхідні умови на робочому місці.

До електрослюсарних робіт допускаються робітники не молодше 18 років, які пройшли повністю медичне обстеження і не мають протипоказань, вивчили технологічний процес і ознайомлені з безпечними методами виконання робіт та мають допуск до роботи.

Ринок праці

Електрослюсар будівельний – одна із необхідних професій у різних галузях народного господарства. Праця електрослюсаря будівельного застосовується на:

- виробничих і промислових підприємствах;
- будівельно-монтажних управліннях;
- цивільних та промислових будівництвах;
- побутовому обслуговуванні населення;
- житлово-комунальних господарствах;
- відкритті власного бізнесу.

Освітню підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі

Медичні обмеження

Робота протипоказана людям із захворюваннями:

- зору і слуху;
- хвороб, зв'язаних з втратою свідомості;
- порушення координації руху;
- порушення функції опорно-рухового апарату;
- серцево-судинних захворюваннях;
- страх висоти.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей

Працівники даної сфери повинні мати: хорошу координацію рухів; технічне мислення; розвинене просторове уявлення; логічне мислення; швидку реакцію; бути уважними, охайними, обережними; мати хороший зір з правильним кольоросприйняттям, організаторські та комунікативні здібності; бути відповідальними та готовими до співпраці.

Перспективи

Перспективи щодо працевлаштування після оволодіння професією електрослюсаря будівельного вагомі і стабільні. Ризик безробіття незначний.

Сьогодні професія електрослюсаря будівельного одна із провідних на 10 будівельних майданчиках та підприємствах комунального господарства. Разом з тим вона застосовується практично у всіх галузях господарства: виробничих і промислових підприємствах; установах та організаціях; будівельно-монтажних управліннях; житлово-комунальних господарствах; будівельних організаціях; транспортних підприємств; підприємствах зв'язку; електростанціях.

Споріднені професії

- Електрослюсар (слюсар) черговий та з ремонту устаткування;
- Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування;
- Електромонтажник-схемник;
- Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж;
- Електромонтер з експлуатації розподільчих мереж.

Електрослюсар підземний

Родина славних шахтарів! –
Забій, копри, вугілля, лава…
І, наче зорі, - ліхтарі.
Це все – твоя шахтарська слава!
І, - як би важко не було,
На долю нам – не нарікати.

Хай буде світло і тепло.
Ми – шахтарі! І так тримати!
Тверда підземна висота,
Що справно кріпить міць держави

Загальні поняття

Електрослюсар підземний - шахтарська професія, ключова фігура в підтримці працездатності шахти.

Характер роботи

Трудовий процес електрослюсаря підземного включає складний моніторинг виробничого процесу, аналіз аварійних ситуацій, пов'язаних з поломками різного обладнання, яке розміщується на значній відстані, швидку ліквідацію поломок, дотримання планів профілактичних ремонтів апаратури і механізмів.

Електрослюсар підземний проводить монтаж, демонтаж, ремонт, налагодження, випробування; здає в експлуатацію та технічне обслуговування машини, механізми та інше обладнання, застосовуване в очисних, підготовчих вибоях, машин типу "Хаусхер" на

ремонті гірничих виробок, вулканізаторів типу “ВШ-1А”, підіймальних машин (лебідок) з діаметром барабана більше 1000 мм, стаціонарних водовідливних установок, вуглесосних установок, центральних гідропідйомів, стрічкових конвеєрів з шириною стрічки понад 900 мм; шахтових холодильних установок, завантажувальних пристроїв скіпових підйомів, вантажолюдських монорейкових і канатних доріг, самохідних вагонеток, обладнання високовольтних підстанцій, дільничного пилогазового захисту та температури повітря, високочастотних установок зв’язку і аварійного сповіщення, тягових і перетворювальних підстанцій, зарядних пристроїв, засобів сигналізації та освітлення, розподільних абонентських кабельних та телефонних мереж, розподільних шаф і коробок, прохідних муфт, телефонних апаратів, тролейних мереж. Проводить заряджання акумуляторних батарей з встановленням їх на зарядні столи і електровоз; перевірку стану акумуляторних батарей; доливання або заміну електроліту. Виконує роботи відповідно до Правил технічної експлуатації електроустановок споживачів (ПТЕ) з додержанням норм безпечної експлуатації електроустановок в обсязі вимог до ІІІ групи з електробезпеки.

Перевіряє, ремонтує та налагоджує дихальну апаратуру РВЛ-1 і Р-34. Виконує стропальні і такелажні роботи під час монтажу та ремонту обладнання, оброблення, з’єднання та зварювання стиків гумово-тросових стрічок, обслуговування та ремонт електричних пресів. Перевіряє час спрацювання апаратів захисту при витіканні струму на землю; перевіряє та налагоджує величини вставки максимального струмового захисту фідерних автоматів і пускачів, ремонт та випробування посудин і трубопроводів, що працюють під тиском. Проводить електрозварювальні роботи в стовбурах. Виконує інші роботи під керівництвом електрослюсаря вищої кваліфікації.

Повинен знати: конструкцію, технічні характеристики та принцип роботи обслуговуваних машин, механізмів та іншого обладнання; правила випробування машин і механізмів; основи електротехніки; класифікацію кабелів та електротехнічних матеріалів; правила вимірювання та випробування ізоляції, ємкості та електричного опору кабелів; способи відновлення деталей; допустимі навантаження на працюючі деталі, вузли і механізми; профілактичні заходи щодо запобігання поломок і аварій; технічні умови на ремонт, випробування та здавання обладнання; правила вмикання і вимикання струму високої напруги; комутацію електропідстанцій; розрахунок та вибір проводів і кабелів; порядок монтажу силових електроапаратів; вимоги до монтажу, регулювання, прийняття

та випробування монтованого обладнання машин, механізмів, правила і способи проведення цих робіт; будову і правила технічної експлуатації високовольтних електроустановок; технологію виготовлення гумово-тросових стрічок, зчалювання і варіння стиків, властивості гуми і клеїв.

Умови роботи

Різниця між професіями електрослюсаря і звичайного електрика полягає в різних умовах роботи. Електрослюсар підземний змушений працювати в обмеженому просторі, при підвищеній вологості, сильній запиленості та у вибухонебезпечному навколишньому середовищу.

Помилка в діях електрослюсаря може привести до смерті не тільки його самого, а й до групового нещасного випадку. Крім того, на електрослюсаря покладено обов'язки і просто слюсаря. Потрібно вміти швидко відрегулювати конічну передачу, визначити знос підшипників і зубів шестерних передач. Знати машини і механізми, використовувані на ділянці, уміти їх монтувати, демонтувати і проводити регулювання.

Підземний електрослюсар буває двох видів: дільничний електрослюсар і власне підземний електрик.

У процесі роботи на електрослюсаря підземного можуть впливати такі небезпечні і шкідливі фізичні виробничі фактори:

- машини і механізми, що рухаються;
- підвищений рівень шуму і вібрації на робочому місці;
- недостатня освітленість робочої зони;
- роботи на висоті;
- підвищена запиленість і загазованість повітря робочої зони;
- гірничі породи, що обвалюються;
- підвищена напруга електричного поля;
- прориви пливуна або води;
- гострі краї, задирки на поверхнях заготовок і устаткування.

Ринок праці

Сучасна шахта обладнана безліччю машин і механізмів, контрольно-вимірювальними приладами, пристроями, і вони вимагають систематичного

обслуговування, поточного або аварійного ремонту. Тому найрозповсюдженішою шахтарською професією є «Електрослюсар підземний». Зараз на високомеханізованих і автоматизованих шахтах майже 20% численності всіх працюючих складають електрослюсарі. Тому що навіть найретельнішим чином виготовлена машина, що володіє високою надійністю, має потребу в технічному обслуговуванні і ремонті, основний обсяг якого виконують електрослюсарі.

Неухильно збільшується абсолютна чисельність використовуваного устаткування, а виходить, і загальні обсяги ремонтних робіт. Так, у вугільній промисловості вже 70% видобутку забезпечують механізовані комплекси, і всі основні процеси виконують машини. Росте складність машин і апаратури автоматики, що також вимагає ремонту.

Освітня підготовка. Професію можна здобути у професійно-технічному навчальному закладі.

Медичні обмеження

Професія шахтаря складна й одноманітна, вона потребує міцного фізичного здоров'я. Категорично не підходить людям, що бояться закритого простору і мають проблеми з легенями.

Вимоги до індивідуально-психологічних особливостей

Оцінка професійної значущості психофізіологічних і психологічних якостей підземного електрослюсаря здійснюється на основі розробки аналітичного графіка професії з урахуванням міри відповідальності функцій і якостей, наслідків їх незадовільної реалізації і кількісного завантаження в процесі трудової діяльності.

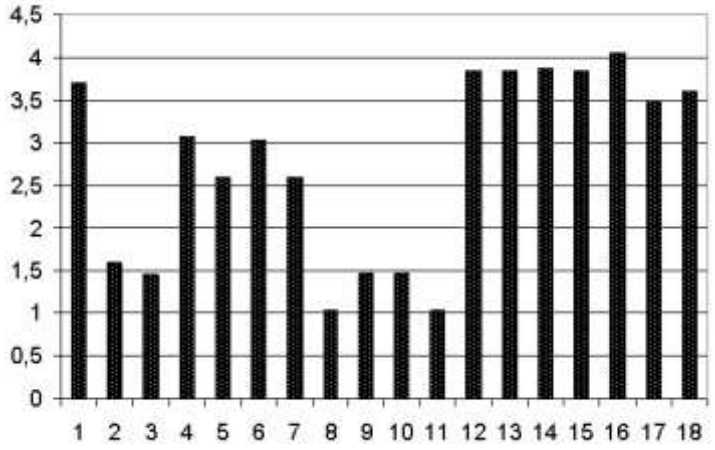

Показники професійної значущості психічних і фізіологічних функцій підземного електрослюсаря очисних і підготовчих забоїв:

1. Гострота зору; 2. Окомір; 3. Сприйняття кольору; 4. Гострота слуху;

5. Слухове орієнтування; 6. Диференціація звуків; 7. Диференціація запахів; 8. Складність рухових актів; 9. Швидкість реакції; 10. Точність реакції;

11. Координація рухів; 12. Переключення уваги; 13. Стійкість уваги;

14. Довготривала пам'ять; 15. Короткочасна пам'ять; 16. Мислення;

17. Емоційна стійкість; 18. Загальна витривалість.

Перспективи

Щоб залучити робітників до цієї нелегкої праці, їм пропонують підвищену оплату й різні соціальні пільги, а також ранній вихід на пенсію. Ця робота – для мужніх представників сильної статі.

На сьогодні професію шахтаря складно назвати перспективною. Якщо шахтар має риси лідера і це помітили, може стати керівником бригади, піднятися адміністративними сходами. Шахтарська праця в Україні сьогодні оцінюється досить високо 2500-4500 грн.

Плюси

Висока зарплата, ранній вихід на пенсію, пільги.

Мінуси

Підвищений ризик для життя і здоров'я, необхідність постійно перебувати у некомфортних умовах, важка одноманітна робота.

Споріднені професії

- Електрослюсар підземний
- Машиніст підземних установок
- Гірник очисного забою
- Оббирач гірничих виробок
- Прохідник гірничих схилів
- Гірник з ремонту гірничих виробок
- Гірничомонтажник підземний
- Машиніст гірничих виїмкових машин
- Машиніст конвеєра
- Експлуатація та ремонт гірничого електромеханічного обладнання та автоматичних пристрої.